SERIA DE AUTOR

ERIC-EMMANUEL SCHMITT

Visătoarea din Ostende

povestiri

HUMANITAS fiction

Eric-Emmanuel Schmitt s-a născut pe 28 martie 1960 la Lyon. În 1983 absolvă cursurile prestigioasei École Normale Supérieure cu o diplomă în filozofie. Trei ani mai târziu obține titlul de doctor în filozofie. Debutează în 1991 cu o piesă de teatru, *Noaptea la Valognes*. Îi urmează *Vizitatorul*, care îi aduce consacrarea și pentru care este distins cu trei premii Molière, *Variațiuni enigmatice*, *Libertinul* etc. În 1994 îi apare primul roman, *Secta Egoiștilor*, dar scrie în continuare piese de teatru care fac săli pline în Franța și în străinătate. În 2001 este recompensat de Academia Franceză cu Grand Prix du Théâtre pentru întreaga activitate. De același succes răsunător se bucură și romanele sale *Evanghelia după Pilat* (2000), *Partea celuilalt* (2001), *Pe când eram o operă de artă* (2002), precum și eseul *Viața mea cu Mozart* (2005). Volumele care alcătuiesc *Ciclul Invizibilului – Milarepa* (1997), *Domnul Ibrahim și florile din Coran* (2001), *Oscar și Tanti Roz* (2002), *Copilul lui Noe* (2004), *Luptătorul de sumo care nu se putea îngrășa* (2009) și *Cei zece copii pe care doamna Ming nu i-a avut niciodată* (2012) – s-au aflat pe listele de bestselleruri din numeroase țări. Eric-Emmanuel Schmitt este autorul a patru volume de nuvele și povestiri: *Cea mai frumoasă carte din lume și alte povestiri* (2006), *Visătoarea din Ostende* (2007), *Concert în memoria unui înger* (2010), distins cu Premiul Goncourt pentru nuvelă, și *Cei doi domni din Bruxelles* (2012). În 2008 publică romanul *Ulysse from Bagdad*, în 2011, *Femeia în fața oglinzii*, iar în 2013, *Papagalii din Piața Arrezzo*. Lui Eric-Emmanuel Schmitt i s-au decernat peste douăzeci de premii și distincții literare, iar în 2001 a primit titlul de Chevalier des Arts et des Lettres. Cărțile lui sunt traduse în peste patruzeci de limbi.

SERIA DE AUTOR

ERIC-EMMANUEL SCHMITT

Serie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Radu Dobreci, Carmen Petrescu

Lucrare executată la Ganesha Publishing House

ERIC-EMMANUEL SCHMITT
LA RÊVEUSE D'OSTENDE
© Éditions Albin Michel – Paris 2007
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2013, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SCHMITT, ERIC-EMMANUEL
Visătoarea din Ostende / Eric-Emmanuel Schmitt; trad: Liliana Donose Samuelsson. – Bucureşti: Humanitas Fiction, 2013
ISBN 978-973-689-661-3
I. Samuelsson Donose, Liliana (trad.)
821.133.1-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Shivi

Visătoarea din Ostende

Cred că n-am mai cunoscut pe cineva care să se dezvăluie în realitate o cu totul altă persoană decât în aparență ca Emma Van A.

Când ne-am întâlnit prima oară, avea înfățișarea unei femei fragile, discrete, fără relief, fără darul conversației și de o banalitate destinată uitării. Dar într-o bună zi realitatea ei lăuntrică mi-a devenit perceptibilă, și atunci am înțeles că voi rămâne permanent obsedat de această ființă misterioasă, autoritară, sclipitoare, paradoxală, inepuizabilă – prins pentru totdeauna în mrejele ei.

Unele femei sunt niște capcane în care cazi și de unde uneori nu mai vrei să ieși. Emma Van A. mă ține legat în capcana ei.

Totul a început într-un martie sfios și rece, la Ostende.

Visasem dintotdeauna la Ostende.

De câte ori mă aflu într-o călătorie, denumirea locurilor îmi atrage atenția înainte de locurile însele. Cuvintele, așezate mai sus decât clopotnițele, semnalizează de la distanță, sunt vizibile de la mii de kilometri, și transmit sunete ce declanșează imagini.

Ostende…

Consoanele și vocalele desenează un plan, ridică ziduri, dau contur unei atmosfere. Dacă un târgușor poartă

numele unui sfânt, imaginația mea îl construiește în jurul unei biserici; când numele evocă pădurea – Boisfort – sau câmpurile – Champigny –, verdeața îi invadează imediat străduțele; dacă indică un material – Pierrefonds –, răzuiesc în minte tencuiala caselor ca să scot la lumină piatra; sau dacă locul pomenește de un miracol – Dieulefit – văd o cetate care domină câmpia din vârful unui munte semeț. Când mă apropii de un oraș, mai întâi am întâlnire cu un cuvânt.

Visasem dintotdeauna la Ostende.

M-aș fi putut mulțumi să visez fără să merg neapărat acolo dacă n-aș fi fost împins de o ruptură sentimentală. Trebuia să plec! Să ies din Parisul prea impregnat de amintirile unei iubiri destrămate. Repede, să schimb aerul, clima...

Nordul mi s-a părut o soluție acceptabilă, întrucât nu fusesem niciodată împreună prin locurile acelea. Am desfăcut o hartă și am fost vrăjit pe loc de șapte litere înscrise pe albastrul Mării Nordului: Ostende. Nu numai că mă simțeam fermecat de sonoritatea acestor litere, dar mi-am și amintit de o prietenă, care știa un loc unde aș fi putut sta. S-au dat câteva telefoane, lucrurile s-au aranjat, camerele la pensiune au fost rezervate, bagajele au fost îngrămădite în mașină și am pornit la drum spre Ostende, de parcă acolo mă aștepta pe mine destinul.

Fiindcă începea cu un O al surprizei, urmat de îndulcitorul s, cuvântul îmi pregătea încântarea unei plaje nesfârșite de nisip fin... Fiindcă auzeam *tendre* și nu *tende,* pictam străzile în pasteluri, sub un cer albastru, pașnic. Fiindcă rădăcinile lingvistice îmi sugerau o cetate *privind spre vest,* îmi imaginam grupuri de case cu fața la mare, îmbujorate de un etern apus de soare.

Ajungând acolo noaptea, n-am prea ştiut ce să cred. Dacă în anumite privinţe realitatea oraşului corespundea cu imaginea din visul meu, ea îmi impunea totodată şi unele dezminţiri violente: cu toate că Ostende se afla la capătul lumii, în Flandra, aşezat între valurile mării şi valurile câmpurilor, cu toate că avea o plajă enormă şi un dig nostalgic, oraşul dădea în acelaşi timp pe faţă cât de mult îşi urâţiseră belgienii litoralul sub pretextul de a-l face accesibil unui număr cât mai mare de oameni. Şiruri de blocuri imense mai înalte decât pacheboturile, oferind locuinţe fără pic de gust şi lipsite de orice stil, totul conform principiilor rentabilităţii imobiliare. Vedeam în ele un haos urban sugerând aviditatea antreprenorilor dornici să pună mâna pe banii clasei de mijloc în perioada concediilor.

Din fericire, casa unde închiriasem eu un etaj era o supravieţuitoare a secolului XIX, o vilă de pe vremea lui Leopold II, regele-constructor. La vremea ei o casă obişnuită, devenise acum ceva excepţional. Plantată în mijlocul imobilelor recente, care reprezentau gradul zero al invenţiei geometrice, fiind nişte simple paralelipipede împărţite în etaje, la rândul lor decupate în apartamente cu ferestre oribile şi geamuri din sticlă fumurie, toate simetrice – de o raţionalitate care-ţi face greaţă de raţionalitate –, vila asta era mărturia solitară a unei voinţe arhitecturale; era frumoasă, căci îşi variase dimensiunea şi ritmul deschiderilor: propunea când un balcon, când o terasă, mai încolo o seră, riscase o combinaţie de ferestre înalte, scunde şi medii, şi chiar de ferestre pe colţ, iar apoi se amuzase, ca o femeie care-şi aplică o aluniţă pe frunte, arborând un ochi-de-bou sub acoperişul de gresie.

În prag apăru o femeie de vreo cincizeci de ani cu părul roşu şi faţa brăzdată de vinişoare.

— Ce vrei?

— Aici locuiește doamna Emma Van A.?

— Corect, mormăi femeia cu un accent flamand rustic, care-i sporea înfățișarea sinistră.

— Am închiriat la dumneavoastră etajul întâi pentru două săptămâni. Presupun că prietena mea din Bruxelles v-a anunțat.

— Da, sigur! Aici e! Stai s-o anunț pe mătușa mea. Intră, te rog, hai intră.

Mâinile ei aspre îmi smulseră valizele și le așezară în hol. Apoi mă împinse cu amabilitate bruscă spre salon, unde am văzut în dreptul ferestrei silueta unei femei firave într-un scaun cu rotile, întoarsă cu fața spre întunericul de cerneală al mării, pe care-l sorbea cerul.

— Tanti Emma, ți-a venit locatarul.

Emma Van A. se întoarse și mă străpunse cu privirea.

În timp ce alții s-ar fi ostenit cât de cât să pară amabili și să-mi ureze bun venit, ea mă analiza cu gravitate. Foarte palidă, cu pielea mai curând uzată de ani decât ridată, cu părul jumătate alb, jumătate negru, amestecat într-un ansamblu, care nu era gri, ci dungat, Emma Van A. își sprijinea chipul lung pe un gât subțire. Era vârsta? Era o atitudine? Capul și-l ținea aplecat într-o parte, cu urechea aproape de umărul stâng și bărbia ridicată spre dreapta, lăsând impresia că, datorită acestui mod de percepție oblică, te și examina în timp ce te asculta.

Trebuia să rup tăcerea.

— Bună ziua, doamnă, sunt încântat că voi locui la dumneavoastră.

— Sunteți scriitor?

Mi-era acum limpede motivul examinării; se întreba dacă aveam un fizic apt creării de romane.

— Da.

Scoase un suspin, parcă ușurată. Era clar că ocupația mea de autor fusese hotărâtoare ca să-mi deschidă ușa.

În spatele meu, nepoata pricepu că intrusul luase examenul de intrare și exclamă cu voce de trombon:

— Bine, atunci mă duc să termin de aranjat camerele. O să fie gata în cinci minute.

În timp ce nepoata se îndepărta, Emma Van A. o privi cu ochi recunoscători, ca pe un câine fidel, dar prostănac.

— Vă rog s-o scuzați, dar nepoata mea nu știe să se adreseze cuiva cu „dumneavoastră". Știți, în neerlandeză nu se folosește decât tutuitul.

— Păcat că vă privați de plăcerea de a trece de la „tu" la „dumneavoastră".

— Plăcerea cea mai mare ar fi să folosim o limbă în care nu există decât „dumneavoastră", nu?

Care să fi fost rostul acestei replici? Îi era teamă să nu devin prea familiar? Stăteam tot în picioare, puțin jenat.

Mă rugă să stau jos.

— E ciudat. Îmi duc viața printre cărți, dar n-am întâlnit niciodată un scriitor.

O singură privire în jur adeverea ce auzisem: erau mii de volume pe rafturile care acoperau nu numai pereții salonului, ci pătrundeau puțin și în sufragerie. Ca să văd mai bine, își urni scaunul cu rotile, alunecă printre mobile tăcută ca o umbră și aprinse lumina plăpândă a câtorva lămpi.

Cu toate că nu savurez nimic mai mult decât compania hârtiei tipărite, biblioteca asta îmi dădea, fără să înțeleg de ce, o stare ciudată. Volumele aveau eleganță, erau legate meticulos în piele sau în pânză, titlurile și numele autorilor erau poansonate cu litere de aur; cărțile

aveau diferite mărimi, erau așezate fără ordine sau simetrie excesivă, conform unui ritm care dovedea un gust constant. Și totuși... Ne-am obișnuit atât de mult cu aspectul edițiilor originale încât o colecție legată ne derutează? Iar eu sufeream din cauză că nu recunoșteam copertele mele favorite? Încercam să-mi formulez stânjeneala.

— Iertați-mă, romanele dumneavoastră nu le-am citit, îmi spuse, înșelându-se asupra expresiei mele descumpănite.

— Nu vă scuzați. Nimeni nu poate ști tot. Și oricum, nu m-aștept să fiu citit de oamenii pe care-i frecventez.

Asta o calmă: nu se mai jucă nervoasă cu brățara de coral prinsă de încheietura subțire și zâmbi către pereții îmbrăcați în cărți.

— Cu toate astea, eu îmi dedic timpul cititului. Și recititului. Mai ales. Recitesc foarte mult. Capodoperele se dezvăluie abia la a treia sau la a patra lectură, nu?

— Cum reperați o capodoperă?

— Nu sar peste aceleași pasaje.

Apucă un volum legat în piele grena, pe care-l întredeschise cu emoție.

— *Odiseea,* de pildă. O deschid la orice pagină și o degust. Dumneavoastră vă place Homer?

— Dar... bineînțeles.

Am văzut că i se întunecă privirea și am ghicit că răspunsul meu i se părea superficial, chiar arogant. Așadar, am încercat să formulez un punct de vedere ceva mai amplu.

— M-am identificat adesea cu Ulise, fiindcă dovedește că e mai mult șiret decât inteligent, că se întoarce acasă fără să se grăbească, că o venerează pe Penelopa, dar n-o disprețuiește pe nici una dintre femeile atrăgătoare care-i

ies în cale în timpul călătoriei. La urma urmei, Ulise e atât de puțin virtuos încât îl simt aproape. Îl găsesc modern.

— E ciudat să credeți că imoralitatea e ceva contemporan, și naiv... Tinerii fiecărei generații au impresia că ei sunt inventatorii viciului: câtă infatuare! Ce gen de cărți scrieți dumneavoastră?

— De-ale mele. Nu pot fi clasificate.

— Foarte bine, conchise pe un ton de profesoară, confirmând că eram pus la un examen.

— Îmi permiteți să vă ofer una?

— A... ați adus cu dumneavoastră?

— Nu. Însă sunt sigur că în librăriile din Ostende...

— A, da, librăriile...

Pronunțase cuvântul ăsta ca și cum tocmai i se amintea de ceva care existase de mult, acum uitat.

— Știți, biblioteca asta a aparținut tatălui meu, care preda literatura. Trăiesc din copilărie înconjurată de volumele acestea, fără să trebuiască să sporesc colecția. Mai sunt atâtea scrieri pe care încă n-am apucat să le parcurg! Uitați, chiar în spatele dumneavoastră, George Sand, Dickens... mi-au mai rămas de citit câteva din volumele lor. Victor Hugo, de asemenea.

— Asta îl caracterizează pe Victor Hugo, faptul că-ți rămâne mereu o pagină pe care n-ai citit-o.

— Exact. Mă simt în siguranță trăind așa, păzită, încadrată de asemenea uriași! Din cauza asta, aici nu sunt... noutăți.

După un moment de ezitare, pronunță cuvântul „noutăți" cu precauție și regret, articulându-l din vârful buzelor de parc-ar fi fost o vocabulă cel puțin vulgară, dacă nu chiar obscenă. Ascultând-o, îmi dădeam seama

că era într-adevăr un termen comercial, potrivit într-un articol de modă, dar cu totul impropriu pentru definirea unei opere literare; și mai descopeream că, în ochii ei, eu nu eram decât un autor de noutăți, un fel de furnizor.

— Romanele lui Daudet sau ale lui Maupassant n-au fost și ele noutăți atunci când au apărut? am întrebat-o.

— Timpul le-a hotărât locul, îmi răspunse ea, ca și cum spusesem o obrăznicie.

Mi-ar fi plăcut să-i sugerez că de data asta naivă era ea, dar bunul-simț nu mă îndreptățea să-mi contrazic gazda, așa că m-am mulțumit să găsesc motivul care-mi dăduse acea senzație neplăcută; biblioteca ei nu respira, înțepenise ca muzeu cu patruzeci-cincizeci de ani în urmă și n-avea șanse să evolueze cât timp proprietara refuza să-i injecteze o cât de mică picătură de sânge proaspăt.

— Scuzați-mi indiscreția, dar sunteți singur?

— Sunt aici ca să-mi revin în urma unei despărțiri.

— Vai, îmi pare rău... tare rău... vă rănesc amintindu-vă... vai, scuzați-mă.

Căldura cu care-mi vorbea, teama, nervozitatea neașteptată îi subliniau sinceritatea; își reproșa cu adevărat că mă făcuse să-mi cufund capul într-o găleată cu amintiri urâte. Îmi spuse bâlbâit, cu privirea rătăcită:

— Ostende e locul perfect pentru necazuri în dragoste...

— Nu-i așa? Credeți c-o să mă vindec?

Mă privi fix, încruntată.

— Să vă vindecați? Vă așteptați să vă vindecați?

— Să mă cicatrizez, da.

— Și credeți c-o să reușiți?

— Da, cred că da.

— Ce ciudat, spuse în șoaptă, măsurându-mă de sus până jos, de parcă până atunci nici nu mă văzuse.

Ultimele trepte ale scării gemură sub greutatea nepoatei, care debarcă gâfâind și își încrucișă brațele scurte pe bustul inform, ca să mă scoată din salon cu un ton victorios:

— E gata, poți să te instalezi! Toate odăile sunt la dispoziția ta. Îți poți alege singur dormitorul. Vino după mine, te rog.

— Gerda o să vă conducă, stimate domn. Eu, de când cu problemele de sănătate, nu mai ocup decât parterul. Asta-mi permite să vă dau etajul, unde vă veți simți în largul dumneavoastră. Consultați cărțile pe care le găsiți acolo, cu condiția să le puneți la locul lor.

— Mulțumesc.

— Gerda vă va aduce micul dejun dimineața, dacă nu vă sculați prea devreme.

— Nouă jumătate mi-ar conveni.

— Perfect. Atunci noapte bună și sejur plăcut.

Cum de m-a lovit inspirația? Am avut senzația că e genul de femeie care se așteaptă să i se sărute mâna. Nu mă înșelasem: de cum m-am apropiat de ea, mi-a întins mâna asupra căreia m-am înclinat conform uzanței.

Nepoata ne observă ca pe doi clovni, dădu din umeri, apucă valizele și începu ascensiunea treptelor șubrede ale scării de lemn lustruit.

Când să ies din salon, mă opri vocea doamnei Emma Van A.:

— Mă gândesc la ce mi-ați spus adineauri, c-o să vă cicatrizați. Să nu vă deruteze reacția mea: era o aprobare. Sper să se întâmple așa cum vă așteptați dumneavoastră. Aș fi chiar încântată.

— Mulțumesc doamna Van A., și eu aș fi încântat.

— Deoarece dacă vă vindecați înseamnă că oricum n-a meritat.

Am rămas cu gura căscată.

Mă cercetă cu atenție, după care declară ferm:

— De o iubire esențială nu te vindeci niciodată.

După care mâinile îi puseră în mișcare roțile scaunului, și în trei secunde se instală din nou la fereastră, în aceeași poziție în care se găsea atunci când sosisem.

La etaj, mă aștepta un interior decorat cu gust sigur, încărcat și feminin, al cărui șarm era sporit de aspectul demodat.

Mi-am ales ca dormitor „camera cu pițigoi albaștri". Se numea așa datorită tapetului, o pânză de bumbac în stil japonez, ale cărei tente obosite aveau un rafinament subtil. Am încercat să fac loc lucrurilor mele prin mulțimea de bibelouri, dar decorul încăperii, asemănător unei sculpturi baroce din scoici, nu servea la nimic decât ca simbol al abundenței.

Gerda îmi recomandă câteva restaurante, îmi încredință un set de chei, după care urma să parcurgă cu bicicleta cei zece kilometri care o separau de căminul ei.

Am pus ochii pe hanul cel mai apropiat de Villa Circe, dar am amânat plimbarea pentru a doua zi.

Deja îmbătat de aerul mării, am adormit de cum m-am întins în pat, sub greutatea plăpumilor de puf puțin pătate.

Dimineața următoare, după un mic dejun copios adus de Gerda – ciuperci, ouă, crochete de cartofi – nu m-am mirat s-o revăd pe Emma Van A. la post, la fereastră.

Cum ea nu mă auzise coborând iar lumina zilei pătrundea cu obrăznicie în cameră, am avut prilejul să disting mai clar trăsăturile și comportamentul gazdei.

Cu toate că nu făcea nimic, nu părea să fie fără ocupație. Ochii îi erau străbătuți de sentimente diverse, ideile îi încrețeau și-i netezeau fruntea, buzele puneau lacăt miilor de vorbe care voiau să se elibereze. Copleșită de bogăția vieții ei interioare, Emma Van A. pendula între paginile unui roman deschis pe genunchi și noianul de visuri care o năpădeau de cum își ridica ochii spre micul golf. Aveam impresia că erau două nave înaintând separat, nava gândurilor și nava cărții; uneori, când își cobora pleoapele, siajele din urma navelor se împleteau o clipă unind valurile; apoi fiecare navă își continua cursul. Citea ca să nu devieze, citea nu ca să umple un vid spiritual, ci ca să-și acompanieze creativitatea prea puternică. Literatura era o sângerare, o păzea de febră...

Emma Van A. trebuie să fi fost mereu foarte frumoasă, se vedea și acum. Cu toate astea, în urma unei boli recente – după Gerda, o hemoragie cerebrală – se lăsase de antichități și trecuse la comerțul cu obiecte de ocazie. Mușchii i se topiseră, nu mai era zveltă, ci de-a dreptul slabă. Părea atât de ușoară, încât ai fi zis că oasele îi erau poroase și gata să se frângă. Articulațiile tocite de artroză îi îngreunau gesturile, dar nu acorda deloc atenție acestor lucruri cât timp era locuită de un foc. Avea aceiași ochi nemaipomeniți, mari, de un albastru luminos, un albastru pe unde se perindau norii Nordului.

Salutul meu o dezmetici. Mă contemplă buimacă. Părea zbuciumată, dar îmi adresă un surâs sincer, ca o rază de soare pe un cer de furtună.

— A, bună ziua. Ați dormit bine?

— Atât de bine că nici nu-mi amintesc. Plec să descopăr Ostende.

— Cât de tare vă invidiez... Vă urez o zi plăcută.

M-am plimbat ore întregi și fără țintă prin Ostende, dar nu am zăbovit mai mult de douăzeci de minute pe străzi. Mă tot întorceam pe faleză, sau pe dig, ca un pescăruș chemat de aerul din largul mării.

Marea Nordului avea culori de stridie, de la verdele maroniu al valurilor până la albul sidefiu al spumei, trecând prin nuanțe rafinate, subtile, care mă odihneau, făcând să pălească amintirile strălucitoare ale Mediteranei, cu albastrul ei pur și nisipul galben, de un cromatism primitiv, la fel de simplu ca un desen de copil. Din cauza acestor tonuri potolite ce evocau deliciile iodate pe care le simți degustând fructe de mare la restaurant, Marea Nordului îmi părea mai sărată.

Cu toate că nu mai fusesem niciodată la Ostende, regăseam aici amintiri, și-mi lăsam sufletul legănat de trăirile copilăriei. Mi-am suflecat pantalonii până la genunchi, am intrat cu picioarele în mușcătura nisipului, oferindu-le apoi recompensa apei. Am înaintat în valuri ca pe vremuri, dar până la jumătatea gambei, fiindu-mi teamă să mă aventurez mai departe. Și, tot ca altădată, m-am văzut minuscul sub un cer nesfârșit, în fața valurilor nesfârșite.

Erau puțini oameni în jurul meu. Bătrâni. Oare din cauza asta îndrăgesc atât de mult oamenii în vârstă malul mării? Fiindcă la scăldat n-ai vârstă? Fiindcă revenim la candoarea și plăcerile simple ale copilăriei? Fiindcă, în timp ce clădirile și afacerile înregistrează trecerea timpului, nisipul și valurile sunt mereu virgine, eterne, ino-

cente? Plaja rămâne o grădină secretă, unde timpul nu-și poate pune amprenta.

Mi-am cumpărat niște creveți, pe care i-am mâncat în picioare, cu puțină maioneză, și apoi mi-am continuat plimbarea.

M-am întors la Villa Circe pe la ora șase după-masă. Mă îmbătaseră vântul și soarele, iar capul mi-era plin de visuri.

Emma Van A. se întoarse spre mine, zâmbi văzându-mă în starea aceea de veselă ebrietate și mă întrebă cu subînțeles:

— Așadar, cum vi s-a părut Ostende?

— Fascinant.

— Până unde ați mers?

— Până-n port. Pentru că, sincer să fiu, n-aș putea să mă instalez aici fără să navighez.

— A, da? Ați rămâne aici cu condiția de a putea pleca? Asta este, într-adevăr, gândire de bărbat.

— Da, aveți perfectă dreptate. Bărbații se fac marinari și femeile...

— ...soții de marinari! Pe urmă, văduve de marinari.

— La ce te poți aștepta dacă trăiești toată viața lângă un port la capăt de lume?

Sensibilă la întrebarea mea deplasată, mă privi cu un fel de amabilitate indulgentă fără să răspundă, dându-mi astfel curaj să continui. Așadar, am continuat.

— Te poți aștepta la o plecare?

Dădu din umeri ca să excludă ipoteza.

— La o reîntoarcere?

Irisurile ei mari cenușii se înfipseră în mine. Aveam senzația că disting o tânguire, pe care ea mi-o dezmință cu voce fermă:

— Îți amintești. Te aștepți să-ți amintești.

Și se întoarse cu fața spre largul mării. Mintea îi era din nou atât de ocupată, că eu nici nu mai existam; își pironi ochii asupra depărtărilor, așa cum contemplu eu o pagină virgină, și se aventură stăruitor în visare.

Oare ce-și amintea? Nu era nimic sub acoperișul ăsta care să-i povestească trecutul. Totul aparținea generațiilor anterioare – cărțile, mobilierul, tablourile. Aveam senzația că se cuibărise aici ca o coțofană cu o comoară furată și bine pitită, și se mulțumea să împrospăteze perdelele și tapetul.

Odată ajuns la etaj, i-am pus o întrebare nepoatei:

— Gerda, mătușa dumneavoastră mi-a destăinuit că-și petrece zilele rememorând trecutul. Ce credeți că-și amintește?

— Habar n-am. N-a lucrat niciodată. A rămas fată bătrână.

— Chiar așa?

— A, poți să fii sigur. N-a văzut nimeni vreun bărbat în preajma mătușii Emma, săraca. Dar niciodată. Familia știe lucrul ăsta. Ce mai, cum se aduce vorba de „bărbat" sau „căsătorie", se închide ca o midie.

— A rupt vreo logodnă? I-a murit logodnicul în război? Sau a trăit o mare decepție și a rămas doar cu nostalgia?

— Nici măcar! La vremea când familia era mai numeroasă, au încercat și unchi, și mătuși să-i prezinte unele partide convenabile. Da, da. Logodnici foare acceptabili. Fiasco după fiasco!

— Ciudat…

— Să rămâi singur? Ei bine, da! Eu n-aș putea. Nu m-am măritat eu cu cel mai frumos bărbat de pe țărmul

mării, dar cel puțin, îl am lângă mine, mi-a făcut copiii. Să duc o existență ca mătușa mea? Păi mai bine mă sinucid.

— Cu toate astea, nu pare nefericită.

— Ce-i al ei e-al ei: nu se plânge niciodată. Știi, nu se plânge nici acum, când o lasă puterile și economiile i s-au topit ca untul! Nu, se duce la fereastră, zâmbește, visează. În fond, de trăit n-o fi trăit, dar a tot visat…

Gerda avea dreptate. Emma își ducea viața altundeva, nu printre noi. Oare nu era ceva în felul ei de-aș ține capul – chipul oblic pe gâtul gracil – un fel de înclinare, care te făcea să crezi că visurile atârnă prea greu?

După conversația asta, i-am pus, în secret, numele de visătoare… visătoarea din Ostende.

A doua zi, mi-a auzit pașii când coboram scara, și a întors fotoliul către mine.

— Vreți să beți o cafea cu mine?

— Cu plăcere.

— Gerda! Adu, te rog, două cești.

Șopti doar pentru mine:

— Cafeaua ei e o spălătură de vase, așa de slabă, că n-ar face rău nici unui nou-născut.

Gerda ne aduse mândră două boluri aburinde, ca și cum plăcerea noastră de a sta de vorbă în jurul acestei băuturi era un omagiu adus talentului ei de bucătăreasă.

— Doamnă Van A., m-a tulburat ce mi-ați dat de înțeles în prima seară.

— Ce?

— Mă consolez repede de ceea ce m-a gonit din Paris: deci n-am pierdut mare lucru punând capăt acelei legături. Amintiți-vă că mi-ați spus că te vindeci numai de ceea ce nu e important; și, din contră, nu te vindeci de o iubire esențială.

— Am văzut odată un copac lovit de trăsnet și m-am simțit foarte aproape de acel copac. Sunt momente când iei foc și arzi, și e intens și minunat. După aceea, nu mai rămâne decât cenușa.

Se întoarse spre mare.

— Nu s-a pomenit niciodată ca un butuc, chiar în viață, să redevină arbore întreg.

Avui atunci subit senzația că așezată în scaunul cu rotile, se confunda cu butucul acela rămas în pământ...

— Am sentimentul că-mi vorbiți despre dumnea-voastră, i-am spus cu blândețe.

Tresări. O neliniște bruscă, aproape de panică, îi puse în mișcare degetele și-i acceleră respirația.

Ca să-și vină în fire își apucă ceașca, bău din cafea, se arse și avu o explozie de furie contra fierbințelii.

M-am prefăcut că îi iau de bună diversiunea și i-am diluat cafeaua cu puțină apă.

Am așteptat să-și vină în fire, dar după aceea am adăugat:

— Să știți, doamnă Van A., eu nu vă cer nimic, vă respect secretul și nu mă voi atinge de el.

Își sorbea cafeaua, sfredelindu-mă cu privirea, ca să-mi pună la încercare sinceritatea; îi întrețineam atenția. Convinsă, își înclină capul și îmi spuse murmurând:

— Mulțumesc.

Venise momentul să-i ofer o carte de-a mea, cumpărată cu o zi în urmă; am scos-o din buzunarul din spate.

— Uitați, v-am adus romanul care, după mine, e cel mai reușit. Aș fi copleșit dacă într-o bună zi l-ați citi și l-ați aprecia.

Mă opri, parcă stupefiată.

— Eu? Dar... e imposibil.

Își duse mâna la inimă.

— Ați înțeles doar că nu citesc decât clasici. Nu citesc...

— Noutăți?.

— Da, aparițiile recente. Aștept.

— Așteptați ce?

— Să fie confirmată reputația autorului, să aud că opera lui își merită locul într-o bibliotecă adevărată, că ...

— Că e mort? Asta vreți să spuneți?

Mi-a ieșit din gură fără să vreau. Mă revolta s-o văd pe Emma Van A. atât de nepăsătoare față de prezentul meu.

— Ei bine, atunci spuneți deschis: cei mai buni scriitori sunt morți! Fiți sigură c-o să-mi vină și mie rândul. Într-o bună zi, moartea o să mă consacre și pe mine, și poate că a doua zi mă veți citi!

De unde furia asta? Ce importanță avea dacă domnișoara asta bătrână îmi aprecia sau nu scrisul? Ce nevoie aveam eu s-o intereseze persoana mea?

Se îndreptă în fotoliu, și, cu toate că rămânea mai scundă ca mine, mă privi cu dispreț.

— Dragă domnule, având în vedere vârsta pe care o am și atacurile mele repetate, nu fiți atât de infatuat. Probabil am să plec înaintea dumneavoastră, chiar curând. Și dispariția nu-mi va conferi nici un talent. Nici dumneavoastră, de altfel.

Scaunul cu rotile se întoarse, făcu apoi slalom printre mobilele bibliotecii.

— E trist, dar trebuie să admitem: nu ne vom întâlni.

Opri roțile în fața ferestrei monumentale care dădea spre mare.

— Se-ntâmplă uneori ca oameni făcuți să se înflăcăreze să nu trăiască marea pasiune ce le fusese destinată, din pricină că unul e prea tânăr, celălalt prea în vârstă.

Și continuă cu voce fără vlagă:

— Păcat, mi-ar fi plăcut să vă citesc…

Îi părea sincer rău. Era evident că femeia asta mă descumpănea. M-am apropiat de ea.

— Doamnă Van A., a fost ridicol din partea mea să mă înfurii, o idioțenie să vă aduc acest dar și odios să vi-l impun. Vă cer scuze.

Se întoarse spre mine și am văzut lacrimi în ochii ei de obicei uscați.

— Aș dori să vă citesc cartea, dar nu pot.

— De ce?

— Ce-ar fi dacă nu mi-ar plăcea…

O trecu un fior de groază doar la gândul ăsta. Violența reacției m-a emoționat. I-am zâmbit. Îmi remarcă zâmbetul și mi-l întoarse.

— Ar fi teribil: sunteți atât de simpatic.

— Ca scriitor prost, nu v-aș mai fi simpatic?

— Nu, ați deveni ridicol. Or eu plasez literatura atât de sus, încât nu v-aș suporta mediocritatea.

Vibra de sinceritate, cu întreaga ființă, prea întreagă.

Îmi venea să râd. De ce atâta chin pentru câteva pagini? Și dintr-odată mi se păru că devenisem amândoi înduioșători.

— Să nu ne supărăm, doamnă Van A. Îmi iau înapoi romanul, și să vorbim de altceva.

— Nici asta nu se poate.

— De ce?

— Nu se poate să vorbim. Fiindcă nu pot să povestesc ceea ce vreau.

— Cine vă împiedică?

Tergiversă, căută ajutor primprejur, ochii îi alunecară de-a lungul rafturilor ca să afle un punct de sprijin, nu reuși să formuleze răspunsul prima oară, îl reluă, pe urmă, glasul extenuat scăpă o vorbă:

— Eu.

Suspină și repetă cu profundă tristețe, răspunsul:

— Da, eu…

Mă străpunse cu privirea și rosti pătimașă:

— Știți, am fost tânără, am fost frumoasă.

De ce-mi zicea asta? Ce legătură avea? Mă lăsă cu gura căscată.

Insistă, dând din cap:

— Da, eram încântătoare. Și am fost iubită!

— Sunt sigur.

Mă cântări înfuriată.

— Nu, nu mă credeți!

— Ba da…

— N-are importanță. Puțin îmi pasă ce crede lumea despre mine, sau ce-a crezut. Și nu numai că nu-mi pasă, dar chiar eu sunt la originea tuturor erorilor care s-au povestit. Eu le-am provocat.

— Ce s-a spus în legătură cu dumneavoastră, doamnă Van A.?

— Ei, nimic.

După un timp:

— Nimic. Absolut nimic.

Dădu din umeri.

— Gerda nu v-a spus nimic?

— Despre ce?

— Despre acest nimic. Familia mea e de părere că viața mea a fost vidă. Spuneți sincer…

— Hmm...

— Vedeți? I-a scăpat! Viața mea e nimic. Și totuși, a fost o viață bogată. E foarte neadevărat acest nimic.

M-am apropiat de ea.

— Vreți să-mi povestiți?

— Nu. Am promis.

— Poftim?

— Am promis să păstrez secretul.

— Față de cine? Față de ce?

— Dacă răspund înseamnă că încep să trădez...

Femeia asta mă buimăcea: domnișoara asta bătrână ascundea un temperament puternic, oțelit, și dădea dovadă de înverșunare și de o inteligență ascuțită, folosindu-se de cuvinte ca de niște pumnale.

Se întoarse spre mine.

— Am fost iubită, să știți. Cum rar e cineva iubit. Și am iubit. În aceeași măsură. A, da, în aceeași măsură, dacă se poate spune...

I se încețoșară ochii.

I-am pus mâna pe umăr ca s-o încurajez.

— Nu e interzis să povestești o iubire.

— Mie îmi este. Pentru că asta implică personaje prea importante.

Își lovi genunchii cu mâinile, ca și cum impunea tăcere celor care voiau să vorbească.

— După ce n-am scos o vorbă atâția ani, să rup tăcerea acum? Efortul de-o viață să fie în zadar?

Degetele ei noduroase apucară cu nădejde roțile scaunului, le puseră în mișcare cu forță considerabilă, și doamna Van A. ieși din cameră ca să se închidă în dormitor.

Când am ieșit din Vila Circe, am dat pe trotuar de Gerda, care era ocupată să sorteze gunoiul.

— Sunteți sigură că mătușa dumneavoastră n-a trăit niciodată o mare pasiune?

— Îți spun eu, sunt sigură. S-au făcut adesea glume pe tema asta. Dacă s-ar fi petrecut așa ceva, păi ar fi povestit încă de-acum un secol, doar ca s-o lase lumea-n pace!

Gerda făcu un zgomot înnebunitor comprimând trei sticle de plastic.

— Gerda, uite, convingerea mea e că totuși a existat ceva.

— Ei bine, se vede că-ți câștigi pâinea turnând gogoși. Ai o imaginație...

Mâinile ei scurte desfăceau ambalajele de carton de parc-ar fi fost hârtie de țigări. Se opri brusc cu ochii țintă la doi pescăruși, care tocmai zburau deasupra noastră.

— Acum, dacă tot nu te lași, mi-aduc aminte de unchiul Jan. Da, el o iubea tare mult pe mătușa Emma. Într-o zi mi-a dezvăluit o chestie bizară: toți bărbații care i-au făcut curte mătușii Emma și-au luat până la urmă tălpășița.

— De ce?

— Îi împroșca pe toți cu tot felul de răutăți.

— Ea, capabilă de răutăți?

— Asta ne zicea de multe ori unchiul Jan. Și uite rezultatul! Nici unul nu era dispus să-nghită așa ceva.

— Dacă analizăm ce povestea unchiul dumneavoastră Jan, aș zice că mai curând ea nu l-a vrut pe nici unul.

Gerda, luată prin surprindere, nu dădu curs acestui punct de vedere. Iar eu am continuat:

— Dacă era la fel de exigentă cu bărbații cum e cu scriitorii, putem fi siguri că nici unul nu s-a bucurat de grațiile ei. De vreme ce nu întâlnea destui bărbați buni, făcea ea ce făcea și-i descuraja. În fond, mătușa dumneavoastră dorea să rămână independentă!

— Tot ce se poate, spuse nepoata fără tragere de inimă, renunțând să mă mai contrazică.

— Și de unde știm că nu-i respingea ca să apere locul unuia pe care-l proteja, acel unic bărbat de care nu voia să vorbească?

— Mătușa Emma? O viață dublă? Hm... sărmana...

Gerda bombăni, sceptică. Pe ea n-o interesa mătușa Emma decât în stare de victimă, ținea la ea doar din milă, chiar cu un dram de dispreț; de îndată ce i se dădea de presupus c-ar putea exista o motivație sau ceva ascuns în spatele comportamentului mătușii, nu mai pleca urechea. Misterul nu-i stârnea nici o curiozitate, și nici explicațiile, dacă nu erau meschine. Gerda făcea parte din tagma acelor oameni pentru care a înțelege înseamna a denigra, pentru care romanescul sau sublimul erau apă de ploaie.

Aș fi vrut să merg o zi întreagă, dar vremea îmi scurtă plimbarea. Nu numai vântul ostil îmi tulbura concentrarea, dar și norii cenușii, care până la urmă s-au descărcat în ropote de picături grele și reci.

După două ore, m-am refugiat în vilă și, de îndată ce-am intrat, Gerda, cuprinsă de panică, mă luă cu asalt exclamând:

— Mătușa-i la spital, a avut un atac!

M-am simțit vinovat: atât de mult tuna și fulgera când plecasem, încât emoțiile îi declanșaseră pesemne criza de inimă.

— Ce spun doctorii?

— Te aşteptam să vii ca să mergem la spital. Eu plec acum.

— Vreţi să vă însoţesc?

— Ascultă, ea e bolnava, nu eu. Ai şi tu bicicletă, nu? Că spitalul nu-i la doi paşi. Ia stai nitel. Aşa-i mai bine. Vin imediat.

Am profitat de lipsa ei şi am cercetat salonul. Ca să-mi păcălesc îngrijorarea, studiam conţinutul rafturilor. Erau, desigur, clasici ai literaturii universale, dar printre ei vedeam şi colecţiile complete ale unor scriitori care avuseseră cândva epoca lor de glorie, dar cărora azi nimeni nu le mai acorda nici urmă de apreciere. Dintr-odată, am început să cuget la succesele efemere, la caracterul tranzitoriu al oricărei celebrităţi. Perspectivele care-mi apăreau în minte mă chinuiau. Dacă azi am cititori, mâine voi mai avea? În prostia lor, scriitorii presupun că scapă condiţiei de muritori numai pentru că lasă ceva în urmă; dar acel ceva cât timp durează? Dacă ştiu cum să mă adresez unui cititor al secolului XXI, ce pot şti despre cititorul secolului XXIII? Şi întrebarea însăşi nu este oare arogantă? N-ar trebui s-o suprim? N-ar trebui să mă descotorosesc de pretenţia asta? Să accept că trăiesc în prezent, doar în prezent, să mă bucur de ceea ce este, fără să sper la ce va fi?

Fără să-mi dau seama că, prin analogie, cugetările mele îmi sporiseră îngrijorarea cu privire la sănătatea Emmei, am căzut într-o stare de apatie.

Am tresărit când Gerda a strigat, dând drumul uşii de la intrare să se trântească:

— Nu-i prea grav. S-a trezit. O să-şi revină. A scăpat şi de data asta.

— Ce bine! Așadar, a fost o alertă falsă.

— Da, doctorii o mai țin un timp sub observație, pe urmă o să-i dea drumul acasă.

O contemplam pe Gerda cea rustică, cu umerii ei la fel de lați ca și bazinul, cu chipul stropit de pete roșietice, cu brațe scurte.

— Sunteți foarte atașată de mătușa dumneavoastră?

Ridică din umeri și spuse, ca și cum era ceva evident:

— Săraca, nu mă are decât pe mine!

După care făcu stânga-mprejur și plecă să-și zăngănească cratițele.

Zilele următoare au fost destul de neplăcute. Gerda îmi servea cu picătura știrile despre mătușa ei, care tot nu mai venea. Pe urmă, ca și cum Emma Van A. încetase să apere orașul cu trupul ei firav, Ostende fu invadată de turiști.

Sărbătorile de Paști – eu nu știam asta – marcau întotdeauna începutul sezonului de vacanță în stațiunile din nord și, începând cu Vinerea Mare, străzile, magazinele, plajele debordau de vizitatori care vorbeau tot felul de limbi – engleza, germana, italiana, spaniola, turca, franceza –, neerlandeza păstrându-și supremația. Cupluri și familii soseau în hoarde și atâtea cărucioare laolaltă nu mai văzusem niciodată; parcă era o creșă; plaja era împânzită de mii de trupuri, cu toate că termometrul nu arăta mai mult de șaptesprezece grade, iar vântul continua să ne intre în oase. Bărbații, mai viteji decât femeile, își expuneau torsurile unui soare palid; dezgolindu-se, voiau să-și arate mai curând vitejia decât fumusețea; participau la o competiție tacită, proprie masculilor, care n-avea de-a face cu femelele; prudenți totuși, aveau pe ei pantaloni lungi sau aproape lungi,

curajul limitându-se la bust. Eu, care îmi petrecusem verile pe malul Mediteranei, eram surprins că nu vedeam decât două culori de piele, albă sau roșie, brunul fiind rar. Nimeni nu era bronzat în populația asta nordică: doar paloare, sau arsuri. Între livizi și stacojii, numai tinerii turci arborau, oarecum jenați, o carnație caramel. Se adunau repede, repede în grup și rămâneau împreună. Câinii circulau cu greu printre oameni și trăgeau de lesă să meargă pe nisip, dar nu aveau voie pe plajă; bicicletele închiriate nu avansau mai deloc, alte vehicule cu pedale și mai puțin, așa că înduram haosul ăsta ca pe o invazie. Însă cu ce drept foloseam eu cuvântul ăsta? Cum de mă mă simțeam îndreptățit să-i consider barbari pe ceilalți, doar fiindcă sosisem cu numai câteva zile înaintea lor? Era de-ajuns că locuiam la Emma Van A. ca să mă și transform în indigen? N-avea importanță. Oricum, mi se părea că, odată cu gazda, mi se răpise și Ostende.

Așadar, am fost fericit când a sosit mașina Salvării, care o aducea pe Emma la Vila Circe. Infirmierii o așezară pe fotoliul rulant din hol, și am avut senzația că pe bătrâna doamnă o plictisea conversația cu Gerda, fiindcă-mi tot arunca câte o privire, încurajându-mă să rămân în salon.

Când Gerda dispăru în bucătărie să pregătească ceaiul, Emma Van A. se întoarse către mine. Ceva se schimbase. Se observa un fel de hotărâre. M-am apropiat.

— Cum a fost la clinică?

— Nimic deosebit. Ba da, cel mai greu de suportat a fost s-aud cum își agita Gerda andrelele la căpătâiul meu. Trist, nu? Cum are un moment liber, în loc să pună și ea mâna pe o carte, brodează, torturează croșeta, chinuie

lâna, lucruri din astea. Detest femeile care se ocupă cu lucrul de mână. Și bărbații au oroare de ele. De altfel, uitați-vă la țărăncile din insulele Aran, în nordul Irlandei! Bărbații li se întorc acasă – *dacă* se-ntorc – doar cu epavele, scuipați de valuri, roși de sare, iar ele nu-i recunosc decât după punctele puloverului! Asta le așteaptă pe femeile care-și ocupă timpul cu tricotatul: nu atrag decât cadavre! Trebuie să vă vorbesc.

— Se-nțelege. Preferați să mă mut altundeva în timpul convalescenței dumneavoastră?

— Nu, dimpotrivă. Vreau foarte mult să rămâneți pentru că vreau să stăm de vorbă.

— Cu plăcere.

— Acceptați să luați masa cu mine? Gerda nu e mai bună nici la gătit decât la făcut ceai, dar am s-o rog să pregătească unul din cele două feluri pe care nu le ratează.

— Mă bucur tare mult. Și sunt încântat să vă văd refăcută.

— O, nu m-am refăcut. Până la urmă inima asta păcătoasă o să cedeze. Tocmai din cauza asta vreau să vă vorbesc.

Așteptam cu nerăbdare cina. Îmi fusese mai dor de visătoarea mea decât voiseм să recunosc și simțeam că acum era dispusă să facă unele confidențe.

În seara aceea la ora opt, de îndată ce Gerda se urcă pe bicicletă ca să ajungă la ea acasă și noi abia începuserăm să gustăm din aperitive, Emma se aplecă înspre mine.

— Vi s-a întâmplat vreodată să ardeți scrisori?

— Da.

— Și ce-ați simțit?

— Furia constrângerii.

Îi sclipiră ochii, ceea ce prevestea că răspunsul meu îi dăduse curaj.

— Exact. Și eu, într-o zi, acum treizeci de ani, am fost obligată să arunc în șemineu vorbele și fotografiile bărbatului pe care-l iubeam. Acolo, în flăcări, erau urmele tangibile ale destinului meu, pe care-l vedeam dispărând; cu toate că făceam sacrificiul ăsta plângând, simțeam că forul meu interior nu era atins; îmi rămâneau amintirile, pentru totdeauna. Îmi spuneam că nimeni niciodată n-o să-mi poată arde amintirile.

Mă privea cu tristețe.

— M-am înșelat. Joi, când am avut al treilea infarct, am descoperit că boala e pe cale să-mi ardă amintirile. Și că moartea va desăvârși treaba asta. Așa că, la spital, m-am hotărât să vă povestesc tot.

— De ce mie?

— Sunteți scriitor.

— Nu m-ați citit.

— Dar sunteți scriitor.

— Doriți să scriu ce-mi veți destăinui.

— Se-nțelege că nu.

— Atunci?

— Sunteți scriitor… asta înseamnă că vă interesează ceilalți oameni. Am doar nevoie de puțină curiozitate.

I-am atins ușor mâna, surâzând.

— În cazul ăsta, m-ați nimerit.

Îmi zâmbi la rându-i, jenată de familiaritatea răspunsului meu.

Tuși de câteva ori, netezi cu unghia marginea farfuriei, și, cu pleoapele plecate, își începu povestea.

„Într-o dimineață, acum mai bine de cincizeci de ani, m-am trezit cu convingerea că avea să mi se întâmple ceva important. Să fi fost o premoniție, sau o amintire? Un mesaj pe care-l primeam din viitor, sau continuam un vis în parte uitat? Era, oricum, un murmur al destinului, care, profitând de somnul meu, instalase în ființa mea această certitudine: urma să se producă un eveniment. Știți cât de prostește te comporți după astfel de licăriri: vrei să ghicești ce-o să se întâmple și, tot așteptând, deformezi totul. Așadar, la micul dejun mi-am imaginat mai multe intrigi: se va întoarce tata din Africa, unde locuia pe-atunci; poștașul îmi va aduce o scrisoare de la un editor care se oferea să-mi publice poemele din adolescență; îmi voi revedea cel mai bun prieten din copilărie.

Ziua mi-a destrămat iluziile. Poștașul m-a ignorat. Nu a sunat nimeni la ușă. Și încărcătura navei din Congo nu-l conținea și pe tata.

Pe scurt, nu-mi rămânea decât să râd de entuziasmul meu matinal, să-mi spun că fusese o nebunie. Pe la mijlocul după-amiezii, am plecat la plimbare pe țărmul mării cu Bobby, prepelicarul meu de atunci; dar tot mai scrutam valurile, în ideea că s-ar întâmpla totuși minunea... Din pricina vântului, nu era nici o ambarcațiune pe mare, iar plaja era era absolut goală.

Înaintam încet, cu gândul să-mi înec deziluzia în oboseală. Câinele, înțelegând că plimbarea se va prelungi, găsise o jucărie veche și mi-o adusese să ne amuzăm amândoi cu ea. O zbughi către o dună unde o azvârlisem eu, dar, dintr-odată, se opri, alergă înapoi de parcă fusese înțepat de ceva, și se puse pe lătrat.

Degeaba încercam eu să-l potolesc. I-am controlat pernițele să văd dacă nu-l mușcase vreun animal, și pe urmă, râzând de el, am pornit după jucărie.

Din mărăciniș a apărut un bărbat.

Era gol.

Văzându-mă, smulse repede un mănunchi de iarbă, cu care și-a acoperit sexul.

— Vă implor, domnișoară, nu vă temeți de mine.

Eu, departe de-a mă teme, mă gândeam la cu totul altceva. Sincer vorbind, îl găseam atât de robust, de viril și irezistibil de atrăgător, încât îmi tăiase răsuflarea.

Își întinse o mână rugătoare înspre mine, asigurându-mă parcă de bunele lui intenții.

— Ați putea, vă rog, să mă ajutați?

Am observat că-i tremură brațul.

— Nu mai am... mi-am pierdut hainele...

Deci tremura de frig.

— Vă e frig?

— Puțin.

Litota dovedea că era bine-crescut. Am căutat repede o soluție.

— Doriți să vă aduc niște haine?

— Da, mulțumesc, da.

Calculam totuși cât timp va dura.

— Problema e că-mi va lua două ore. Una la dus, una la-ntors. Și până atunci veți fi congelat. Mai ales că vântul se întețește și se lasă noaptea.

N-am mai așteptat și mi-am descheiat pelerina.

— Uitați, puneți-vă asta și veniți cu mine. E soluția cea mai bună.

— Dar... dar... o să răciți.

— Hai să mergem, eu mai am o bluză cu mânecă lungă și un pulover, pe când dumneavoastră n-aveți nimic. În orice caz, este exclus să traversez plaja alături de un bărbat gol. Ori luați pelerina, ori rămâneți aici.

— Aștept aici.

— Cătă încredere, am spus râzând, dându-mi imediat seama de comicul situației. Ce-ar fi ca odată ajunsă acasă, să nu mă mai întorc?

— N-ați face asta!

— De unde știți? Nu v-a spus nimeni cum îi tratez eu pe bărbații pe care îi găsesc goi prin mărăcinișuri.

A izbucnit și el într-un râs zgomotos.

— Bine. O să-mi pun pelerina dumneavoastră și vă mulțumesc.

M-am apropiat de el, și, ca să nu-și dezgolească sexul ridicând mâinile, i-am potrivit eu stofa pe umeri.

Ușurat, s-a înfășurat în pelerina de lână, deși era prea mică pentru trupul lui voinic.

— Mă cheamă Guillaume, a exclamat el, ca și cum socotea că venise momentul prezentărilor.

— Emma, am spus eu. Propun să nu mai vorbim și să ajungem cât mai repede la mine înainte să înghețăm bocnă. Înțelegeți?

Înaintam în contra vântului.

Din momentul în care am stabilit destinația, am simțit că nimic nu putea fi mai neplăcut decât mersul pe jos ca mijloc de locomoție. În vreme ce hoinăreala fără țel e o adevărată plăcere, orice deplasare pare interminabilă.

Din fericire, cuplul nostru straniu nu a întâlnit pe nimeni. Întrucât tăceam amândoi, mă simțeam tot mai intimidată, abia dacă îndrăzneam să-l privesc cu coada

ochiului, de teamă că vântul ar ridica stofa pelerinei și privirea mea ar părea necuviincioasă. Până la urmă, mersul mi s-a îngreunat, omoplații mi s-au crispat și mi-a înțepenit ceafa.

Când am ajuns în fine la mine acasă, în adăpostul Vilei Circe, l-am înfofolit în pledurile din salon, am dat fuga la bucătărie și am pus apă la încălzit. M-am transformat la repezeală în bună menajeră, eu, inapta, stângacea. În timp ce aranjam niște biscuiți pe o farfurie, mi-am dat seama că tocmai adusesem în căminul meu un necunoscut exact în ziua când eram fără personal de serviciu. Mi-am reproșat neîncrederea asta meschină, am apucat platoul cu ceaiul aburind și m-am îndreptat cu pași repezi spre bibliotecă.

Mă aștepta cu zâmbetul pe buze, dârdâind, zgribulit pe canapea.

— Mulțumesc.

Îi descopeream încă o dată obrazul cu trăsături frumoase, regulate, ochii limpezi, părul buclat, lung, auriu, buzele cărnoase, gâtul suplu, cu tendoane puternice. Un picior era în afara pledului și i-am observat pulpa, netedă, fusiformă, fără păr, ca o marmură antică. Salonul meu găzduia o statuie greacă, pe Antinous, idolatrizat de împăratul Hadrian, acel splendid tânăr care se aruncase din melancolie în apele albastre ale Mediteranei, și reapăruse intact în acea dimineață din valurile verzi ale Mării Nordului. Mă treceau fiori reci.

Reacția mea îl înșela.

— Ați înghețat din cauza mea! Îmi pare rău.

— Nu, nu, o să-mi revin foarte repede. O să fac focul.

— Vreți să vă ajut?

— Potoliți-vă! Câtă vreme n-ați găsit o metodă de-a înnoda pledurile astea ca să nu riscați indecența, vă sfătuiesc să rămâneți nemișcat pe canapea.

Nu mă pricepeam deloc să fac focul, dar am izbutit să obțin niște scântei; foarte repede, în timp ce serveam ceaiul, flăcările au început să cuprindă butucii.

— Vă datorez câteva precizări, spuse el, savurând prima înghițitură de ceai.

— Nu-mi datorați nimic, și am oroare de precizări.

— După dumneavoastră, ce credeți că s-a întâmplat?

— Nu știu. Improvizez: v-ați născut azi-dimineață, ați ieșit din apă.

— Sau?

— Erați în încărcătura de sclavi a unui vapor care naviga spre Americi; dar vasul a fost atacat de pirați, s-a scufundat în apele din preajma orașului, și dumneavoastră, în mod miraculos, ați scăpat din lanțuri și ați înotat până la țărm.

— De ce să fi fost făcut sclav?

— O neînțelegere îngrozitoare. O eroare judiciară.

— A, văd că sunteți de partea mea.

— Absolut.

Se înveselise. A făcut un gest către miile de cărți din jur.

— Citiți?

— Da, am învățat alfabetul acum câțiva ani, și-mi e de mare folos.

— Dar nu alfabetul e sursa imaginației pe care-o aveți…

— Mi s-au făcut multe reproșuri din cauza imaginației. Ca și cum ar fi un defect. Dumneavoastră ce părere aveți despre imaginația mea?

— Îmi place teribil, îmi spuse în șoaptă cu un zâmbet care mă tulbură.

Dintr-odată, am amuțit. Inspirația mă părăsea și în locul ei se instala neliniștea. Ce eram pe cale să fac, singură în toată casa, cu un necunoscut pe care-l întâlnisem gol într-un tufiș? Logic vorbind, ar fi trebuit să-mi fie frică. De altfel, aveam chiar un profund sentiment că mă confrunt cu ceva periculos.

Am încercat să raționez puțin.

— Cât timp ați pândit acolo, în spatele dunelor, să apară cineva?

— Ore întregi. Mai oprisem două trecătoare înaintea dumneavoastră. Au luat-o la fugă înainte să le pot explica ceva. Le-am speriat.

— Cu ținuta, poate?

— Da, ținuta. Era totuși ținuta cea mai simplă pe care o găsisem.

Am râs amândoi cât se poate de firesc.

— Totul s-a petrecut din vina mea, continuă el. Locuiesc câteva săptămâni nu departe de aici împreună cu familia, și în dimineața asta mi-era dor să fac o baie în mare. Am parcat mașina în spatele dunelor, într-un loc pe care să-l pot identifica, și pe urmă, de vreme ce nu era nimeni prin preajmă, dar absolut nimeni, mi-am lăsat hainele sub un pietroi și am înotat o vreme. Când am pus din nou piciorul pe uscat, n-am mai găsit nici pietroiul, nici hainele, nici mașina.

— Dispărute? Furate?

— Nu sunt sigur dacă am ieșit la mal în același loc, fiindcă nu recunoșteam locul decât foarte aproximativ. Ce seamănă cel mai mult cu nisipul, dacă nu nisipul?

— Și cu stânca, dacă nu o stâncă?

— Exact. Din cauza asta nu v-am propus să căutăm mașina în spatele dunelor, pentru că nu știu unde se află.

— Sunteți zăpăcit?

— Era atât de irezistibilă dorința de-a pluti gol pe valuri... Chemarea largului mării.

— Vă înțeleg.

Și era adevărat: îl înțelegeam. Trebuia să fie o persoană singuratică, la fel ca mine, dacă se simțea atât de exaltat în sânul naturii. Și totuși, am avut o bănuială.

— Intenționați să vă întoarceți?

— Din călătorie, da. Din valuri, nu. Îmi doream să plutesc așa, la infinit.

M-a privit cu atenție și a adăugat agale:

— Nu sunt sinucigaș, dacă ăsta era sensul întrebării.

— Da, ăsta era.

— Mă joc mereu cu primejdia, vibrez când mă pun în pericol, și sigur, într-o bună zi o să fac ceva de o imprudență iremediabilă, dar n-am deloc dorința să mor.

— Mai curând dorința să trăiți.

— Exact.

— Și de-a evada...

Emoționat de răspunsul meu, își trase mai în sus pledul, vrând parcă să se apere de perspicacitatea mea, care-l jena.

— Cine sunteți dumneavoastră? m-a întrebat.

— Cine credeți că sunt?

— Salvatoarea mea, îmi șopti cu un surâs.

— Și în afară de asta? Hai să vedem dacă aveți și dumeavoastră imaginație!

— O, mă tem că eu posed doar alfabetul, nu și imaginația.

— Ce importanță are cine suntem? Dumneavoastră sunteți o splendidă statuie însuflețită, pe care am cules-o de pe plajă, am dezmorțit-o, și căreia îi voi da haine ca s-o restitui curând soției.

Se încruntă.

— Pentru ce-mi vorbiți de soția mea? Nu sunt căsătorit.

— Scuzați-mă, îmi spuneați puțin mai înainte...

— De familie. Stau aici cu familia. Părinți, unchi, veri.

Ce proastă eram! Îi spusesem cât de frumos e pentru că-l credeam însurat, dar acum eram descumpănită, de parcă eu devenism impudică, goală în ochii lui. M-a privit insistent.

— Și dumneavoastră... soțul dumneavoastră nu-i aici?

— Nu. În momentul ăsta, nu.

Sperase să primească un răspuns mai detaliat. Ca să câștig timp de gândire, m-am repezit să mă ocup de foc... Mă tulbura să constat cât de tare-mi plăcea acest bărbat, și nu mă grăbeam deloc să dispară; dar nici nu mă puteam hotărî să-i dezvălui că locuiam de una singură în toată casa.

Dacă ar profita... Să facă ce, în fond? Să mă seducă? N-aveam nimic împotrivă. Să mă jefuiască? Dată fiind ținuta lui, mai degrabă el era jefuitul, nu hoțul. Să mă brutalizeze? Nu părea violent.

Mi-am reluat locul și l-am întrebat brusc:

— Sunteți periculos?

— Depinde pentru cine... Pentru pești, pentru iepuri, fazani, sunt, fiindcă practic pescuitul și vânătoarea. În afară de asta...

— Îi detest pe vânători.

— Înseamnă că mă detestați.

Mă privea cu un surâs de neîncredere. Eu m-am așezat din nou în fața lui.

— O să vă schimb părerea...

— Ne cunoaștem de câteva minute și vreți deja să mă schimbați?

— Nu ne cunoaștem deloc.

A continuat cu voce joasă după ce și-a potrivit mai bine pledurile pe umeri:

— Ca răspuns la întrebarea dumneavoastră, n-aveți de ce vă teme de mine. Vă sunt teribil de recunoscător că m-ați salvat, că n-ați ezitat să-mi deschideți ușa. Dar acum abuzez de timpul dumneavoastră... Aș putea să dau un telefon ca să vină cineva să mă ia?

— Sigur că da. Ați vrea să faceți mai întâi o baie? Ca să vă încălziți.

— Nu îndrăznisem să vă cer așa ceva.

Ne-am ridicat amândoi în picioare.

— Și... dacă ați avea cumva niște haine...

— Haine?

— Da, o cămașă, un pantalon, pe care vi le voi trimite înapoi, spălate și călcate, vă promit.

— Dar că... n-am aici haine de bărbat.

— De-ale soțului dumneavoastră?

— Păi... n-am soț.

În clipa aceea am tăcut amândoi. A zâmbit. Eu, la fel. Mi-am dat drumul într-un fotoliu, ca o marionetă fără articulații.

— Îmi pare rău că n-am un soț ca să vă pot scoate din încurcătură, dar până acum nu mi-a trecut niciodată prin cap că un soț mi-ar putea fi de folos.

A râs, apoi s-a așezat din nou pe canapea.

— Oricum, un soț e foarte util.

— Uf, simt că n-o să mă prăpădesc după ce-mi veți spune! Dar, hai, spuneți-mi... la ce mi-ar putea servi un soț? Hai, să vedem ce ziceți...

— Să vă țină companie.

— Am cărțile.

— Să vă însoțească la plajă.

— Mă însoțește prepelicarul meu, Bobby.

— Să vă deschidă ușa și să se dea deoparte ca să intrați undeva.

— N-am nici o problemă cu ușile, și nu mi-ar plăcea un bărbat care se dă deoparte. Nu, nu-i de-ajuns. La ce altceva mi-ar servi?

— V-ar strânge în brațe, v-ar mângâia gâtul, v-ar săruta.

— Da, așa mai merge. Și pe urmă?

— Și pe urmă v-ar duce într-un pat și v-ar face fericită.

— A, da?

— V-ar adora.

— Ar reuși?

— Nu-i poate fi greu unui bărbat să vă adore.

— De ce?

— Pentru că sunteți adorabilă.

Ne apropiaserăm unul de altul în mod irezistibil și fără să ne dăm seama.

— Trebuie să mă căsătoresc ca să obțin așa ceva? Un iubit n-ar fi suficient pentru rolul ăsta?

—-Ba da... încuviință el dintr-o suflare.

Apoi, deodată, i s-a crispat fața. S-a trântit pe spate, s-a acoperit cu pledurile, s-a îndreptat din nou, și-a

plimbat neliniștit ochii pe zidurile din jur și a continuat să vorbească, dar cu altă voce și altă dicție.

— Îmi pare nespus de rău, domnișoară, dar nu mă port frumos cu dumneavoastră. Aveți atâta farmec că uit împrejurările care vă constrâng să mă ascultați și-mi permit niște libertăți inadmisibile. Iertați-mă și uitați de atitudinea asta. Ați putea să-mi arătați unde e baia?

Vocea i se schimbase, era acum plină de autoritate; m-am conformat imediat, fără să ezit o secundă.

După ce a intrat în baie, i-am promis că hainele îl vor aștepta pe un taburet, după ușă; după aceea, m-am retras în dormitor. Tot deschizând la repezeală sertare și dulapuri, rumegam scena. Ce mă apucase? Mă purtasem frivol, îl flatasem, îl provocasem, îl înfierbântasem, da, îl obligasem să-mi facă curte... Dorința de a mă face plăcută se strecurase în mine, făcea să mi se reverse cuvintele, îmi fluidiza gesturile, îmi prelungea privirile, pe scurt, mă împingea să transform conversația în flirt. Fără să vreau, creasem între noi o tensiune erotică nestăpânită. Îi prezentasem imaginea unei femei frivole și l-aș fi împins la gesturi prea întreprinzătoare, dacă n-ar fi reacționat el *in extremis*, cramponându-se de buna lui creștere.

Dulapurile din dormitor mă exasperau. Nu numai că nu găseam nimic pentru un bărbat, dar absolut nimic pe măsura lui. Mi-a venit ideea să urc la etajul menajerei, Margit, care era înaltă, solidă, durdulie, și să profit de lipsa ei ca să împrumut ceva.

Transpirată leoarcă, am scos pe furiș din cufărul femeii cea mai largă rochie, am coborât în fugă și am strigat din spatele ușii:

— V-am mințit. Catastrofă totală. N-am decât o rochie de casă, pe care am împrumutat-o de la menajeră.

— Merge.

— Încă n-ați văzut-o. Vă aștept jos.

Când a coborât scările împopoțonat cu rochia aceea imensă de bumbac alb – cu guler și mâneci din dantelă, vezi doamne – ne-a pufnit pe amândoi râsul. El își lua în zeflemea aspectul ridicol, eu râdeam pe înfundate de jenă, pentru că îmbrăcămintea asta feminină, îl făcea, prin contrast, și mai viril, și mai puternic. Mâinile și picioarele îi erau atât de mari, că mă tulburau.

— Pot să dau un telefon?

— Da. Telefonul e acolo.

— Ce să-i spun șoferului?

Luată prin surprindere, mirată că recurgea la un șofer, și nu la un membru al familiei, n-am avut timp să înțeleg întrebarea, și i-am dat un răspuns aiurea.

— Spuneți-i că e bine venit și că avem ceai și pentru el.

Guillaume, cocoșat de râs din cauza răspunsului meu caraghios, a trebuit să se așeze pe trepte. Îmi plăcea teribil să constat efectul pe care-l aveam asupra lui, chiar dacă nu-mi dădeam seama de ce.

— Nu, întrebarea era de la ce adresă să-i spun șoferului să mă ia.

— Vila Circe, rue des Rhododendrons nr. 2, Ostende.

Ca să-mi revin și să-i arăt că sunt bine-crescută, l-am lăsat singur la telefon și m-am dus la bucătărie, unde am făcut zgomot cu vesela, ca să-l conving că n-aveam de gând să-i spionez conversația; am început chiar să fredonez ușor ceva, pe când ciocneam ceainicul, lingurițele, cești.

— Parcă se aud instrumentele de percuție ale unei orchestre simfonice când pregătiți ceaiul.

Am tresărit. Era în pragul uşii şi mă urmărea.

— Aţi vorbit cu familia? S-au liniştit?

— Nu se îngrijoraseră.

Ne-am întors în salon cu ceainicul şi încă nişte biscuiţi.

— Scrieţi, Emma?

— De ce mă-ntrebaţi? Toată lumea îmi pune întrebarea asta!

— Citiţi atât de mult.

— Am comis câteva poezii înfiorătoare, dar cu asta, basta. Cititul n-are nimic de-a face cu scrisul. Vă întreb eu dacă dumneavoastră vă transformaţi în femeie pentru că vă plac femeile? Vedeţi, întrebarea pe care mi-o puneţi e la fel de absurdă.

— Corect. Dar de unde ştiţi că-mi plac femeile?

Am tăcut din gură. Căzusem în plasă! Iar lăsasem fără să vreau erotismul să-mi invadeze vorbele. Când bărbatul ăsta se afla la trei metri de mine, nu mă puteam opri să nu-l ademenesc.

— Bănuiesc, am şoptit, plecând ochii.

— Pentru că, adevărat vorbind, nu asta mi-e reputaţia, a adăugat el cu vocea joasă. Fraţii şi verii mei umblă mai mult decât mine după fuste. Îmi şi reproşează că sunt cuminte, prea cuminte.

— A, da? De ce sunteţi cuminte?

— Fără îndoială, pentru că mă păstrez pentru o femeie. Cea bună. Cea adevărată.

În prostia mea, am crezut la început că fraza aceea mi-era destinată mie. Când mi-am dat seama, am căutat să abordez o altă chestiune.

— Doar n-o să afirmaţi că la vârsta dumneavoastră, n-aţi... încă n-aţi...

Eram eu însămi atât de consternată, că nici nu puteam termina fraza! Hărțuiam cu întrebări un bărbat insuportabil de frumos, pe care-l îmbrăcasem în femeie, ca să știu dacă era virgin.

Gura i se arcuise într-o expresie de stupefacție și amuzament.

— Nu, vă pot liniști... Mi s-a întâmplat. Și fac lucrul ăsta cu mare plăcere. Să știți c-au existat în anturajul meu numeroase femei, mai coapte ca mine, dar superbe, care au fost încântate să mă inițieze încă de foarte tânăr.

— M-am liniștit, am spus cu un suspin, de parcă mi-ar fi povestit de succesele lui la golf.

— Și totuși, prefer plimbările lungi în natură, călăritul, câteva ore de înot ca azi-dimineață. Mi-am ierarhizat plăcerile.

— Și eu sunt la fel, am răspuns mințind.

Văzând că un lemn era cât pe ce să se stingă, am profitat și m-am deplasat lângă șemineu.

— De ce-mi spuneți toate astea? am mârâit cu ton arogant.

— Poftim?

— De ce-mi vorbiți despre lucruri atât de intime, când nu ne cunoaștem?

S-a întors, și, după câteva clipe de gândire, m-a privit grav în ochi.

— Mi se părea evident...

— Mie nu.

— Ne plăcem, nu?

Îmi venise mie rândul să întorc capul, să pretind că vreau să reflectez înainte de a-l privi fix cu ochi gravi.

— Da, aveți dreptate: e evident.

Cred că în clipa aceea – și pentru toți anii care ne mai rămâneau de trăit – aerul s-a schimbat în jurul nostru.

Timbrul strident al soneriei sparse armonia pe care-o creasem.

— Șoferul…

— Deja?

Ce surprize ne rezervă viața: la amiază bărbatul ăsta mi-era un necunoscut, la asfințit, nu suportam să mă despart de el.

— Nu, Guillaume, nu puteți pleca așa.

— În rochie?

— În rochie, sau indiferent în ce, nu puteți pleca.

— O să mă întorc.

— Promiteți?

— Jur.

Îmi sărută mâna timp de un minut la fel de bogat ca toți cei douăzeci și trei de ani care s-au scurs de atunci.

Când a ieșit, i-am spus:

— Mă bazez pe dumneavoastră că mă veți găsi, fiindcă eu nu știu cine sunteți.

Clipi uimit.

— Ce lucru minunat: nu m-ați recunoscut.

Pe urmă închise ușa.

Nu voiam să-l văd plecând; am rămas abătută în fundul holului întunecat.

Sub influența șocului, nu am dat importanță ultimei lui fraze; în schimb, în timpul nopții, retrăind fiecare moment al întâlnirii noastre, am repetat tot timpul acele cuvinte: „Nu m-ați recunoscut". Îl mai întâlnisem vreodată? Nu, un bărbat dotat cu un asemenea fizic, cum să-l fi uitat? Ne vedeam în copilărie? N-aș fi putut recunoaște copilul în adultul de azi. Așa trebuia să fie.

Ne întâlneam odinioară, s-au scurs anii, el m-a recunoscut, eu nu, și așa se explica fraza.

Cine era?

Îmi scormoneam amintirile și nu dibuiam nici o urmă lăsată de Guillaume. Deveneam tot mai nerăbdătoare să se întoarcă.

A doua zi avu grijă să mă prevină cu un telefon și să mă întrebe dacă ar putea să ia ceaiul la mine.

Când și-a făcut apariția, m-a surprins atât de tare eleganța sacoului, finețea cămășii, șicul pantofilor, nenumăratele detalii care-l transformaseră pe sălbatic în om de societate, încât am avut impresia că mă aflam față-n față cu un străin.

Îmi remarcă stingherealа.

— Să nu-mi spuneți că regretați că mă vedeți îmbrăcat cu hainele mele. Că, dacă regretați, o să-mi pun din nou rochia menajerei, pe care v-am adus-o înapoi.

Îmi întinse o rufă împachetată în hârtie de mătase.

— Degeaba mă amenințați, am răspuns, o să-mi dau silința să mă obișnuiesc cu dumneavoastră așa.

L-am condus în salon, unde erau pregătite ceaiul și prăjiturile. Părea să-i facă plăcere că regăsește decorul.

— M-am gândit tot timpul la dumneavoastră, îmi zise, așezându-se.

— Vă rugăm să nu-mi furați textul: e prima frază pe care voiam să v-o adresez eu.

Își duse un deget în fața buzelor și repetă cu glas mai coborât:

— M-am gândit tot timpul la dumneavoastră.

— Iubitul meu, am izbucnit eu în plâns.

Nu pricepeam cum de aveam asemenea reacții de îndată ce bărbatul ăsta se afla în preajma mea. De ce mă

podidea plânsul? Ca să mă refugiez în brațele lui – ceea ce se și întâmplă în secunda următoare? Fără îndoială... Era limpede că altă femeie, mai feminină și mai rafinată decât mine, care zăcuse adormită în trupul meu, se trezea de îndată ce se apropia el și știa să se descurce cu abilitate; am mers pe mâna ei.

După ce mă consolă, mă dezlipi cu forța de el, mă așeză pe un alt fotoliu și-mi ordonă să servesc ceaiul. Făcea gesturi raționale. Prea multă emotivitate ucide. Această revenire la preocupări cotidiene m-a ajutat să-mi recapăt sângele rece, volubilitatea.

— Guillaume, ieri m-ați recunoscut, dar eu nu v-am recunoscut.

Mă privi uimit.

— Poftim? Eu, să vă fi recunoscut?

— Da, ne jucam împreună când eram mici, nu?

— A, da?

— Nu vă mai aduceți aminte?

— Nu, deloc.

— Atunci de ce mi-ați reproșat că nu vă recunosc?

Instantaneu, se înveseli.

— Sunteți de-a dreptul adorabilă.

— De ce? Ce-am zis?

— Sunteți unica femeie capabilă să se îndrăgostească de un bărbat ieșit din valuri. Și mă amuză că nu mă recunoașteți, fiindcă sunt cunoscut.

— De mine?

— Nu. De multă lume. Jurnalele vorbesc despre mine, publică fotografii.

— De ce? Ce faceți pentru asta?

— Ce fac?

— Sunteți actor, scrieți, câștigați competiții? Automobilism? Tenis? Navigați? Faima se datorează unui talent. Dumneavoastră ce faceți?

— Nu fac nimic. Sunt.

— Sunteți?

— Sunt.

— Sunteți ce?

— Prinț.

Mă așteptam atât de puțin la răspunsul ăsta, încât, un timp, am rămas mută.

În cele din urmă se îngrijoră.

— Lucrul ăsta vă zdruncină convingerile?

— Mie?

— Aveți tot dreptul să considerați monarhia un sistem straniu, perimat.

— O, nu, nu, nu-i vorba de asta. Am impresia că sunt o fetiță... Desigur, fetița înnebunită după un prinț. E grotesc! Mă simt ridicolă. Ridicolă pentru că nu știu cine sunteți. Ridicolă pentru că am sentimente pentru dumneavoastră.

— Dar nu sunteți ridicolă.

— Cel puțin să fi fost ciobăniță și să mă maimuțăresc, tot ar mai fi fost ceva! Prințul și ciobănița, nu? Numai că, din nefericire, eu n-am oi, n-am păzit niciodată oi, chiar mă tem că detest oile, ca să nu spun că nu le suport nici măcar mirosul. Sunt un caz disperat.

Era cât se poate de evident că îl amuz. Îmi apucă mâinile ca să-mi domolească nervozitatea.

— Să nu vă schimbați. Dacă ați ști cât de fermecătoare este neștiința dumneavoastră... Sunt atât de obișnuit să văd tinere care se prăpădesc după mine!

— Aveți grijă, sunt și eu foarte capabilă să mă prăpădesc după dumneavoastră! De fapt, doresc chiar foarte mult lucrul ăsta.

Conversația a continuat în mod agreabil. Voia să știe tot despre mine, și eu tot despre el, dar simțeam amândoi că scopul întâlnirii noastre nu era să ne povestim unul altuia trecutul, ci să ne inventăm un prezent.

Venea în fiecare după-amiază să mă vadă.

Trebuie să recunosc că datorită lui și nu mie n-am făcut dragoste chiar imediat. Eu – sau mai curând femeia foarte feminină din mine – aș fi făcut pasul de la a doua întâlnire. Dar el insista să nu se întâmple asta prea repede. Dorea, fără îndoială, să prețuiască cu adevărat acel moment.

Așadar, ne-am văzut timp de mai multe săptămâni, schimbând vorbe și săruturi. Până-n ziua în care n-am mai putut să ne dezlipim buzele.

Atunci, am priceput că, odată ce își dovedise respectul oprindu-mă de la o dăruire grabnică, se aștepta de aci înainte la un semn din partea mea.

Ceea ce am și făcut, începând să…"

Emma Van A. se opri din povestit. Își drese glasul și cugetă.

— Nu există ceva mai urât decât o carne bătrână, degradată, care evocă senzualitatea. Nu vreau să vă supun la așa ceva. Începând cu o anumită fază a decrepitudinii, unele subiecte nu mai trebuie abordate deoarece riști să produci dezgust. Așa că voi face altfel. Putem să ne ridicăm de la masă?

Ne îndreptarăm spre salon, în mijlocul cărților.

Își dirijă cu îndemânare fotoliul până în fața unui birouaș vechi, porni un mecanism care deblocă un sertar tainic, și scoase un carnet delicat din piele portocalie.

— Uitați. Când m-am hotărât să-i fiu amantă, am scris asta.

— Mă simt foarte indiscret…

— Nu, nu, uitați-vă. Instalați-vă aici, sub lampă și citiți-l. E metoda cea mai bună de a-mi urma confesiunea.

Am deschis carnetul.

Domnului meu și viitor stăpân
ALBUMUL IUBIRII
de Emma Van A.

Negăsind nimic mai înjositor în iubire decât îmbrățișările improvizate, banale, brutale, prezint acest carnet bărbatului pe care-l plac. Aidoma unui meniu, îl va folosi arătându-mi cu degetul, seară de seară, ce-și dorește.

1. Supliciul lui Ulise și al sirenelor

Ne amintim, desigur, că Ulise a cerut să fie legat de catargul navei ca să reziste cântului irezistibil al sirenelor. Stăpânul meu va fi legat și el de o coloană, va fi cât se poate de sumar îmbrăcat, va avea ochii legați ca să nu vadă nimic și o altă legătură îl va împiedica să vorbească. Sirena se va învârti în jurul lui și, atingându-l aproape imperceptibil, îi va șopti la ureche la ce dorește să-l supună. Dacă sirena e dotată cu imaginație și stăpânul meu la fel, scenele evocate ar trebui să aibă același efect – încă mai mare – chiar fără să fie săvârșite.

2. Deliciile lui Prometeu

Prometeu, pedepsit de Zeus, a fost legat în lanțuri, și din acel moment a suferit atacurile unui vultur, care venea să-i devoreze ficatul. Propunerea mea este ca stăpânul meu să fie legat de ceva la fel de solid ca o stâncă, iar eu să-i devorez altceva. De câte ori va dori.

3. Vizita din vis

Pentru grecii antici, orice vis însemna o vizită a zeilor. Stăpânul meu va fi visătorul, lungit gol în pat, pe spate, iar eu îl voi convinge că Afrodita, zeița voluptății, vine lângă el în timpul nopții. Cu condiția să nu deschidă ochii, să nu întindă brațele, pe scurt, să nu miște decât foarte ușor din șale, eu voi avea grijă să mă urc deasupra lui și să fac acele mișcări subtile care ne vor aduce delectarea reciprocă.

Ca variație: eu visătoarea, stăpânul meu, vizitatorul.

4. Flautista

Stăpânul meu va fi flautul, eu muziciana. Îmi voi dovedi, cântând, virtuozitatea la acest instrument. În calitatea mea de bună interpretă, țin să precizez că sunt talentată și la flautul cu plisc, și la flautul transversal. Primul se apucă în gură, celălalt se mângâie lateral.

5. Ursul și stupul

Stăpânul meu va fi un urs, care aleargă după nectarul florilor, în timp ce eu voi avea rolul stupului, inabordabil, greu de dibuit, greu de atins. Când ursul va reuși să găsească poziția practic optimă pentru amândoi, eu îl voi autoriza să se înfrupte din mierea mea cu limba lui nesătulă.

6. Sfera originară

Aristofan povestește că, la începutul începuturilor, bărbatul și femeia formau un corp unic, sferic, și că, mai târziu, au fost separați, bărbatul de-o parte, femeia de cealaltă. Acum, noi ne riscăm viețile căutând să reconstruim sfera originară, lipindu-ne unul de altul, și împreunându-ne. Punctele de unire din partea inferioară a abdomenului vor cere îngrijire deosebită. Unirea trebuie executată cu mișcări încete, astfel încât senzațiile să se rafineze, pe termen lung. Cu toate astea, sfera, ca orice sferă, are dreptul să se rostogolească pe pat, sau pe covoare.

7. Sfera dezorientată

În procesul de reconstrucție a sferei, o vom lua pe căi înșelătoare, fiindcă nu ne pricepem cu toții la geometrie. Astfel, capul stăpânului meu va face investigații între coapsele mele, iar eu voi explora între ale lui. Cu toate că așa ceva e sortit eșecului, noi vom încerca totuși să ne împreunăm, apucând cu gura orice vom găsi din corpul celuilalt.

8. Păzitorii farului

Un poet pretindea că a iubi înseamnă a privi în aceeași direcție ca ființa aleasă. Vom încerca să facem așa, ca niște pândari pe un recif primejdios, eu în față, stăpânul meu în spate.

9. Călătoria lui Tiresias

Unii și-l amintesc pe acest grec de seamă ca profet, alții ca pe singurul individ dotat cu ambele sexe, căci legenda spune că Tiresias a fost succesiv bărbat și femeie. Stăpânul meu și cu mine ne vom hotărî să retrăim experiențele lui

Tiresias: de la femeie, stăpânul meu va prelua atitudinile; de la bărbat, eu voi prelua atributele.

10. Dovlecelul cu pepene

Este o veche rețetă din zona Mării Egee, care consistă în prezentarea dovlecelului presat între doi pepeni, care-i extrag astfel sucul.

11. Așteptarea în labirint

Ce este un labirint? Un loc unde te pierzi, un loc separat, care maschează un alt loc separat, oferind căi de ieșire înșelătoare, un centru nevralgic misterios, la care nu ajungi niciodată. Jocul va consta în a cere prizonierului să multiplice apropierile preliminare, alegând poarta greșită, pipăind suprafețele înșelătoare, scormonind prin locuri, pe scurt, ajungând cu încetul la punctul plăcerii. Nu e interzis să ajungi acolo, însă cât mai târziu posibil.

12. Jocurile Olimpice

Asemenea jucătorilor olimpici, stăpânul meu și cu mine vom fi goi, unși cu untdelemn. Avem două soluții: să ne luptăm, sau să ne îngrijim unul pe altul. În luptă, fiecare va încerca să-l supună pe celălalt voinței sale. Grija ne-o vom arăta prin masaj reciproc. Aceste două activități nu sunt incompatibile și se pot succeda. Nici o manevră nu este exclusă, și nici un fel de mângâiere.

13. Zăpezile Parnasului

Când muntele Parnas e pudrat de zăpadă, frigul dă pielii senzația aspră de mușcătură; și totuși, pe muntele acela se întâlnesc zeii. Așadar, noi, stăpânul meu și cu mine, vom face dragoste precum zeii, cu pielea înroșită, nu de asprimea zăpezii, ci a loviturilor.

Am închis caietul, impresionat. Nu-mi venea să-mi îndrept privirea spre Emma Van A. Mă simțeam încurcat, nu mi-aș fi imaginat-o scriind o astfel de proză.

— Ce părere aveți? mă întrebă.

Era tocmai întrebarea pe care nu voiam s-o aud! Dar, din fericire, nu mi-a lăsat timp să răspund; mi-a luat din mână textul cu următorul comentariu:

— N-am să vă spun ce-a ales. În orice caz, îmbrățișările noastre au fost de la bun început halucinante. De atunci, a rămas intoxicat de mine și eu de el. Nu mă așteptasem să fie atât de plăcut să te ocupi de un bărbat, îl vedeam lasciv, senzual, urmărind mereu plăcerea... Nimic nu-i plăcea mai mult decât să se apropie de mine și, cu ochii strălucind, să-mi indice cu degetul un anume rând din acest carnet. A cui era inițiativa? Oare dorința lui o declanșa pe-a mea, sau poate îmi ghicea el intențiile? N-am să aflu niciodată. În rest, vorbeam de literatură.

Atinse cu dosul palmei coperta de piele și o mângâie.

— Într-o zi mi-a adus și el în dar un album identic, meniul lui, alcătuit pentru mine. Vai, din păcate, pe acela am fost obligată după un timp să-l ard.

Se cufundă câteva momente în amintirea aceea, iar eu am avut răgazul să salivez imaginându-mi ce putuse să scrie Guillaume. Ce alte noi capricii? Până unde mersese el, după curajul amantei? În spatele frazelor, în spatele pronumelor reverențioase, amanții aceștia din vremuri apuse își acordau o libertate nemaipomenită, libertatea de a-și mărturisi fantezia și de a-și călăuzi partenerul într-acolo, de a nu îngădui ca actul sexual să cadă în plasa unei repetări mecanice, ci să facă din el un moment înălțător al inventivității, al poeziei erotice.

— După lectura carnetului meu, continuă Emma, Guillaume a încremenit aflând că era primul meu bărbat.

— Poftim?

— Da, m-ați auzit bine. I-a trebuit, într-adevăr, dovada, ca să-l conving că înainte de el, fusesem virgină.

— Vă spun sincer că paginile astea nu par scrise de o virgină neexperimentată…

— Eram virgină, dar nu și neexperimentată. Altfel, cum aș fi putut să compun acele rânduri, și pe urmă să le și pun în practică? Nu, eu mă emancipasem în Africa.

— În Africa?

— Și i-am explicat asta lui Guillaume.

„Mi-am petrecut copilăria în Africa Neagră, într-o vilă mare, somptuoasă cu coloane, unde servitorii încercau să ne apere de caniculă cu jaluzele și ventilatoare, reușind doar să creeze o umbră caldă. M-am născut acolo, în Congo, bijuteria imperiului colonial belgian. Tata venise ca profesor de literatură pentru populația albă din Kinshasa. În saloanele înaltei societăți cunoscuse o tânără bogată, de care se îndrăgostise și, cu toate că nu era înstărit, ci numai cultivat, reușise s-o ia de soție. Venirea mea pe lume a provocat moartea mamei mele, care s-a stins imediat după ce m-a născut; n-am cunoscut-o decât dintr-o fotografie sepia, așezată pe pianul la care cântase, rămas de atunci închis, imperial și tăcut; o fotografie pe care timpul a decolorat-o prea repede, și unde eu, deja din adolescență, nu mai distingeam decât o fantomă elegantă de culoarea cretei. Tata a fost cealaltă fantomă a copilăriei mele: fie că în sinea lui îmi reproșa decesul soției, fie că mă disprețuia, eu nu aveam parte nici de prezența, nici de atenția lui. Îmbogățit în

urma moștenirii lăsate de mama mea, a cheltuit banii pe cărți, mii de volume, ca să se închidă în bibliotecă și să nu mai iasă decât atunci când avea cursuri.

Desigur, aveam impresia, ca toți copiii, că viața mea de zi cu zi era o viață normală. Chiar dacă mi se întâmpla să le privesc cu invidie pe mamele colegelor, nu mă consideram nefericită, deoarece eram înconjurată de bone cu voci catifelate și mers legănat, servitoare vesele, care adăugau și empatie afecțiunii pe care mi-o purtau. Cât despre tata, solitudinea, indiferența lui îl făceau fascinant. Eforturile mele la vremea aceea tindeau toate spre un singur scop: să mi-l apropii, să ajung la el.

M-am hotărât să îndrăgesc și eu cărțile la fel de mult ca el. Odată cu primele lecturi, m-am întrebat ce plăcere puteau să-i facă migrenele pe care i le dădeau rândurile acelea negre, minuscule – trebuie spus că începusem cu un tratat de isorie romană în cincisprezece volume; pe urmă, am dat întâmplător peste romanele lui Alexandre Dumas, am rămas încântată de Athos, Aramis, d'Artagnan, și de atunci a urmat evoluția până când am devenit cititoarea pe care inițial doar o imitasem. După câțiva ani, convingându-se că devoram mii de pagini pe săptămână, îmi arăta și tata uneori cu degetul câte ceva de citit, strecurând cu glas obosit: «Uite, ar trebui să-ncerci asta»; atunci, mă aruncam, recunoscătoare, asupra textului, de parcă tata ar fi exclamat: «Te iubesc».

Când am împlinit doisprezece ani, am început să observ că seara, după ce se asigura că eram în pat, tata dispărea uneori în amurg, când nu mai putea fi vorba de cursuri. Unde se ducea? De unde se întorcea două ore mai târziu, liniștit, aproape surâzând, poate chiar fredonând

amuzat o melodie oarecare. Eu visam că flirta cu o femeie, care mi-ar fi putut deveni o a doua mamă.

Nu eram prea departe de adevăr: curând aveam să descopăr că-mi făcuse rost de o armată de mame! Un batalion de femei, cu care urma să mă împrietenesc... Dar merg prea repede, dați-mi voie să vă explic.

Într-o zi, văzând că fură o floare din buchetul care se afla în sufragerie ca să și-o arboreze la butoniera unui costum nou, m-am luat după el pe furiș. Am fost uluită să constat că la numai o sută de metri de unde stăteam noi, dădu colțul și intră la Vila Violette.

Le-am implorat pe bone să-mi spună cine locuia acolo, dar pe ele le-a pufnit râsul, nu au vrut să-mi răspundă, dar până la urmă, fiindcă nu le dădeam pace, mi-au spus cum se numea locul: era vorba de un bordel.

Din fericire, Maupassant, unul din scriitorii mei preferați, mă învățase despre aceste stabilimente unde femeile ofereau, pe bani, plăcere bărbaților; partea bună era că, nefăcând aprecieri morale cu privire la activitatea prostituatelor și prezentându-le cu multă omenie, ca în *Ulcica* sau în *Casa Tellier*, Maupassant îmi trezise și mie respect față de ele. Cu atât mai mult cu cât, în ochii mei, faptul că pana unui geniu le dăduse atenție le înnobila pe aceste ființe, chiar le sanctifica.

În această stare de spirit, m-am prezentat la bordelul doamnei Georges. Ce a crezut oare femeia asta grasă cu părul roșu și dinți de aur, îmbrăcată cu rochii de comandă, cusute înainte să se îngrașe și care acum crăpau pe ea, când m-a văzut intrând, o fetiță? Nu voi ști niciodată. M-am simțit respinsă de primirea glacială, dar insistențele mele au convins-o că eram de bună-credință: nu, nu căutam de lucru la ea; nu, nu veneam din gelozie

ca să-mi supraveghez tatăl; nu, nu veneam ca să notez numele clienților și să le dau informații soțiilor lor din Kinshasa.

— Ce-i cu tine aici? Ce te atrage? E o curiozitate bolnavă...

— Da, e vorba de curiozitate, dar nu văd de ce-ar fi bolnavă. Mă interesează plăcerea. Nu asta oferiți aici?

— Pe bani, da, asta vând. Dar te poți instrui și în altă parte.

— A, da? Unde? La mine acasă nu sunt femei, fiindcă mama mea a murit; bonele mă tratează ca pe o fetiță; nimeni nu vrea să discute cu mine! Îmi trebuie femei, femei adevărate. Ca dumneavoastră și fetele dumneavoastră.

Din fericire, doamna Georges era moartă după romane. De când ea nu se mai oferea bărbaților – sau de când bărbații n-o mai solicitau – se deda orgiilor de lectură. Îi împrumutam cărți pe care ea nu le avea, le comentam împreună, și în felul ăsta îi intram sub piele, transformându-mă, într-o zonă confuză a creierului ei, în fetița pe care ar fi dorit s-o aibă. Cât despre mine, mă pretam la jocul ăsta fără ipocrizie, eram fascinată de doamna Georges, sau, mai degrabă, de universul doamnei Georges.

Pentru că menirea negoțului ei era plăcerea bărbaților, nu îi era teamă de ei.

— Să nu-ți fie frică de bărbați: au la fel de multă nevoie de noi ca noi de ei. N-ai de ce să te lași umilită niciodată. Ține minte lucrul ăsta.

Cu timpul, am avut și eu acces la Salonul albastru, încăperea interzisă bărbaților. Era locul unde fetele se odihneau între doi clienți, săteau la palavre; pe măsură

ce treceau săptămânile, s-au obișnuit cu prezența mea, nu-și mai supravegheau conversația, și am aflat cu timpul tot ce se întâmplă între bărbați și femei, pe toate fețele și cu toate variațiunile. M-am edificat în ale amorului așa cum învață bucătarul să gătească, petrecându-și tot timpul la bucătărie.

Ca dovadă de prietenie, una din fete mi-a îngăduit să privesc prin «oblonul madamei», o deschidere amenajată în fiecare cameră, pentru ca doamna Georges să poată controla câte un client suspect.

Așadar, de la doisprezece la șaptesprezece ani, am frecventat cu sârg bordelul doamnei Georges, care-mi devenise un al doilea cămin. Căci, oricât de incredibil ar părea, se țesuse între noi o afecțiune atât de vie, încât doamna Georges păstra secretul vizitelor mele. Ne lega curiozitatea intensă față de oameni, o curiozitate pe care ea și-o satisfăcuse cu ajutorul prostituției și al lecturii. De altfel, insista să n-o imit, nici pe ea, nici pe fetele ei, și își asumase în parte răspunderea educației mele.

— Tu trebuie să adopți stilul pur, cel de «fată curată», genul de fecioară eternă, dar modernă. Chiar dacă te machiezi, trebuie să dai impresia că n-ai nimic pe față.

Așa că, datorită prieteniei cu târfele, eu aveam un aer cum nu se poate mai respectabil.

Unul din verii mei care mă zărise intrând, apoi ieșind din Vila Violette, m-a pârât lui tata.

Tata m-a convocat în biroul lui solemn chiar în ziua când împlineam șaptesprezece ani, și mi-a cerut explicații.

I-am povestit tot, fără să tăinuiesc nimic.

— Jură-mi, Emma, că... că... în fine, înțelegi tu... că... nu te-ai... dat nici unui...

Era incapabil să-și termine frazele... Cred că descoperea în timpul acestei convorbiri că era tatăl meu și că avea îndatoriri.

— Tată, îți jur că nu. O cunoși pe doamna Georges, ea nu glumește! Când spune ceva, așa e.

— E... este adevărat, bâigui tata și se înroși, zăpăcit că o frecventez pe doamna Georges, care organiza această viață, pe care el și-o spera secretă.

Am precizat în continuare că nu mi-era rușine nici să-mi petrec timpul acolo, nici că cea mai bună prietenă a mea era codoașă, și că vărul meu era cu siguranță un nătărău, dacă nu pricepuse lucrul ăsta.

— Da, înțeleg... admise tata spre propria-i surprindere.

Nu-l mira numai că descoperise cine eram, nu-i venea să creadă că, în fine, îi plăcea de mine. Discuția asta, care ar fi trebuit să fie furtunoasă, dar nu fusese, marcă începutul unor relații noi între mine și tata, începutul anilor noștri fericiți... Am trăit așa tot timpul până la plecarea din Congo, împărțindu-ne existența, atât el, cât și eu, între două case, a noastră, și Vila Violette."

— Așa a găsit Guillaume o virgină experimentată, o femeie care nu se dăduse nimănui, dar căreia nu-i era frică nici de bărbați, nici de corpul lor, nici de sex. Pe urmă, niște probleme de sănătate mi-au impus să plec în Belgia; după îngrijirile necesare, m-am refăcut în reședința asta a familiei. Tata, vrând să fie alături de mine, se instalase și el aici, își adusese și biblioteca, dar după șase luni, regreta atât de mult Congoul – sau poate Vila Violette? –, că s-a întors acolo. Guillaume m-a întâlnit aici în anul când împlinisem douăzeci și trei ani. La

început, legătura noastră a fost secretă. Desigur, din prudență. Dar și din pudoare. Plăcerea clandestinului. Apoi, secretul deveni obișnuință și rămase așa. În afară de aghiotantul lui, de secretare și de servitori, pe care împrejurările ne obligau să-i facem părtași, nimeni nu ne cunoștea secretul. Scăpam în felul ăsta de cancanuri, de fotografi și nu ne afișam niciodată împreună în public. Ne ascundeam aici, cu excepția unor scurte escapade în străinătate, în țări unde Guillaume era un turist necunoscut.

— De ce?

Îndrăznisem s-o întrerup.

Emma Van A. ezită, falca începu să-i tremure, ca și cum voia să pună lacăt vorbelor dinlăuntrul ei. Își plimbă ochii prin cameră, amânând răspunsul.

— Eu îmi alesesem un bărbat, nu un prinț. Alesesem să-i fiu amantă, nu soție, cu atât mai puțin doamnă de la Curte, cu obligațiile inerente.

— Ați refuzat să vă măritați cu el?

— Nu mi-a cerut-o.

— V-ați fi așteptat să v-o ceară?

— Nu, fiindcă asta ar fi dovedit că nu înțelesese nimic, nici despre mine, nici despre el, nici despre îndatoririle pe care le avea. Și, pe urmă, să fim serioși, dragă domnule, un moștenitor regal, indiferent ce rang are în vederea succesiunii la tron, nu se căsătorește cu o femeie care nu poate face copii.

Aceasta era deci mărturisirea care o costase atât de mult. Am privit-o cu compasiune. Ea, ușurată, continuă:

— Nu luaserăm nici o măsură de precauție. După cinci ani am capitulat; pântecul meu părea mai uscat ca deșertul Gobi. N-am să știu, de altfel, niciodată, dacă

motivul era fiziologic, sau dacă nu cumva amintirea mamei mele, care murise dându-mi naştere, îmi seca măruntaiele.

— Ce s-a întâmplat?

— La început, nu s-a schimbat nimic. Apoi, mi-a mărturisit că familia regală îl hărţuia, iar presa, de asemenea neliniştită văzându-l preocupat numai de sport, îi punea în dubiu virilitatea. Printre descendenţii celor cu sânge albastru sunt destui homosexuali, aşa că adevăraţii amatori de femei sunt obligaţi să procreeze, ca să-şi calmeze poporul şi să pună în siguranţă monarhia. Aceasta era destinul lui de bărbat şi prinţ, şi a vrut să-l ignore cât de mult posibil... Eu i-am cerut să reacţioneze.

— Adică?

— Adică să-şi ia amante oficiale, să se afişeze cu ele.

— V-aţi despărţit?

— Nu, deloc. Am rămas împreună, eram amanţi, dar el salva aparenţele. Avea dreptul la scurte extravaganţe, de fiecare dată atât de stângace, de puţin discrete, că apăreau invariabil fotografii în presă.

— Cum suportaţi că vă înşală?

— Uşor: amantele i le alegeam eu.

— Poftim?

— M-aţi auzit foarte bine. Îi alegeam femeile cu care avea aceste aventuri.

— El accepta?

— Era condiţia mea. Nu acceptam să-l împart decât dacă hotăram eu cu cine-l împart. Şi, fiind nebun după mine, consimţise.

— Cum îi alegeaţi amantele?

— Mereu foarte frumoase.

— Chiar aşa?

— Foarte frumoase și prostănace. Nu există zece feluri de a fi frumoasă, dar există în schimb o mie de feluri de a fi toantă: toantă fiindcă n-ai conversație, toantă fiindcă spui doar lucruri plicticoase, toantă fiindcă nu te interesează decât ce le excită pe femei, nu pe bărbați, toantă fiindcă te crezi mai deșteaptă decât ești, toantă fiindcă rumegi câte o idee fixă. L-am înscris pe bietul meu Guillaume la o vizită completă în țara toantelor.

— Am impresia că vă amuza.

— La nebunie. Eram totuși amabilă, nu-l trimiteam decât la toante decorative; dac-aș fi fost rea, i-aș fi ales femei și toante, și urâte.

— El cum lua toate astea?

— Foarte bine. Se apropia de ele pentru trăsăturile bune, pe urmă le părăsea pentru cele rele. Pleca pe fugă și tot pe fugă se întorcea la mine.

— Ați putea jura că nu vă reproșa?

— Vorbeam despre cretina picantă a sezonului; având în vedere că le alegeam din genul pitoresc, avea mereu ceva de povestit. Dacă nu... Dar trebuie să recunosc, râdeam mult împreună. Pare cinic, dar în același timp eram supuși unei duble presiuni; pe de-o parte, societatea ne constrângea să ne ascundem; pe de altă parte, îl obliga să arate câtă trecere avea la femei; și ne-am descurcat. În intimitate, eram aceiași, nu se schimbase nimic, ne adoram la fel ca înainte, poate chiar mai mult, pentru că treceam împreună prin aceleași dificultăți.

— N-ați fost niciodată geloasă?

— Nu-mi permiteam să mă arăt geloasă.

— Așadar, simțeați și gelozie!

— Evident. De câte ori nu se întâmpla să am capul atât de plin de imagini cu el și femeile lui, că-mi venea să trag cortina?

— Să vă sinucideți?

— Nu, să le omor pe ele. Aveam gânduri ucigașe. Or ele se distrugeau singure, prin propria lor neghiobie. Din fericire, erau toante, cu adevărat toante. O singură dată am fost cât pe ce să mă înșel!

Dădea din mâini, ca și cum se lupta cu o primejdie.

— Afurisita de Myriam aproape că m-a tras pe sfoară. N-am văzut niciodată o femeie care să se străduiască cu atâta energie să pară proastă... Guillaume mă lua în secret la palat, unde asistam la mesele zilei, pitită în spatele unei tapiserii, ca să confirm alegerea toantei. Pe această Myriam am selecționat-o dintr-un foc, auzind-o cum debita prostie după prostie, ca o mitralieră de inepții, până în clipa în care mi-am dat seama că nu dădea drumul decât la prostii care înveseleau lumea, mereu amuzante, nici deplasate, nici plicticoase: contrariată, i-am recunoscut totuși simțul umorului, care este, oricum, un indiciu de rafinament. După aceea, am urmărit-o cu mai multă atenție și am constatat că avea pentru fiecare bărbat pe care-l aborda comportamentul adecvat: unuia afectat îi lansa ceva de genul „ce simpatic e găgăuță ăla", pe un ton atât de familiar că ștergea orice urmă de încordare; vanitosului îi lăuda pretinsele reușite; pe imbecilul pasionat de vânătoare îl asculta cu atenție inepuizabilă, urmărindu-i victoriile contra iepurilor, ca și cum ar fi fost eroul mai multor războaie mondiale; pe scurt, își camufla cărțile ca un as al seducției. La desert, s-a apropiat de Guillaume, i-a vorbit de sport, și în cele din urmă l-a convins că își dorește să sară cu parașuta. Fals, dar, fiind o aventurieră, era desigur capabilă să facă și experiența asta, ca să-i cadă în brațe! I-am interzis

accesul la palat. O șmecheră care făcea pe aiurita... ca să manipuleze bărbații. De atunci, a avansat strălucit, nu s-a măritat decât cu bărbați notabili și de fiecare dată, să nu ziceți că n-a avut noroc, erau și bogați!

— Guillaume s-a atașat de vreuna din ele?

— Nu. Știți, bărbații nu sunt exigenți când e vorba de conversațiile pe care trebuie să le întreținã până să ajungă în pat, fiindcă ei sunt antrenați să-și merite recompensa; însă după pat, bărbatul de bun-gust și de cultură redevine sever, nu?

Mi-am plecat capul, amuțit de acest adevăr incontestabil.

Își șterse palmele de poalele fustei, netezindu-i cutele.

— Perioada asta cu amantele, așa obositoare cum a fost, s-a dovedit trepidantă și mi-a permis să devin expertă și în arta rupturii. Evident! Îi sugeram ce să le spună când le părăsea. Am inventat niște fraze care să le lase mască, mute. Despărțirea trebuia să fie clară, impecabilă, fără să lase urme, nici cale de întoarcere, fără sinucidere.

— Și?

— Am reușit.

Acum ghiceam că urma să abordăm partea cea mai sumbră a acestei istorii, cea a scadenței. Emma Van A. simțea și ea același lucru.

— Un porto?

— Cu plăcere.

Întreruperea asta ne dădu puțin răgaz să respirăm înainte de a ataca ultima parte a poveștii. Ea savura vinul, nu se grăbea să relateze sfârșitul, înmărmurită că ajunsese atât de repede la final.

Deodată se întoarse spre mine cu o expresie gravă.

— Mi-am dat totuși seama că nu mai puteam continua așa. Până atunci, amânaserăm continuu problema, ocoliserăm obstacolele, însă venea momentul când trebuia să se însoare și să aibă copii. Preferam să fiu eu cea care respinge decât să-l văd cum pleacă. Orgoliul... Mă speria clipa în care aveam să nu-i mai fiu iubită, ci mamă. Exact, mamă... Cine alta dacă nu o mamă își împinge fiul spre soție și copii, în loc să-l țină lângă ea, pentru ea?

I se umeziră ochii. Trecuseră decenii, și era din nou cuprinsă de reticențele de atunci.

— Vai, nu eram pregătită să-i fiu mamă lui Guillaume!... Nici o secundă n-am fost – prea tare îl iubeam, cu prea multă pasiune. Așa că am decis să mă comport „ca și cum".

Înghiți un nod. O durea să povestească la fel de mult cum o duruse să facă ce-a făcut.

— Într-o dimineață, i-am spus că trebuie să-l pun acolo unde-l găsisem cu ani în urmă, după dune. S-a opus, m-a implorat să mai aștept. Plângea lungit pe jos. Am rezistat. Am ajuns în apropierea locului unde-mi apăruse prima oară, am întins niște pleduri pe nisip și acolo, în ciuda vremii umede, triste, ne-am îmbrățișat pentru ultima oară. A fost prima oară când n-am recurs la albumul plăcerilor. E imposibil de precizat dacă a fost plăcut; a fost ceva puternic, furios, ca o dezamăgire. Pe urmă i-am întins o băutură unde pusesem și un somnifer.

Am strâns hainele care-i zăceau acolo, lângă trupul adormit, la fel de sculptural ca în ziua dintâi, le-am pus într-un coș împreună cu pledurile, pe urmă am scos

dictafonul pe care-l furasem de la el. Îi mângâiam cu privirea picioarele lungi, tremurânde din cauza frigului, spatele bătut de soare și vânt, părul răvășit pe ceafa suplă, și mi-am înregistrat mesajul de adio: „Guillaume, amantele ți le-am ales eu; soția ți-o vei alege tu. Vreau să-ți acord dreptul să hotărăști singur în cel fel îmi vei simți lipsa. Ori vei suferi atât de mult după despărțirea noastră, încât îți vei lua de soție contrariul meu ca să-mi ștergi orice urmă, ori vei dori să mă incluzi în urzeala viitorului tău și vei alege o femeie care-mi seamănă. Nu știu ce se va întâmpla, iubitul meu, știu doar că n-o să-mi placă, dar că e necesar. Oricum, te implor să nu ne mai întâlnim. Gândește-te că Ostende e un loc inaccesibil, la capăt de lume... Nu mă chinui cu speranța. Nu-ți voi mai deschide niciodată ușa, am să închid telefonul dacă mă vei suna, voi rupe scrisorile pe care mi le vei trimite. Trebuie să suferim după cum am și ars, intens, fără măsură. N-am să păstrez nimic din ce-*i* al tău. O să distrug tot, chiar din seara asta. N-are importanță. Amintirile nu mi le poate lua nimeni. Te iubesc, nimic nu schimbă despărțirea noastră. Datorită ție, viața mea e justificată. Adio". Am plecat de-acolo alergând. Când am ajuns acasă, l-am anunțat pe aghiotant să-l ia de pe țărm până nu cade noaptea, și apoi am aruncat scrisorile și fotografiile noastre în șemineu.

După câteva clipe de gândire, își reluă povestirea.

— Nu, mint. În momentul decisiv, m-am stăpânit și i-am păstrat mănușile. Vă dați seama, avea niște mâini...

Degetele ei îmbătrânite, amorțite mângâiau o mână absentă.

— A doua zi, i-am trimis una din mănuși, pe cealaltă am păstrat-o eu într-un sertar. O mănușă e o amin-

tire. Mănușa păstrează forma corpului, precum o amintire pe cea a realității; mănușa e la fel de departe de mâna vie, ca și amintirea de timpul dispărut. Mănușa e un material al nostalgiei…

Tăcu.

Istoria ei mă purtase atât de departe, încât nu-mi venea s-o vatăm cu niște vorbe banale.

Rămăseserăm muți sub timpul apăsător, minusculi în mijlocul cărților și de obscuritatea îngălbenită puțin de lumina lămpilor. Afară gemea, mânios, oceanul.

După un timp, m-am apropiat de ea, i-am sărutat mâna și am șoptit un mulțumesc.

Mi-a răspuns cu un zâmbet răscolitor, ca o muribundă, care întreabă: „Am avut o viață frumoasă, nu?"

Am urcat la mine în cameră, m-am lungit cu voluptate în pat, unde povestea ei mi-am hrănit atât de intens visele, că în dimineața următoare nici nu mai eram sigur dacă dormisem.

La nouă și jumătate, Gerda mă anunță insistent din culoar că voia să-mi aducă micul dejun la pat. Trase cu mișcări iuți perdelele și puse apoi tava pe plapuma de puf.

— Ieri ți-a povestit mătușa viața ei?

— Da.

— Și pentru asta a fost nevoie de toată seara? pufni Gerda.

Curiozitatea o făcea să fie foarte serviabilă.

— Regret, Gerda. Am jurat să nu mai spun nimănui.

— Păcat.

— În orice caz, vă înșelați imaginându-vă că mătușa dumneavoastră e o domnișoară bătrână, care n-a trecut prin nimic.

— A, da? Și eu care am crezut mereu că biata de ea nu s-a întâlnit niciodată cu lupul și c-o să sfârșească fecioară.

— Uite că nu-i așa.

— Ce spuneți! Sunt uluită…

— Și de ce erați atât de sigură?

— Păi, dacă era infirmă…

— Stați puțin! Atacul cerebral care a pironit-o în scaunul cu rotile s-a întâmplat cu numai cinci ani în urmă.

— Nu, eu vorbeam de infirmitate. Mătușa Emma a fost imobilizată de atacul cerebral, dar nici înainte nu se deplasa mai ușor. Săraca! Făcuse tuberculoză osoasă, și pe vremea aia nu erau doctorii ca azi. I-a atacat șoldurile. Câți ani să fi avut? Douăzeci. De-aia a plecat din Africa: a venit să se interneze la un spital de aici… Au ținut-o într-un sanatoriu, întinsă pe o scândură timp de optsprezece luni! Ăsta i-a fost tratamentul. Din ziua în care s-a instalat în vilă, la Ostende, și atunci avea douăzeci și trei de ani, a mers numai în cârje. Copiii îi spuneau „șchioapa". Așa-s copiii, răi, proști, n-au pic de milă! Și era frumoasă, mătușă-mea, chiar foarte. Dar cine avea nevoie de-o șontoroagă? Se clătina de pe un șold pe altul, la fiecare pas, oricât de mic, și te mai și speria! Până la urmă, viața de zi cu zi i-a devenit mai ușoară după atac, fiindcă a acceptat scaunul cu rotile. Gândiți-vă, să propui unei fete de douăzeci și trei de ani… Trebuie să spunem lucrurilor pe nume: îți face milă, nu alta! În fine, dacă s-a găsit într-o zi un bărbat care s-a sacrificat… cu atât mai bine.

Dezgustată de această eventualitate, Gerda dădu din umeri și plecă.

Am mâncat pe gânduri copiosul mic dejun flamand, am făcut un duș rapid și am coborât s-o revăd pe Emma Van A., așezată în fața golfului cu o carte pe genunchi și cu ochii contemplând norii.

Se îmbujoră descoperindu-mă în preajmă. Reacție de femeie care face confesiuni. Am simțit că trebuie s-o liniștesc.

— Am avut o noapte minunată gândindu-mă la povestea dumneavoastră.

— Mă bucur. Fiindcă după aceea, am regretat că v-am plictisit.

— De ce ați trecut peste faptul că sunteți infirmă?

Se crispă. I se încordă gâtul, care se lungi cu doi centimetri.

— Fiindcă n-am dus niciodată o existență de infirmă.

Și brusc, m-a măsurat pe furiș, neîncrezătoare, aproape ostilă.

— Văd că necioplita mea de nepoată v-a dat informații.

— A amintit asta din întâmplare; în nici un caz ca să râdă de dumneavoastră; din contră, vorbea cu multă compasiune de greutățile prin care ați trecut.

— Compasiune? Detest când cineva mă privește în felul ăsta. Din fericire, bărbatul vieții mele nu m-a supus acestui afront.

— Nu ați vorbit de handicapul dumneavoastră?

— Ba da, odată când se gândea la căsătorie și ținea să oficializeze legătura lui cu mine. Nu știam ce să cred! I-am răspuns că poporul ar putea accepta o femeie de rând, dar ar respinge o infirmă. Atunci, mi-a relatat istoria unei regine franceze șchioape, Ioana de Burgundia.

Timp de câteva săptămâni, chiar așa mi-a și spus. A trebuit să fac mari eforturi ca să arăt că am umor.

— Din cauza asta ați vrut ca relația să rămână clandestină? În fond, el lua mai ușor infirmitatea asta decât dumneavoastră …

Își sprijini ceafa pe spătarul fotoliului. Ochii i se împăinjeniră.

— Posibil.

Îi dispăruse glasul. Gura era nehotărâtă. Intuiam încă un secret în spatele buzelor.

— Ce este? am întrebat-o cu blândețe.

— Tuberculoza a fost adevărata cauză a sterilității mele. Din pricina oaselor bolnave, a tratamentului care le-a însoțit, corpul îmi devenise inert de la coaste până la șolduri. Altminteri, aș fi avut poate curajul să mă căsătoresc cu Guillaume…

Se uita fix la mine și apoi continuă:

— E o idioțenie să spui fraze din astea: „altminteri"! „dacă n-ar fi fost boala"! Sunt niște șiretenii ale minții, care te fac să suferi și mai mult. Destinul meu nu s-ar fi putut desfășura „fără asta". Nu trebuie niciodată să te lași dus de ipoteze de felul ăsta, pentru că nu sunt decât niște fântâni ale durerii în care continui să te zbați. Eu am avut parte de o nefericire, și de o fericire, n-am de ce mă plânge! Nefericirea: boala. Fericirea: că Guillaume mă iubește…

I-am zâmbit și s-a liniștit.

— Știți, aș vrea să vă întreb ceva și nu îndrăznesc.

— Întrebați-mă!

— Guillaume mai trăiește?

Trase aer în piept și pe urmă puse stavilă răspunsului. Își roti fotoliul și se îndreptă spre o masă joasă, apucă o

cutie de argint plată, o deschise și, văzând că țigările se terminaseră, o împinse, nervoasă, la o parte. De necaz, apucă hotărâtă un țigaret gol din bagà și, trufașă, îl duse la gură.

— Scuzați-mă, dar n-o să vă răspund la întrebare. Nu vreau să vă dau prea multe indicii ca să-l identificați pe bărbatul de care vorbesc. În primul rând, trebuie să știți că pe Guillaume nu-l chema Guillaume, e doar un pseudonim pe care l-am ales eu povestindu-vă. Ați remarcat, desigur, că n-am spus nimic despre rangul lui succesoral, și, în fine, n-am precizat despre ce familie regală era vorba.

— Cum adică? Nu face parte din familia regală belgiană?

— N-am spus asta. Poate la fel de bine să fie casa regală a Olandei, a Suediei, a Danemarcei sau a Angliei.

— Sau a Spaniei, spusei eu exasperat.

— Sau a Spaniei! confirmă ea. Eu v-am povestit secretul meu, nu al lui.

Mi se învălmășea totul în cap. Naivul de mine, înghițisem pe nemestecate, până la ultimul amănunt, ce-mi istorisise cu o seară în urmă. Acum înțelegeam că, în pofida emoției, se controlase povestind, și asta mă făcea să o văd într-o altă lumină: calculată, vicleană.

I-am urat o zi bună și am ieșit la plimbare.

În timpul plimbării, mă frământa un gând straniu. Îmi umbla prin cap și nu-l puteam prinde. Mă încerca fugar o amintire... ca un cuvânt, care te surprinde pe furiș. Descumpănit de ce-mi spusese Gerda, pe urmă și Emma însăși, simțeam, tot mergând, o stare de rău, pe care nu știam de unde s-o opresc. M-am oprit de mai

multe ori pe cheiurile deșerte. Contemplam valurile, am început să amețesc și am fost nevoit să mă așez.

În marțea aceea, dispariția turiștilor îmi restituia intact și vid, orașul. Dar eu simțeam că mă sufoc.

De regulă, când mă aflam pe malul oceanelor, aveam impresia că orizontul fugea departe, cât vezi cu ochii; dar aici, în nord, orizontul stătea drept în sus ca un zid. Nu mă aflam în fața unei mări care te invita la evadare, ci a uneia de care te izbești. În loc să-ți dea semnalul plecării, își ridica meterezele și te înfrunta. Să fie ăsta motivul pentru care Emma Van A. își trăise viața aici? Ca să fie prizonieră în exilul amintirilor?

M-am sprijinit de balustrada de oțel de la capătul cheiului. Când ieșisem din vilă, simțisem preț de o secundă ceva, era o senzație pătrunzătoare, o amintire, care-mi lăsase un gust amar. Despre ce era vorba?

Mă îndreptam spre o terasă să-mi iau ceva de băut, când, deodată, mă izbi răspunsul, fiindcă scaunele braseriei mă purtară direct la o imagine cât se poate de clară din trecut: nebuna din Saint Germain!

Cu douăzeci de ani în urmă când abia mă mutasem la Paris ca să fac facultatea, mă întâlnisem într-o seară cu această persoană stranie, în timp ce așteptam să intru la cinematograf împreună cu niște prieteni.

— Doamnelor și domnilor, am să vă interpretez un dans.

O vagaboandă cu părul drept de culoare indecisă – galben amestecat cu cenușiu – s-a oprit în fața grupului ce aștepta să intre în sală, și-a lăsat catrafusele sub o poartă cu două canaturi, și pe urmă a venit în mijlocul nostru, cu un ochi țintă la bagaje.

— Muzica e de Chopin!

Cânta cu o voce piţigăiată şi făcea nişte figuri pe pâslarii ei odinioară albi, dar mişcările îi erau împiedicate de şalul roz, care-i atârna de-a lungul rochiei cu motiv floral, în timp ce bereta jerpelită era cât pe ce să-i pice de pe cap. Neglijenţa cu care-şi executa numărul era fascinantă: certată cu ritmul şi corectitudinea, bolborosea melodia când îşi mai aducea aminte de ea şi dacă mai avea suflu; cât despre mişcări, ele sugerau doar o urmă de paşi. Ai fi zis că vezi o puştoaică de patru ani care se distrează făcând pe balerina în faţa oglinzii. Cred că-şi dădea seama de lucrul ăsta şi că se închipuia unica în stare de aşa ceva. Ghiceam după o cută a gurii reproşul că suntem nişte ignoranţi amărâţi. „Dau chix şi ei habar n-au; nici nu merită mai mult."

— Gata, s-a terminat!

Ne-a salutat cu o reverenţă înceată şi nobilă, adunându-şi poalele unei vaste rochii fictive, prelungită de o trenă invizibilă.

Cei care o mai vedeau din când în când au aplaudat-o îndelung. Am început cu toţii, fie din milă, fie din cruzime, să-i organizăm un triumf, fluierând, zbierând, îndemnându-i pe toţi gură-cască s-o aclame, până când ea, extenuată şi năduşită leoarcă din pricina reverenţelor şi dansului, a exclamat pe un ton ascuţit:

— Să nu vă-nchipuiţi cumva că urmează un bis. Nici vorbă!

A defilat apoi prin faţa noastră, întinzându-şi bereta roşie.

— Pentru dans, domnilor şi doamnelor. Pentru artistă, vă rog. Mulţumesc pentru artă.

După aceea, se întâmpla să-mi iasă deseori în cale. Într-o zi, s-a apropiat de rândul de oameni. Se clătina,

avea nasul roșu și privirea rătăcită de prea multă băutură. Și-a pus bagajele pe jos, a bălmăjit câteva note, a țopăit câțiva pași, dar nu i-a trebuit mult până să-și dea seama că nu va fi în stare să-și ducă până la capăt dansul.

Asta a scos-o din minți. Ne-a privit cu ochi crânceni.

— Vă bateți joc de o biată femeie bătrână. Da' să știți, n-am fost mereu așa, am fost frumoasă, da, foarte frumoasă, am fotografii în sacul de-acolo. Și-n afară de asta, ar fi trebuit să mă mărit cu regele Baudouin! Chiar așa, regele Baudouin, regele belgienilor, pentru că belgienii n-au președinți jalnici ca noi, ei au regi adevărați! Ei bine, eu era cât pe ce să fiu regina belgienilor, să știți! Regina belgienilor, pur și simplu, pentru că regele Baudouin, în tinerețe, era nebun după mine. Și eu la fel. Absolut! Eram foarte fericiți. Foarte. Și pe urmă a apărut intriganta asta, o... o...

Scuipă de trei ori pe jos, înciudată, furioasă, plină de ură.

— Și p-ormă, a apărut Fabiola aia!

Victorioasă, a reușit să pronunțe prenumele rivalei. Înverșunarea îi mărise pupilele, fruntea i se încordase și a izbucnit cu vehemență.

— Fabiola, ea mi l-a furat! Da! Furat! Când inima lui bătea pentru mine. Nu i-a păsat de nimic spaniooloaicei, nici urmă de respect, a vrut să-l ia de bărbat, l-a fermecat. Și mie mi-a întors spatele. Uite-așa, pac, și gata.

S-a sprijinit de un perete încercând să-și tragă sufletul.

— Fabiola! Ha, nu-i greu când te-ai născut în puf, când ai avut bone din Anglia, Germania, Franța, sau America, și ai învățat mai multe limbi. Ptiu... și eu aș fi

putut dacă nu m-aș fi născut pe stradă. O hoață! Hoața! Mi l-a furat pe Baudouin!

Enervată la culme, vagaboanda și-a venit apoi în fire, ne-a privit insistent, de parcă abia atunci descoperea că eram acolo, a aruncat o ocheadă spre sacii îngrămădiți nu departe de ea, iar reprezentația și-a limitat-o la mișcarea membrelor superioare; a început să bolborosească o melodie abia perceptibilă, și-a agitat brațele și mâinile timp de douăzeci de secunde, și apoi, a făcut brusc o plecăciune:

— Gata!

Îi scăpau dintre dinți două teme încălecate:

— Pentru dansatoare... intriganta... ușuratica... hoața... mersi pentru dans... nemernica de Fabiola!

Iată de cine îmi amintea visătoarea din Ostende. Nici mai mult, nici mai puțin decât de cerșetoarea asta ambulantă, sub povara permanentă a vreo zece pungi de plastic, și căreia studenții de la Sorbonne îi spuneau nebuna din Saint Germain, pentru că fiecare cartier parizian își are personajul său original.

Era gazda mai brează? Mă izbea cât de neverosimilă era povestea vieții ei. Legătura dintre o infirmă și un prinț! Ascendentul ei asupra unui bărbat bogat și liber, mergând până la a-i alege amantele! Începutul și sfârșitul între dune, la plajă, atât de romanțios... Prea surprinzător, prea artistic! Normal că nu mai exista nici o urmă concretă a poveștii lor: pentru că n-avusese niciodată loc.

Am trecut în revistă tot ce-mi povestise prin prisma suspiciunii. Meniul acela amoros din caietul cu coperți de piele nu semăna oare cu cele mai bune texte erotice scrise de femei? Capodoperele literare de cutezanță

senzuală nu sunt ele fructul femeilor marginale, ale celibatarelor, care, știind că nu sunt destinate maternității, se împlinesc în alt fel?

Întorcându-mă la Emma, am dat peste un detaliu care mi-a servit drept cheie pentru toate ușile: deasupra marchizei, era un mozaic din aur și argint cu numele locului: Villa Circe! Se vedea că fusese adăugat după construcția clădirii.

Totul devenea limpede: Homer era matricea! Emma își țesuse episoadele având ca punct de plecare autorul preferat. Întâlnirea ei cu Guillaume anunțată de un vis premonitor era transpunerea celei dintre Ulise și Nausicaa, tânăra care descoperă un bărbat pe malul apei. Dăduse vilei numele de Circe ca să se identifice mai bine cu nimfa din Odiseea care-și punea în aplicare șiretlicurile magice asupra bărbaților. Detesta femeile care tricotează sau țes, acele Penelope care așteptau întoarcerea atât de întârziată a lui Ulise. Cât despre meniul rețetelor erotice, ele erau inspirate de Grecia antică. În concluzie, Emma își croise pretinsele amintiri după tiparul amintirilor ei literare.

Ori își bătuse joc de mine, ori era o mitomană. În ambele cazuri, ținând cont de infirmitatea ei – ascunsă –, era evident că falsificase adevărul.

Am împins ușa de la intrare, hotărât să-i dovedesc că nu mă lăsam tras pe sfoară. Dar, de îndată ce am ajuns în fața siluetei firave ce privea golful din scaunul cu rotile rulant, enervarea mea s-a domolit.

Am fost năpădit de un sentiment de milă duioasă. Avea dreptate Gerda când spunea „biata de ea" despre mătușa ei. Nefericita asta n-a fost obligată să muncească ca să-și ducă viața, dar ce viață a putut trăi cu acest corp –

plăcut, indiscutabil – umilit de infirmitate? Cum să n-o ierți că s-a folosit și ea de ce-i mai rămânea, imaginația, ca să evadeze, sau să-și îmbogățească existența?

Și cu ce drept i-aș reproșa eu, un romancier, improvizația poetică?

M-am apropiat. Ea tresări. Îmi zâmbi și-mi arătă cu degetul un scaun.

M-am așezat în fața ei și am întrebat-o.

— De ce nu scrieți toate astea? E atât de palpitant. Scrieți o carte, schimbați toate numele și numiți-o „roman".

Se uită la mine de parcă discuta cu un copil.

— Eu nu sunt scriitoare.

— Cine știe? Ar trebui să încercați.

— Știu, pentru că-mi ocup timpul citind. Există deja o mulțime de impostori din ăștia...

M-am strâmbat la cuvântul „impostor", fiindcă mi se părea revelator că-l folosește, deoarece cu o seară înainte tocmai ea mă minți: era un fel de mărturisire.

Remarcându-mi strâmbătura, mă apucă ușor de mână.

— Nu, nu, nu mi-o luați în nume de rău. Nu mă refer la dumneavoastră.

Am asigurat-o că nu o luasem în serios, și ea a tras concluzia c-o iertasem.

— Sunt convinsă că sunteți un artist.

— Nu m-ați citit.

— Adevărat, răspunse izbucnind în râs, dar sunteți un foarte bun ascultător.

— Ascult ca un copil, cred tot ce se spune. De pildă, dacă ieri mi-ați fi înșirat numai gogoși, nu mi-aș fi dat seama.

Dădu din cap, de parcă-i recitam o poezioară pentru copii. Am continuat să risc:

— Orice invenție e o mărturisire, orice minciună e o confesiune intimă. Dacă v-ați bătut joc de mine ieri, nu v-aș reproșa-o, v-aș mulțumi, deoarece faptul că mi-ați povestit înseamnă că m-ați ales, m-ați considerat o ureche demnă, v-ați deschis inima și mi-ați dăruit imaginația dumneavoastră. Ce poate fi mai remarcabil decât creativitatea? Poți oferi cuiva ceva mai prețios? Aș fi fost privilegiatul. Cel ales.

Un freamăt îi traversă chipul, sugerându-mi că începe să priceapă. Am adăugat în grabă:

— Da, m-ați recunoscut, sunt un soi de frate, un frate întru minciuni, un bărbat, care, ca și dumneavoastră, a ales mărturia fabulând. În ziua de azi, se pune preț pe sinceritate în literatură. Ce glumă! Sinceritatea nu poate fi o calitate decât într-un proces-verbal sau când cineva depune mărturie la tribunal – numai că și atunci, e vorba mai degrabă de o datorie decât de o calitate. Compoziția, arta de a trezi interesul oamenilor, darul povestirii, ușurința de-a apropia ceea ce e departe, capacitatea de a evoca fără a descrie, aptitudinea de a crea iluzia realului, toate astea n-au nimic de-a face cu sinceritatea și nu datorează nimic sincerității. Mai mult, narațiunile care nu sunt alimentate de întâmplări reale, ci de produse ale imaginației, de scene dorite, de dorințe eșuate, de pofte repetate, îmi oferă mai mult decât faptele diverse tipărite în ziare.

Făcu ochii mari, mușcându-și buzele.

— Înseamnă… înseamnă că nu mă credeți?

— Nici o secundă, dar asta n-are nici o importanță.

— Cum?!

— Eu, în orice caz, vă sunt recunoscător.

Unde a găsit energia să mă îmbrâncească așa de tare? M-a lovit atât de tare, încât am căzut pe spate.

— Imbecilule!

Explodase.

— Plecați de-aici! Ieșiți imediat din camera asta! Afară! Nu vreau să vă mai văd.

Îngrijorată de țipete, Gerda dădu buzna în bibliotecă.

— Ce se-ntâmplă aici?

Emma, dând cu ochii de Gerda, se gândi ce să-i răspundă. Între timp, vânjoasa nepoată mă descoperi lungit pe jos, și-mi sări în ajutor.

— Da' cum se poate, domnule! Ai căzut? Și cum de-ai reușit așa ceva? Te-ai împiedicat de covor?

— Exact, Gerda, s-a împiedicat de covor. Și de aceea te-am chemat. Acum aș vrea să mă lăsați în pace. Trebuie să mă odihnesc. Singură!

Confruntați cu autoritatea fără replică a acestei bătrâne plăpânde, Gerda și cu mine am bătut în retragere.

M-am refugiat la etaj plin de remușcări că provocasem criza asta. Mi-o puteam imagina pe Emma mincinoasă, dar nu că-și iese din fire. Felul în care reacționase dovedea că dădea credit aberațiilor pe care le debita. Din pricina gafei mele, suferea și mai mult. Ce era de făcut?

Gerda veni la mine sub pretextul de a mă servi cu un ceai, dar de fapt, ca să-mi strecoare pe furiș niște informații legate de scena la care fusese în parte martoră.

— Ce i-ai spus? Fierbea de furie!

— I-am spus că poate nu cred chiar tot ce mi-a povestit ieri…

— Aha… sigur… asta înțeleg foarte bine…

— I-am mai spus foarte amabil că povestea ei mi se părea pasionantă și că nu e grav dacă face speculații. Ei, atunci m-a pocnit!

— Ahaa!

— Nu știam că a ajuns atât de departe cu delirul. Că și-a pierdut echilibrul. O credeam mincinoasă sau mitomană, nu mi-o imaginam nicidecum…

— Nebună?

— Vai, cuvântul ăsta e…

— Îmi pare rău, dragă domnule, dar trebuie să admiți că mătușa Emma nu-i în toate mințile. Tu crezi că romanele pe care le scrii sunt adevărate? Nu. Deci așa e cum îți zic: mătușa mea e smintită. He, he, nu-i prima oară că se vorbește despre asta… Și unchiul Jan spunea! Mătușa Eliette, la fel!

Am tăcut din gură. Nu-mi făcea plăcere să recunosc că femeia asta grosolană avea dreptate. Când bunul-simț are aspect de mistreț cu fruntea obtuză, de rochie imprimată cu flori uriașe, de mănuși galbene din cauciuc, de vocabular sărac și sintaxă greșită, nu mă mai atrage. Și cu toate astea, nu puteam decât să fiu de acord cu diagnosticul ei: Emma Van A. părăsise lumea realului și pătrunsese în lumea himerelor fără să fie conștientă de traseul parcurs.

Gerda plecă să pregătească masa.

Iar eu tergiversam. Să rămân pe loc, sau s-o liniștesc pe Emma? Nu suportam s-o fac nefericită. Mai bine să mint decât s-o amărăsc.

La ora șapte, profitând de plecarea Gerdei, am coborât iar în salon.

Şedea la locul ei obişnuit cu pleoapele roşii, în mijlocul bibliotecii mâncate de penumbră în timp ce lumina zilei se estompa. M-am apropiat încetişor de ea.

— Doamnă Van A...

Vorbele îmi fură înghiţite de tăcerea încăperii.

— Îmi permiteţi să mă aşez?

Absenţa oricărei reacţii îmi dădea impresia că devenisem transparent. Deşi nu-mi acorda nici un cuvânt şi nici o privire, crisparea muşchilor şi faptul că-şi cobora pleoapele îmi dădeau a înţelege că-mi percepea prezenţa, dar că-i era neplăcută.

Am improvizat o soluţie care să mă scoată din criză:

— Doamnă Van A., regret profund cele întâmplate şi mă consider total răspunzător. Nu ştiu ce m-a apucat. Trebuie să fie vorba de gelozie. Da, fără îndoială. Trecutul dumneavoastră e atât de orbitor, încât am simţit nevoia să-l consider fals, că l-aţi inventat dumneavoastră. Ştiţi, e greu pentru oameni obişnuiţi ca mine, să afle că se pot petrece lucruri atât de... extraordinare. Vă prezint scuzele mele. Eram nespus de contrariat. Am vrut să vă calc în picioare fericirea şi să strig în gura mare că nu era adevărată. Mă auziţi?

Se întoarse spre mine, şi, încet, încet, pe faţă îi apăru un zâmbet victorios.

— Gelos? Chiar gelos?

— Da. Să-l văd eu pe cel care, ascultându-vă, nu crapă de ciudă şi invidie...

— La asta nu m-am gândit.

Se uită la mine cu simpatie, iar eu am insistat, ca să restabilesc încrederea.

— Ăsta e, fără îndoială, şi motivul pentru care nu v-aţi destăinuit niciodată: n-aţi vrut să declanşaţi manifestări excesive de invidie.

— Nu, ce m-a reținut a fost promisiunea. Și pe urmă teama c-aș putea trece drept nebună.

— Nebună... De ce?

— Există pe lume o mulțime de oameni nefericiți, care duc vieți atât de plicticoase, că-ți povestesc tot felul de baliverne, pe care ajung să le creadă chiar ei înșiși. De altfel, îi înțeleg.

Mister al cuvintelor... Precum păsările, care se așază pe o creangă, și copacul nici nu-și dă seama. Așa și Emma Van A., își descrisese cazul fără să se recunoască în el, ca și cum prezenta o boală de care sufereau alții.

Vedeam că se liniștise. Aceeași pace se lăsă imediat și peste mine.

Așa, în liniștea aceea, am plecat de lângă Emma Van A.

Dimineața următoare, țipetele Gerdei m-au trezit din somn la ora opt și jumătate: își găsise mătușa moartă în pat.

Infirmiere, doctori, sirene, polițiști, sonerii, uși trântite, agitație, zgomote, totul a confirmat în cursul zilei ceea ce constatasem și noi în dormitorul Emmei: un infarct fatal.

Gerda se comportă impecabil: îndurerată, dar eficace, se ocupă de absolut tot, inclusiv de mine, întrebându-mă dacă voiam să-mi scurtez sejurul – cele două săptămâni stabilite inițial – sau nu. Când i-am spus că voi rămâne, mi-a mulțumit, din partea ei, dar și a mătușii, ca și cum le făceam o favoare personală când, de fapt, eu nu știam încotro s-o apuc.

Pe Emma au spălat-o, au machiat-o și au lungit-o pe pat în așteptarea sicriului.

Eu îmi continuam plimbările, care-mi aduceau o stranie alinare. Azi, marea era de o tristețe demnă, învăluită

în tonuri cenușii. Venisem la Ostende ca să mă vindec după o ruptură găsindu-mi un cuib plăcut, nostalgic, nedefinit, o ceață în sânul căreia să mă pot adăposti. Eroare! Ostende nu era un loc neclar – cum nici poezia nu e ceva neclar – și totuși, mă vindecam. Emma Van A. îmi transmisese emoții puternice și, în felul ei ciudat, mă pusese pe picioare.

Savuram privilegiul acelor ultime momente în care ea încă ne mai ținea prizonieri, pe mine și pe Gerda, la Villa Circe.

La ora cinci, nepoata mi-a adus, bombănind, ceaiul.

— M-a sunat notarul să-mi spună că există o dispoziție referitoare la funeraliile Emmei: anunțul trebuie publicat în două cotidene belgiene, două olandeze, două daneze și două englezești. Chiar că era nebună!

— Și v-ați ocupat?

— S-a ocupat deja notarul.

— Cine o moștenește?

— Eu, după cum mi-a promis, așa că eram deja la curent. A, da, și a cerut un priveghi de trei zile, ceea ce-i normal, dar și altceva, mai bizar: vrea să fie înmormântată cu o mănușă.

Mă trecură fiorii. Gerda continuă ridicându-și ochii spre cer:

— O mănușă care trebuie să fie într-o cutie de acaju, în fundul dulapului cu rochii.

Știind despre ce era vorba, nu voiam să stric și mai tare reputația mătușii, povestindu-i aiurelile.

Mai târziu, Gerda se întoarse ducând pe braț o cutie deschisă, al cărei conținut îl cercetă cu neîncredere.

— Ia zi, asta-i o mănușă de bărbat, nu?

— Da.

Nepoata se așeză și începu să cugete, lucru care nu-i venea ușor.

— Atunci, să fi cunoscut ea un bărbat?

— O mănușă de bărbat, am răspuns aproape în șoaptă.

Surâse în semn că-mi înțelegea raționamentul.

— Da, am priceput.

— O întâlnire la un bal. Iar restul și l-a imaginat. Un bărbat absolut străin, căruia i-a confiscat mănușa asta și care n-a priceput niciodată ce s-a întâmplat... Așa cred eu că a fost.

— Da, și eu cred la fel.

Am ridicat privirea și am pus mâna pe un volum ieșit mai în afară pe un raft al bibliotecii.

— E ușor de spus ce carte i-a inspirat născocirea asta.

Am deschis o ediție elegantă a *Poveștilor* lui Perrault și i-am arătat cu degetul un capitol:

— Cenușăreasa. Când pleacă de la bal, își lasă acolo un pantof. Prințul ridică pantoful, și, cu indiciul ăsta în mână, pornește să-și caute aleasa.

Luai în mână mănușa.

— Iată mănușa prințului, la fel ca pantoful Cenușăresei.

— Săraca mătușă. Nici nu mă mir că iubirile ei au fost niște basme. Realitatea era, desigur, prea aspră pentru ea, prea violentă. Mătușa Emma nu era doar o infirmă, era și o neadaptată. N-a fost niciodată altceva decât o visătoare.

Am dat ușor din cap.

— Acum, gata cu gluma, spuse Gerda în concluzie, eu o să-i respect ultimele dorințe. Indiferent de unde provine mănușa asta, o să i-o pun pe piept.

— Merg și eu.

În a treia zi de priveghi, m-am dus cu Gerda, soțul ei și copiii lor să ne luăm rămas-bun de la Emma Van A., și pe urmă, am jucat tarot așteptându-i pe angajații de la pompele funebre.

Când am auzit soneria, am strigat-o pe Gerda, care intrase în bucătărie.

— Nu vă deranjați, Gerda, le deschid eu.

Am fost surprins că nu era decât o singură persoană la ușă.

— Bună ziua, sunteți singur?

— Scuzați-mă, vă rog, aici locuiește doamna Emma Van A.?

Întrebarea asta îmi dădea de înțeles că mă înșelase cu privire la identitatea vizitatorului, cu atât mai mult cu cât vedeam dricul la capătul străzii, apropiindu-se.

— Iertați-mă, dar credeam că sunteți de la pompele funebre. Știți, desigur, că doamna Emma Van A. a decedat, nu?

— Întocmai. Acesta este și motivul pentru care am venit.

Uitându-se în spate, constată că cioclii tocmai coborau.

— Îmi pare bine că am ajuns la timp. Am putea vorbi între patru ochi?

Era un bărbat elegant, într-un costum de culoare închisă, impecabil croit, cu cravată și se exprima cu autoritatea calmă a celui care doboară de regulă obstacolele ce-i stau în cale.

L-am condus în salon.

— Uitați, domnule, spuse bărbatul într-o franceză aproape fără accent străin, n-am să merg pe ocolite. Sunt

aici într-o misiune insolită, pe care nici eu n-o înțeleg. Permiteți-mi să mă prezint: Edmond Willis.

Mi-a fluturat prin fața ochilor o carte de vizită împodobită cu un blazon, dar n-am avut răgazul s-o descifrez, deoarece a continuat de îndată cu voce joasă:

— Sunt de cinci ani secretar general permanent la palatul regal din ***. Când mi s-au încredințat atribuțiile, am primit de la predecesorul meu, care și el primise de la predecesorul lui și tot așa, un ordin bizar. A intervenit oare uzura transmiterii? Sau voința de a șterge informații? Cert este că azi, casa regală tot nu știe cine a fost la originea acestei dorințe... În orice caz, dispoziția e clară: dacă secretarul general al palatului află de decesul doamnei Emma Van A., Vila Circe, 2, rue des Rhododendrons, Ostende, are datoria să ducă această mănușă, pentru a fi depusă lângă trupul doamnei, înainte de a fi închis sicriul.

Îmi întinse o mănușă albă, perechea celei pe care Emma o avea în dreptul inimii pe patul de moarte.

Crima perfectă

În câteva minute, dacă mergea totul cum trebuie, își omora bărbatul.

Drumul, cotit și strâmt, se îngusta tot mai primejdios la o sută de metri deasupra văii. Era punctul unde versantul muntelui nu mai avea deschidere, ci urca în pantă abruptă. Un singur pas greșit putea fi fatal. Nu exista nimic care să repare o asemenea stângăcie, nici copaci, nici tufișuri, nici o platformă; din parapetul pietros nu ieșeau decât țancuri ascuțite, care ar fi sfârtecat orice corp.

Gabrielle rări pasul ca să privească cu atenție în jur. Nu se vedea nimeni suind în urma lor, nici un drumeț prin vâlcelele lăturalnice. Așadar, nici un martor. Numai câteva oi, care, cu botul plecat pe pajiștile aflate la cinci sute de metri spre sud, pășteau lacome iarba.

— Ce faci, bătrânica mea, ai ostenit?

Se strâmbă când își auzi bărbatul pronunțând „bătrânica mea", exact ce nu trebuia să spună dacă voia să scape cu viață!

Bărbatul își întoarse îngrijorat capul spre nevastă, văzând că se oprise.

— Încă un pic. Nu ne putem opri aici, e prea periculos.

În sinea ei, Gabrielle își auzea rânjetul sonor la fiecare cuvânt pe care-l scotea viitorul mort. „Uite, ai spus-o singur, o să fie periculos! Chiar că riști să nu supraviețuiești, *moșulică*!"

Un soare alb plumbuia obiectele din jur și amuțea pășunile alpine, unde nu mai sufla nici cea mai blândă boare de vânt, de-ai fi crezut că astrul incandescent voia ca atingerea lui să transforme și plante, și oameni în mineral, să strivească orice mai viețuia.

Gabrielle își ajunse din urmă soțul, bodogănind.

— Hai, înaintează, că mai pot.

— Sigur, dragă?

— Dacă-ți zic.

Oare-i citise gândurile? Poate că ea, fără să-și dea seama, se comporta altfel? Preocupată de reușita planului, își așternu pe față un zâmbet larg, liniștitor.

— De fapt, îmi pare bine c-am urcat până aici. Când eram mică, veneam des cu tata în locul ăsta.

Bărbatul cuprinse coasta râpoasă cu o privire panoramică, scoase un fluierat și exclamă:

— Vai, ce mic te simți aici!

Vocea interioară spuse scârțâit: „Da, mic, și curând o să fii și mai mic".

Își continuară ascensiunea, el înainte, ea în urma lui.

Cel mai important era să nu șovăie. Să-i dea brânci fără nici o ezitare atunci când trebuia. Să nu-i dea de înțeles. Să-i ocolească privirea. Să se concentreze asupra momentului optim. Eficacitatea, doar eficacitatea contează. Decizia fusese luată de mult, și Gabrielle nu avea să se răzgândească.

Începea curba aceea urâtă. Gabrielle iuți pașii fără să atragă atenția. Crispată, grăbită, cu respirația îngreunată

de efortul tainei, era cât pe ce să alunece pe o piatră. „Uf, nu, izbucni în râs vocea, nu tu! Vezi să nu dai de necaz tocmai acum, când se apropie deznodământul." În momentul acela de slăbiciune, își mobiliză o energie uriașă, se năpusti asupra celui din fața ei și-i trase cât putu de tare un pumn în șale.

Bărbatul se arcui, își pierdu echilibrul. Ea îi dădu lovitura de grație, cu piciorul, peste pulpe.

Corpul zbură de pe cărare și își începu prăbușirea în vid. Speriată, Gabrielle se dădu înapoi, lipindu-și umărul de stâncă, ca să nu cadă și să nu vadă ce declanșase.

Îi fu de ajuns să-l audă…

Răsună un țipăt, deja îndepărtat, încărcat de o spaimă cumplită, după care urmă o pocnitură, apoi încă una, pe care gâtlejul le însoțea cu urlete de durere, și pe urmă noi pocnituri, zgomote de spărturi, sfâșieturi, de pietre rostogolindu-se, după care, dintr-odată, se lăsă o liniște absolută.

Gata! Reușise. Se eliberase.

Alpii își întindeau în jurul ei peisajul grandios și binevoitor. Deasupra văilor plana, imobilă, o pasăre agățată de un cer imaculat, spălat. Nu răsuna nici o sirenă acuzatoare, nu apărea nici un polițist fluturând o pereche de cătușe. Natura o întâmpina suverană, senină, complice, de acord cu ea.

Gabrielle se dezlipi de peretele stâncos și își aplecă puțin capul deasupra prăpastiei. Se scurseră câteva secunde până să poată repera corpul dislocat, pentru că nu se afla acolo unde-l căuta ea. Gata! Gab nu mai respira. Totul era simplu. Nu simțea nici un fel de vină, ci doar ușurare. De altfel, nu se simțea deloc legată de cadavrul care zăcea acolo jos.

Se așeză, rupse o floricică albastră și o morfoli. Acum o să aibă timp să lenevească, să mediteze, n-o va mai obseda ce face Gab sau ce-i ascunde. Simțea că renaște.

Câte minute a stat așa?

Un sunet de clopoței, înăbușit de distanță, o smulse din extaz. Oile. A, da, trebuia să coboare, să joace piesa, să alerteze poliția. Afurisitul de Gab! Nici n-apucase bine să plece, și tot mai trebuia să-și piardă timpul cu el, să facă eforturi pentru el, să aibă obligații! N-o să-i dea niciodată pace?

Se ridică în picioare, din nou senină, mândră de ea. Esențialul fusese îndeplinit, nu mai avea nimic de făcut ca să-și găsească liniștea.

Făcând cale întoarsă, trecu în revistă scenariul. I se părea straniu să-și amintească de un proiect conceput în altă vreme, o vreme când Gab o incomoda cu prezența lui. Un timp diferit. Un timp deja îndepărtat.

Mergea cu pași sprinteni, mai iuți decât ar fi fost necesar, având în vedere că respirația tăiată ar fi ajutat-o să-i convingă pe oameni că era răvășită. Trebuia să-și stăpânească euforia, să-și mascheze veselia pe care o simțea după trei ani de furie, acum pe cale de a se potoli, trei ani de-a lungul cărora indignările clocotinde și ascuțite îi înfipseseră săgeți în creier. Se terminase cu „bătrânica mea", n-o va mai umili cu privirea aceea disprețuitoare când îi întindea mâna, n-o să mai pretindă că erau fericiți când era exact pe dos. Era mort. Aleluia! Trăiască libertatea!

După două ore de mers, observă niște excursioniști și alergă înspre ei.

— Ajutor! Soțul meu! Vă rog! Ajutați-mă!

Totul se petrecu de minune. Când fu aproape de ei, căzu la pământ, se răni, izbucni în plâns, și povesti accidentul.

Primii ei spectatori se lăsară momiți de tot ce li se spunea, înghițiră și povestea, și necazul ei: femeile o însoțiră până în vale, în timp ce bărbații porniră în căutarea lui Gab.

La hotelul Bellevue, sosirea ei probabil că fusese precedată de un telefon, deoarece tot personalul o întâmpină cu atitudinea de circumstanță. Un jandarm cu obrazul incolor o înștiință că un elicopter transporta deja o echipă de salvamontiși.

Se cutremură la cuvântul „salvamontiști". Credeau că îl vor găsi pe Gab în viață? Să fi scăpat teafăr din prăbușirea aia? Își aminti țipătul, gemetele și, pe urmă, tăcerea, și se îndoia.

— Credeți... credeți c-ar putea fi încă în viață?

— Noi sperăm, doamnă. Are condiție fizică bună?

— Excelentă, dar s-a prăbușit de la mai multe sute de metri și s-a lovit de mai multe ori de stânci.

— Am văzut cazuri și mai surprinzătoare. Dragă doamnă, cât timp nu știm nimic, datoria noastră e să rămânem optimiști.

Imposibil! Ori ea era nebună, ori el. Spunea frazele astea fiindcă avea informații, sau ca pe niște formule stereotipe? Desigur, a doua variantă... Imposibil să fi supraviețuit.

Să zicem c-ar fi scăpat cu viață, ca printr-o minune; atunci ar fi sfâșiat, traumatizat, paralizat din pricina hemoragiilor interne și externe, incapabil să vorbească! Să fim serioși, dacă n-a murit până acum, o să moară în orele imediat următoare. O fi apucat să declare ceva

brancardierilor? Înainte să fie ridicat în elicopter? O fi denunțat-o? Îndoielnic. Ce să fi înțeles el? Nimic. Nu, nu, nu, de mii de ori nu.

Își puse capul în mâini, iar martorii crezură că-și înghițea lacrimile și se ruga; de fapt, îl ocăra pe jandarm. Oricât de sigură era că numai ea avea dreptate, tolomacul ăsta o băgase la îndoieli. Și uite că acum tremura de frică!

Deodată, cineva îi puse mâna pe umăr. Tresări.

Șeful salvamontiștilor o privea drept în ochi cu o expresie de cocker bătut.

— Trebuie să fiți curajoasă, doamnă.

— În ce stare e? strigă Gabrielle, îngrozită.

— E mort, doamnă.

Gabrielle scoase un urlet. Zece persoane se grăbiră s-o liniștească. Țipa și plângea cu sughițuri, fără nici o rușine, hotărâtă să se purifice de emoții: uf, Gab nu scăpase, n-o să vorbească, dar ce sperietură îi trăsese prostănacul ăla!

Lumea din jur îi plângea de milă. Cât de suavă e voluptatea asasinului luat drept victimă... Se va consacra acelui rol până la cină, pe care, bineînțeles, și-o refuză.

La ora nouă, se întoarse poliția ca să-i explice că trebuia să fie interogată. Făcu pe mirata, cu toate că se aștepta la asta. Înainte să se prezinte, își repetă mărturia, al cărei scop era să-i convingă că era vorba de un accident și să respingă toate bănuielile care, în caz de deces al unuia din soți, atârnă în primul rând asupra celuilalt.

Fu condusă la un comisariat cu pereții tencuiți în roz, unde-și povesti versiunea despre cele întâmplate, cu ochii țintă pe un calendar decorat cu trei pisicuțe încântătoare.

Anchetatorii se scuzau când trebuiau să-i pună anumite întrebări, dar ea își continua povestirea ca și cum nici prin cap nu-i trecea că era bănuită de ceva, indiferent ce. Îi servi fiecăruia câte o amabilitate, două, semnă procesul-verbal și se întoarse la hotel, ca să petreacă în liniște noaptea.

A doua zi, îi sosiră cele două fiice și fiul, însoțiți de partenerii lor, și, de data asta, situația o incomodă. Durerea copiilor ei iubiți o făcu să simtă remușcări autentice, nu regret că-l omorâse pe Gab, ci rușine că le pricinuia această suferință. Ce păcat că fusese și tatăl lor! Ce tâmpenie că nu-i făcuse cu altul, ca să-i scutească de lacrimi pentru ăsta... În fine, era prea târziu. Se refugie într-un fel de rătăcire mută.

Unicul scop concret al prezenței lor acolo era să-și scutească mama și să se ducă ei la morgă pentru recunoașterea cadavrului. Se arătă recunoscătoare.

Căutară de asemenea să depisteze articole în presa regională, unde se relata căderea tragică, fără să-și imagineze că titluri ca „Excursionist într-un accident mortal", sau „Victimă a propriei imprudențe" o bucurau pe Gabrielle, confirmându-i negru pe alb că era nevinovată, și Gab mort.

Îi displăcea însă un amănunt: întorcându-se de la institutul medico-legal cu ochii roșii de plâns, fiica cea mare se consideră obligată să-i șoptească mamei la ureche: „Știi, tata, și mort, tot foarte frumos era". De ce se amesteca fetișcana asta? Frumusețea lui Gab n-o privea decât pe Gabrielle! Pe Gabrielle, în exclusivitate! Nu suferise ea destul din cauza asta?

După această remarcă, Gabrielle se încuie până la înmormântare.

Când se întoarse acasă, la Senlis, vecinii și prietenii veniră să-și prezinte condoleanțele. La început îi primi cu plăcere, dar o exasperă repede să tot repete povestirea și să asculte, ca un ecou, niște banalități identice. În spatele chipului trist, resemnat, Gabrielle fierbea de nervi: la ce bun să scapi de soț, când trebuie să vorbești încontinuu despre el! Mai ales că ea se grăbea să suie la etajul trei, să dea jos tencuiala, să scormonească în ascunzătoarea bărbatului și să descopere ce o chinuia. Așa că s-o mai lase odată și singură!

Situată în apropierea zidurilor orașului vechi, vila lor semăna cu palatele desenate în cărțile de povești, care, în spatele desișului de trandafiri cățărători prezintă creneluri, ambrazuri, balcoane sculptate, rozase decorative, scări, ferestre cu ogive gotice și vitralii colorate. Experiența o învățase pe Gabrielle să determine gradul de incultură al vizitatorilor în funcție de exclamațiile lor; îi împărțise în patru categorii, de la inculți la închipuiți. Incultul privea cu ochi ostili zidurile mormăind: „Ce vechitură!"; incultul care se credea cultivat murmura: „E din Evul Mediu, nu?"; incultul aparent cultivat dezvăluia cât de amarnic se înșală: „E în stil medieval, din secolul XIX?"; în fine, închipuitul exclama: „Viollet-le-Duc!", după care plictisea lumea cu explicații despre fiecare element pe care vestitul arhitect și ucenicii lui l-ar fi deformat, restituit, inventat.

O astfel de reședință nu surprindea pe nimeni la Senlis, sat din Oise la nord de Paris, pe creasta căruia se găseau adunate multe locuințe istorice. Alături de pietrele de pe vremea Ioanei d'Arc, sau de construcțiile ridicate în secolele XVII și XVIII, casa Gabriellei aparținea celor mai puțin elegante, fiind mai recentă – cu un secol

și jumătate – și de un gust discutabil. Cu toate astea, cuplul locuise acolo din ziua când Gabrielle o moștenise de la tatăl ei, și i se părea amuzant că zidurile acelea o etichetau ca membră a „noilor îmbogățiți" pe ea, care niciodată nu se considerase nici bogată, nici nouă.

La etajul trei al acestei locuințe, care i-ar fi încântat pe Alexandre Dumas sau pe Walter Scott, una din încăperi îi aparținea lui Gab. După căsătorie, ca să se simtă mai în largul lui de îndată ce se instalase la ea, căzuseră de acord ca el să se bucure în totalitate de această parte a clădirii, fără ca Gabrielle să i-o poată contesta; ei îi era permis să vină la el dacă el întârzia, altminteri, nu.

Locul acela n-avea nimic extraordinar – cărți, pipe, hărți, planisfere –, punea la dispoziție un confort minimal – niște fotolii de piele desfundate –, avea însă o gaură săpată în zidul gros și astupată de o trapă verticală. Gab meșterise treaba asta în urmă cu douăzeci de ani scoțând câteva cărămizi din zid. Cum băga în scobitura aceea un anume obiect, o astupa din nou, refăcea suprafața cu tencuială, și camufla astfel locul. Din pricina acestor măsuri de precauție, Gabrielle știa că n-ar fi putut să fie indiscretă fără să se și divulge. Mai întâi din dragoste, apoi din teamă, Gabrielle îi respectase soțului secretul. Se distra pe tema asta, iar uneori el o tachina încercând să vadă până unde rezistă.

Dar de acum înainte nimic n-o mai împiedica să dea la o parte trapa.

În primele trei zile i se păru indecent să pună mâna pe ciocan și clește; și, oricum, n-ar fi avut timp din cauza numeroșilor vizitatori. În a patra zi, văzând că nici telefonul și nici clopoțelul de la intrare nu sună, își

promise că, după ce va da o raită la magazinul ei de antichități, aflat la trei sute de metri de casă, o să-și potolească curiozitatea.

Aproape de ieșirea din oraș, panoul „G și G de Sarlat" cu litere aurii anunța sobru existența unui magazin de antichități pe placul celor din zonă, adică un loc unde se căutau atât piese importante – bufete, mese, dulapuri – pentru a mobila vastele reședințe secundare, cât și obiecte decorative – lămpi, oglinzi, statuete – pentru împodobirea interioarelor. Nu domina nici un stil aparte, toate erau reprezentate, inclusiv prin imitații oribile, cu condiția să aibă peste o sută de ani.

Cei doi angajați o puseră la curent cu mersul afacerilor din timpul vacanței fatale din Savoia, și pe urmă Gabrielle intră în biroul contabilei. Termină repede și acolo. Când să plece, traversă magazinul, care se umplu-se de cumetre, fiindcă se dusese vorba că „sărmana doamnă Sarlat" era acolo.

Tresări când printre ele o zări pe Paulette.

— Of, puiule, exclamă Paulette, așa de tânără și deja așa de văduvă!

Paulette căută din ochi o scrumieră în care să-și pună țigara aprinsă și mânjită de ruj portocaliu, dar negăsind, o stinse cu pantoful, fără să-i pese c-ar putea arde linoleumul, și se îndreptă teatral spre Gabrielle cu brațele deschise.

— Sărăcuța mea dragă, ce nefericită sunt să te văd nefericită.

Tremurând, Gabrielle se lăsă îmbrățișată.

Paulette rămăsese singura femeie de care îi era frică, pentru că știa atât de bine să citească adevărul în oameni. Mulți o considerau cea mai otrăvită limbă de vi-

peră; privirea ei insistentă și ochii bulbucați sfredeleau ca o undă laser mințile oamenilor și Paulette cocea apoi câteva fraze care puteau să distrugă pentru totdeauna reputația oricărui individ.

În timpul îmbrățișării, Gabrielle își pierdu răsuflarea pentru că-i intrară în gât câteva fire galbene și uscate din părul lui Paulette, epuizat după decenii întregi de vopsit și coafat, dar îi înfruntă apoi cu bravură fața, care-i lucea de o cremă brună cu nuanțe roșietice.

— Spune, poliția te-a interogat? Bineînțeles că te-au întrebat dacă nu tu l-ai omorât, nu-i așa?

„Uite, se gândi Gabrielle, mă și bănuiește. Nu pierde deloc timpul, trece imediat la atac."

Gabrielle dădu din cap. Paulette reacționă strigând:

— Ticăloșii! Să te silească la așa ceva! Pe tine! Pe tine, care erai nebună după Gab al tău, care de treizeci de ani te-ai făcut covor în fața lui! Pe tine, care te-ai fi transformat în orice de dragul lui, doar să-ți fi cerut, în bărbat sau în șoarece! Nici nu mă miră! Niște nemernici! Sunt toți niște nemernici! Mie știi ce mi-au făcut când al doilea copil, Romuald, era mic? Într-o zi a trebuit să-l duc la spital, fiindcă sărăcuțul se lovise când a ieșit din cadă și-i apăruseră niște vânătăi; ei bine, a venit poliția la Urgențe să mă întrebe dacă nu care cumva mi-am bătut copilul! Cum îți zic! M-au cărat la comisariat! Și m-au ținut în arest! Pe mine! Patruzeci și opt de ore, atâta a durat. Eu, mama, treceam drept vinovată, și nu făcusem decât să duc copilul la spital! Niște porci! Ți-au făcut și ție la fel?

Gabrielle pricepu că, departe de a o suspecta, Paulette era de partea ei. Își manifesta empatia de fostă victimă. În capul ei, orice femeie interogată de poliție

devenea imediat, prin analogie cu cele întâmplate ei, nevinovată.

— Da, și mie. În aceeași seară.

— Nenorociții! Cât timp?

— Câteva ore!

— Ce șobolani! Puiule, te-au umilit, nu?

Paulette, a cărei tandrețe față de Gabrielle se confunda cu tandrețea pentru ea însăși, o încleștă din nou în brațe pe prietena ei.

Ușurată, Gabrielle o mai ascultă o bucată de vreme cum tună și fulgeră, pe urmă se întoarse acasă ca să înceapă treaba cu ascunzătoarea lui Gab.

La prânz, urcă scara cu uneltele în mână și se apucă să dea jos straturile protectoare. Placa sări din loc și dădu la iveală un spațiu unde fuseseră înghesuite patru cutii. Trase mai aproape o masă joasă pe care așeză cutiile. N-avea nici cea mai mică idee ce conțineau, dar recunoștea ambalajul. Erau cutii metalice pentru dulciuri, pe ale căror etichete, mâncate de timp și umezeală, se mai putea descifra „Madeleines de Commercy", „Bêtises de Cambrai", „Coussins de Lyon" și alte sortimente.

Când să deschidă ușurel un capac, o întrerupse soneria de la intrare.

Lăsa treaba baltă, închise ușa, dar lăsă cheia în broască, și coborî la intrare, hotărâtă să se dezbare rapid de intrus.

— Doamnă, e poliția! Putem intra?

Pe treptele de la intrare așteptau câțiva bărbați cu fețe severe.

— Desigur. Ce vreți?

— Dumneavoastră sunteți Gabrielle de Sarlat, soția decedatului Gabriel de Sarlat?

— Da.

— Vă rugăm să ne urmați.

— De ce?

— Sunteți așteptată la comisariat.

— Dacă vreți să-mi puneți întrebări în legătură cu decesul soțului meu, lucrul acesta a fost făcut de către colegii dumneavoastră din Savoia.

— Nu, doamnă, nu e vorba de același lucru. Sunteți suspectată că v-ați ucis soțul. Ați fost văzută de un cioban când l-ați împins în gol.

După zece ore de arest, Gabrielle nu era sigură pe care din doi îl ura mai cumplit, pe comisar, sau pe avocat. Poate că pe comisar l-ar fi scuzat... Când era rândul lui s-o chinuie, comisarul se mulțumea să-și facă datoria, nu vorbea de viciu sau pasiune, încerca cinstit s-o scoată vinovată. În schimb, avocatul o tulbura, fiindcă el voia să știe. Or ea îl plătea ca să creadă, nu ca să știe! Îi cumpăra cunoștințele despre legi, experiența din tribunale, energia de avocat al apărării; nu-i păsa ei dacă el știe sau nu știe adevărul.

De îndată ce au rămas singuri, avocatul pledant Plissier, un domn de optzeci de ani cu fizic avantajos și păr castaniu, își luă un aer important, se înclină către clienta lui și i se adresă cu o voce gravă, asemenea celei atribuite actorilor pentru roluri de cowboy eroici din filmele americane western dublate:

— Acum, doamnă Sarlat, mărturisiți-mi mie și numai mie adevărul. Rămâne aici, între noi. V-ați împins soțul?

— De ce să fi făcut așa ceva?

— Nu-mi răspundeți cu o întrebare. L-ați împins?

— V-am dat un răspuns: „De ce să fi făcut așa ceva?“ Sunt acuzată de un fapt care n-are nici un sens. Trăiam de treizeci de ani fericiți împreună. Avem trei copii, care pot să depună mărturie în acest sens.

— Am putea pleda crima pasională.

— Crimă pasională? La cincizeci și opt de ani? După treizeci de ani de căsătorie?

— De ce nu?

— La cincizeci și opt de ani, dacă soții se mai iubesc înseamnă că se iubesc cu adevărat, în mod lucid, armonios, fără pasiune, fără excese, fără crize.

— Doamnă Sarlat, nu-mi mai spuneți cum ar trebui să gândesc eu; spuneți-mi mai bine cum gândiți dumneavoastră. Ați putea fi geloasă.

— E ridicol!

— Vă înșela?

— Nu-i pătați onoarea.

— Cine-l moștenește pe soțul dumneavoastră?

— Nimeni. El nu posedă nimic. Întreg capitalul îmi aparține mie... Și, în afară de asta, eram căsătoriți sub regimul separării de bunuri.

— Cu toate astea, poartă un nume de familie bună.

— Da, Gabriel de Sarlat, și asta impresionează mereu. Lumea crede c-am luat în căsătorie o avere, când de fapt nu m-am ales decât cu o părticică infimă. Bărbatul meu n-avea nici un ban și n-a știut niciodată să facă bani. Averea vine de la mine, sau mai bine zis de la tatăl meu, Paul Chapelier, dirijorul. Dispariția soțului meu nu-mi îmbunătățește mie situația financiară; nu schimbă nimic, sau poate că-mi creează un mic inconvenient, având în vedere că el conducea camioneta care transportă antichitățile pe care le vindem în magazinul nostru, așa

că, dacă vreau să-mi continui activitatea, va trebui să angajez un salariat.

— N-ați răspuns la întrebarea pe care v-am pus-o.

— Nu fac decât asta, domnule Plissier.

— Avocat Plissier.

— Nu fiți ridicol. N-aveam nici un interes să-mi omor soțul. Poate că mai degrabă pe el l-ar fi avantajat moartea mea.

— Și atunci, el a încercat să vă împingă?

— Sunteți nebun?

— Gândiți-vă bine. Am putea face verosimilă teza asta, a unei lupte între dumneavoastră și soțul dumneavoastră. Pe drumul ăsta de munte, el decide să vă facă de petrecanie ca să pună mâna pe banii dumneavoastră. Și dumneavoastră, împingându-l, acționați în deplină și legitimă apărare.

— Separare de bunuri! N-ar fi căpătat nimic la moartea mea, și nici eu după decesul lui. De ce inventați toate scenariile astea?

— Pentru că cineva v-a văzut, doamnă Sarlat! Ciobanul care-și păzea turma spune că v-ați repezit la soțul dumneavoastră și l-ați împins în gol.

— Minte!

— Ce interes ar avea să mintă?

— E extraordinar... Eu vă explic că n-am nici un interes să-mi omor bărbatul pe care-l iubeam și dumneavoastră stați la îndoială, dar pe ciobanul ăsta îl credeți, pentru că el n-are nici un interes să mintă! Sunteți părtinitor! În serviciul cui sunteți? Al ciobanului, sau al meu? E incredibil! Pot să vă dau o sută de motive că ciobanul dumneavoastră minte: să facă pe interesantul, să devină eroul cantonului, să mă facă țap ispășitor ca să

se răzbune pe altă femeie sau pe mai multe, sau poate că vrea să facă rău doar de dragul de a face rău! Și, de fapt, la ce distanță se afla ciobanul? Cinci sute de metri? Opt sute de metri? Doi kilometri?

— Doamnă Sarlat, nu improvizați dumneavoastră pledoaria în locul meu. Există împotriva noastră o mărturie zdrobitoare: ciobanul v-a văzut!

— Ei bine, eu nu l-am văzut.

Avocatul Plissier se opri ca s-o privească fix pe Gabrielle. Se așeză lângă ea și își trecu mâna peste fruntea îngândurată.

— Să iau asta drept mărturisire?

— Ce?

— V-ați uitat de jur împrejur înainte de a-l împinge pe soțul dumneavoastră și n-ați observat pe nimeni. Asta încercați să-mi destăinuiți?

— Încerc să subliniez că, după ce soțul meu s-a prăbușit, m-am uitat peste tot și am strigat după ajutor. Ilustrul dumneavoastră cioban nu s-a arătat, nu mi-a răspuns. E totuși ciudat, nu? Dac-ar fi alertat salvamontiștii sau dacă s-ar fi deplasat spre locul unde căzuse soțul meu, poate că... Mă acuză pe mine ca să se pună el la adăpost?

— La adăpost de ce?

— De la neacordarea de ajutor unei persoane aflate în pericol. Vorbesc de soțul meu. Și, în al doilea rând, de mine.

— Nu-i deloc rea ideea, dacă vrem să întoarcem situația pe dos, însă vreau să-mi rezerv mie genul ăsta de argumentare. Ar suna dubios în gura dumneavoastră.

— Da? Adică sunt acuzată de o monstruozitate, dar mie nu mi se permite să mă exprim cu răutate. Ce încântător!

Simulă iritarea, cu toate că în fond era mulțumită că înțelesese cum să-și manipuleze avocatul.

— O să-l târăsc prin tribunale pe ciobanul ăsta!

— Doamnă, pentru moment, persoana pusă sub cercetare penală sunteți dumneavoastră.

— A trebuit să cobor muntele ore întregi până să dau de niște excursioniști și să chem ajutoare. Ciobanul dumneavoastră, dacă l-a văzut pe soțul meu prăbușindu-se, de ce nu s-a dus el să-i sară în ajutor? Fiindcă, dacă s-ar fi acționat la timp, poate că soțul meu ar fi fost în viață acum…

Sleită după ce pusese la punct treaba cu avocatul, se hotărî să recurgă la o criză de plâns, și vărsă șiroaie de lacrimi mai bine de zece minute.

Când Gabrielle se opri din hohote, domnul avocat Plissier, mișcat, începu să dea crezare spuselor doamnei de Sarlat. Ea îl disprețui și mai mult după această schimbare bruscă de atitudine: să se lase păcălit de un plâns cu sughițuri, ce mocofan! La urma urmelor, în fața unei femei hotărâte, toți bărbații de pe pământ sunt la fel de naivi.

Comisarul se întoarse și începu interogatoriul. Se opri asupra acelorași puncte; Gabrielle dădu răspunsuri identice, dar pe un ton mai puțin tăios decât avocatului.

Fiind mai abil decât avocatul, comisarul trecu repede peste chestiunea interesului ca motiv al crimei, și reveni asupra cuplului Gabrielle–Gab.

— Fiți sinceră, doamnă de Sarlat, soțul dumneavoastră nu voia să vă părăsească? Avea vreo amantă? Amante? Relația dumneavoastră era la fel de satisfăcătoare ca înainte? N-aveați nimic să-i reproșați?

Gabrielle pricepu că soarta i se va juca în zona asta umbroasă, și adoptă o tactică pe care o folosi până la sfârșit.

— O să vă declar adevărul, domnule comisar: Gab și cu mine eram cuplul cel mai norocos din univers. Nu m-a înșelat niciodată. Eu nu l-am înșelat niciodată. Încercați să găsiți pe cineva care să spună contrariul: e imposibil. Nu numai că-mi iubeam soțul mai presus de orice pe lume, dar nici n-o să mă vindec vreodată după moartea lui.

Dacă Gabrielle ar fi întrevăzut în clipa aceea unde avea s-o ducă peste câteva luni acest sistem de apărare, poate că n-ar fi fost chiar atât de mândră de ideea ei...

Doi ani și jumătate.

Gabrielle petrecu doi ani și jumătate în arest preventiv așteptând procesul.

Copiii ei încercaseră de mai multe ori să obțină eliberarea provizorie pe baza prezumției de nevinovăție, dar justiția i-o refuzase din două motive, unul esențial, celălalt contextual: primul era mărturia ciobanului, al doilea, polemicile amplificate de ziare, care acuzau toleranța excesivă a magistraților.

În pofida timpului petrecut în închisoare, Gabrielle nu era deprimată. După ce așteptase să scape de soț, aștepta acum să scape de acuzație. Fusese întotdeauna răbdătoare – calitate necesară dacă lucrezi în comerțul cu antichități – și refuza să se lase doborâtă de acest accident neprevăzut.

Stând acolo în celulă, se gândea la cele patru cutii rămase pe măsuța scundă, cutiile cu secretul lui Gab... Ce ironie! Când tocmai era pe punctul să le deschidă, o

arestaseră. De îndată ce va scăpa curată din tribunale, se va duce să descopere misterul cutiilor de dulciuri. Asta va fi recompensa ei.

După spusele avocatului Plissier, procesul începea sub auspicii favorabile: elementele anchetei erau de partea lor; toți martorii, cu excepția ciobanului, o dezvinovățeau pe acuzată și luaseră loc în spatele băncii apărării; iar pentru toți, de la comisar și până la judecătorul de instrucție, Gabrielle devenea tot mai convingătoare, pe măsură ce interogatoriile se succedau.

Căci Gabrielle știa perfect cum să mintă: era suficient să spună adevărul. Învățase lecția de la tatăl ei, Paul Chapelier, pe care, copil fiind, îl însoțea în deplasările lui profesionale. Dacă talentatul dirijor nu era el însuși la pupitru cu bagheta în mână, asista la concerte, și când se încheiau, renumele său îl obliga să meargă în culise și să aducă laude muzicienilor. Avea grijă să nu-i ofenseze pe unii colegi cu care cântase sau poate urma să cânte, așa că se referea numai la ceea ce îi plăcuse, ocolind părerile negative. Nu lua în discuție decât ce era pozitiv și, dacă nu găsea decât un singur lucru minor demn de laudă, se oprea asupra lui, îi dădea amploare, îl aprofunda. Nu mințea niciodată, ori o făcea cel mult prin omisiune. În convorbirile pe care le purta cu interpreții, aceștia îl considerau sincer și se simțeau liberi să înțeleagă mai mult decât cele spuse, astfel încât vanitoșii vedeau în el un entuziast, în timp ce lucizii îi apreciau gentilețea. Paul Chapelier îi spunea foarte des fiicei sale: „N-am atâta ținere de minte ca să pot minți bine". Spunând numai adevărul și evitând să vorbească de lucruri care supără, reușea să nu se contrazică și să-și facă o colecție întreagă de prieteni într-o lume altminteri feroce.

Gabrielle adoptase metoda tatălui ei în timpul celor doi ani și jumătate. Vorbind despre Gab, nu-și amintea decât de perioada radioasă, perioada iubirii intense și împărtășite. Pe el îl chema Gabriel, pe ea Gabrielle; împreună, erau Gab și Gaby. Hazardul vieții și al stării lor civile le făcuse un cadou rar, acela de a purta după căsătorie un nume aproape identic: Gabriel(le) de Sarlat. După ea, coincidența identității comune exprima forța cuplului lor, o uniune indestructibilă. Funcționarilor ăstora plătiți ca s-o asculte le povestea despre cum se îndrăgostise la prima vedere de tânărul pe care-l credea timid, dar care nu era timid, ci doar bine-crescut, despre flirtul îndelungat, escapadele lor, cererea sfioasă în căsătorie adresată tatălui artist, pentru care tânărul avea mare admirație, despre ceremonia de la biserica la Madeleine, unde a răsunat muzica unei orchestre simfonice complete.

Fără s-o roage cineva, Gabrielle evoca atracția ei instantanee față de corpul lui îngrijit, elegant, niciodată amenințat de grăsime sau greutate după vârsta de cincizeci de ani, ca și cum suplețea era o calitate aristocratică ce i se livrase odată cu particula de noblețe. Își depăna amintirile fericirii lor de parcă erau un șirag interminabil de mătănii: copiii, căsătoriile copiilor, nașterea nepoților, și, în pofida scurgerii timpului, Gab rămânea un bărbat cu fizic intact, sentimente intacte, privirea intactă întoarsă spre ea, mereu atent, respectuos, iubitor. Gabrielle era conștientă că uneori auditorul devenea invidios; într-o bună zi, judecătorul de instrucție scoase chiar un oftat:

— Ce ne povestiți dumneavoastră, doamnă, e prea frumos ca să fie adevărat.

Ea îl privi cu compasiune, murmurând:

— Recunoașteți, mai degrabă, că e prea frumos pentru dumneavoastră.

Jenat, judecătorul nu mai insistă. Cu atât mai mult cu cât apropiații cuplului, copii, gineri, noră, prieteni, vecini, confirmaseră această iubire idilică. Pentru a închide dosarul de instrucție, inculpata a trecut de două ori testul detectorului de minciuni.

Detenția o cufundă pe Gabrielle într-o singurătate, de care nu scăpa decât refugiindu-se în amintiri. Și dintr-odată, constată că locul ocupat de Gab luase o amploare absurdă în noua ei viață de prizonieră. Fie că era izolată, fie că avea companie cuiva, el era acolo, el și numai el, binevoitor, reconfortant. Fidel.

Problema e că, tot spunând adevăruri, ajungi să le crezi. Dând la o parte ultimii trei ani din viața ei cu Gab și punând în lumină numai douăzeci și șapte de ani de fericire, Gabrielle înțelegea tot mai puțin ce se petrecuse, ce anume o schimbase... De altfel, era mai bine să nu se gândească la asta. La ce bun! Femeia Gaby, care din pricina „declicului", fusese în stare să-și omoare soțul, Gaby, ucigașa, nu trebuia să mai existe până în clipa achitării; așadar, femeia Gabrielle o îngropă pe Gaby într-un puț al uitării, își blocă accesul la motivele care o împinseseră până la uciderea lui Gab și puse sub interdicție această zonă din mintea ei.

Evocându-l pe Gab, redevenea acea Gabrielle iubitoare și iubită, incapabilă să-i facă cu mâna ei vreun rău acestui bărbat. Aidoma unei actrițe, care, obligată să intre într-o relație frecventă cu un personaj, ajunge să-i preia adevărul, se identifică cu el și aterizează, halucinând, pe un platou de filmare, Gabrielle se înfățișă la proces în rolul eroinei inconsolabile, victima unei odioase acuzații.

Încă din prima zi a audierilor, se contură un consens favorabil. În ziua a doua, reporterii vorbeau deja de o decizie neîntemeiată de imputare. În a treia, femei necunoscute vărsau lacrimi fierbinți în ultimul rând din sala arhiplină, arătându-se de partea nevinovatei batjocorite. În a patra, copiii acuzatei apărură de nenumărate ori la știri exprimându-și emoția și indignarea.

Gabrielle trecea prin interogatorii și urmărea audierea martorilor cu concentrare maximă; era atentă ca nimic din cele declarate, atât de ea, cât și de ceilalți, să nu știrbească versiunea pe care și-o construise; parcă era un compozitor scrupulos, care asistă la repetițiile operei sale, cu partitura pe genunchi.

Conform așteptărilor, ciobanul fu aproape catastrofal când îi veni rândul să-și depună mărturia. Nu numai că vorbea o franceză foarte aproximativă – or, în țara asta, o greșeală de sintaxă sau de vocabular nu numai că trădează lipsa de educație, dar mai scoate în evidență și atitudinea agresivă contra întregii societăți, e similară cu o blasfemie scuipată în obrazul cultului național al limbii –, dar se plânse că fusese nevoit să plătească din buzunarul lui biletul de tren ca să suie până la Compiègne, și bombăni cel puțin un sfert de oră pe tema asta. Întrebat de avocatul Plissier, făcu și gafa de a recunoaște că pe doamna de Sarlat o identificase „după fotografia din ziare", după care veni cu niște explicații odioase referitoare la indolența lui de salvator: „e limpede că după așa o căzătură corpul se făcuse zob, și-atunci ce să mă mai duc eu să controlez, că doar nu-s tâmpit, ce Dumnezeu."

În afară de mărturia ciobanului, tot restul confirma nevinovăția Gabriellei, care în penultima zi a procesului

se mai destinse puțin. Dar când doctorul de familie se prezentă în fața tribunalului, Gabrielle fu pe neașteptate copleșită de emoții.

Doctorul Pascal Racan, prieten de-o viață al soților Sarlat, povesti câteva întâmplări anodine despre Gab și Gaby, printre care și aceasta:

— Rareori vezi o pereche atât de îndrăgostită. Când unul din ei plănuia să facă ceva, o făcea nu pentru el, ci de dragul celuilalt. Astfel, Gaby voia să mai placă încă soțului ei, și de aceea făcea sport, îmi cerea sfaturi dietetice. Gab, deși slab și zvelt, era hipertensiv și se neliniștea, nu din pricina bolii, bine controlată cu ajutorul medicamentelor, ci din cauza efectelor secundare ale tratamentului. După cum știți, betablocantele scad libidoul, diminuează apetitul sexual. Venea deseori la mine să vorbească despre chestiunea asta, fiindcă îi era teamă că soția lui ar putea crede c-o dorește mai puțin decât înainte. Nu era așa, doar plăcerea mai scăzuse. Niciodată n-am văzut un bărbat mai angoasat din pricina asta. Niciodată, un soț mai preocupat de partenera lui în sensul ăsta. În astfel de cazuri, majoritatea bărbaților se gândesc doar la ei, la sănătatea lor; și, când constată că le scade apetitul, chiar că le convine, pentru că scade și numărul relațiilor adultere, și sunt încântați că devin mai virtuoși din motive medicale și fără să-i coste nimic. În schimb, Gab nu se gândea decât la cum ar reacționa Gaby.

Auzind amănuntul ăsta, nou pentru ea, Gabrielle nu-și putu stăvili o criză de plâns. Încercă să se liniștească, dar, fiind prea tulburată, nu izbuti, așa că avocatul Plissier solicită o amânare a audierilor, pe care curtea le-o acordă.

Cei prezenți își închipuiră că știau de ce se emoționase Gabrielle. Ea nu-i mărturisi nimic avocatului, dar, de îndată ce fu în stare să vorbească, îi adresă o rugăminte:

— Vă rog, nu mai pot, mă prăbușesc... Puteți s-o rugați pe fiica mea cea mare să-mi facă un serviciu?

— Da.

— Să-mi aducă în seara asta la închisoare cele patru cutii de biscuiți care se află pe o măsuță joasă din camera tatălui lor. O să înțeleagă ea despre ce e vorba.

— Nu-i deloc sigur că i se permite să vă înmâneze așa ceva la vorbitor.

— O, vă implor, o să clachez.

— Haideți, doamna Sarlat, vă rog, nu mai sunt decât douăzeci și patru de ore. Mâine e ultima zi, ziua pledoariilor. Până seara, suntem gata.

— Eu nu știu ce se va hotărî mâine, și nici dumneavoastră, așa încrezător și priceput cum sunteți, tot nu știți. Hai, vă rog, nu mai pot, o să fac o prostie.

— Și cutiile astea de biscuiți, în ce măsură...

— Vă rog mult. Nu mai suport, nu mai sunt stăpână pe mine.

Avocatul înțelegea că Gabrielle îl amenința, sincer, că-și va pune capăt zilelor. Îi observa tulburarea și era îngrijorat că n-o să poată face față până la momentul verdictului, pe care el îl vedea favorabil – o performanță în carieră. Se temea de un pas greșit al clientei sale, și îi jură că îi va aduce chiar el cutiile. Era un risc, dar nu-i mai păsa.

Spre enorma lui surprindere, de vreme ce ea nu-l obișnuise cu efuziuni sentimentale, Gabrielle îl îmbrățișă.

Audierile fură reluate, dar Gabrielle nu le mai asculta, ci se gândea numai la mărturia doctorului, la cutiile

cu secrete, la „declic", la celelalte lucruri despre care nu scosese o vorbă timp de doi ani și jumătate.

Când se află iar în furgoneta care o ducea înapoi la închisoare, se destinse și cugetă.

Până la urmă, din cauză că nu asculta decât oameni care vorbeau despre ea și despre el în necunoștință de cauză, începură s-o frământe niște gânduri confuze.

De ce l-a omorât?

Din pricina acelui „declic"... Să se fi înșelat?

La închisoare, ceru în mod excepțional permisiunea să facă un duș. Datorită comportamentului ei exemplar și a bunăvoinței pe care mass-media o dovedea în abordarea procesului ei, i se îngădui.

Se strecură sub apa aproape clocotindă. Voia să se spele! Să se curețe de prostiile pe care le debitase, sau le ascultase în zilele din urmă. Să treacă în revistă ce se întâmplase, „declicul"...

„Declicul" venise de la Paulette... Când femeia aceea înaltă, deșelată, cu trăsături virile se instalase cu bărbatul ei la Senlis, începu să intre des în magazinul lui Gabrielle ca să-și mobileze și să-și decoreze noul cămin. Deși la început o considerase vulgară, și după înfățișare – era plină de culori, ca un papagal brazilian –, și după limbaj, Gabrielle se distra grozav cu noua clientă și îi admira insolența, disprețul față de „vai, ce-o să zică lumea", replicile percutante, necuviincioase, dar pertinente. Îi luă de mai multe ori apărarea în fața angajaților ei sau a clienților vechi, șocați. Gabrielle îi acorda mult credit: nou-venita avea darul de a mirosi afacerile dubioase. Suspicioasă și perspicace, Paulette îi atrase atenția asupra unui trafic de opale false, apoi asupra unei bande de

escroci care demontau șemineuri vechi; în fine, dar mai ales, repera dintr-o privire, viciile și secretele sătenilor, comportamente discutabile, de care Gabrielle habar nu avea sau pe care le descoperise după ani de zile. Uluită de această clarvăzătoare, Gabrielle adora să stea de vorbă cu Paulette pe fotoliile scoase la vânzare.

Într-o zi, în timp ce erau la taifas, Gabrielle observă cum Paulette, asemenea unei păsări, urmărea cu coada ochiului mișcările unui intrus. Ținta ochiului scrutător era Gab, pe care Paulette încă nu-l întâlnise. Vrând să se amuze, Gaby nu-i spuse că adoratul ei soț venise în trecere pe la magazin.

Doamnele își continuară conversația, dar Gabrielle băga de seamă că Paulette nu pierdea nici o fărâmă din mișcările, comportamentul și remarcile lui Gab.

— Ce zici? întrebă la un moment dat Gabrielle aruncând o scurtă privire înspre Gab.

— Ăla? Vai, vai, vai, exemplul perfect de lingușitor. Prea politicos ca să fie sincer. Ipocrit de nota zece. Cu brio și complimente pe gratis.

Gabrielle fu atât de derutată, că rămase cu gura căscată, până când Gab, apropiindu-se repede de ea, o sărută și apoi, o salută pe Paulette.

De cum pricepu ce greșeală făcuse, Paulette își schimbă atitudinea și a doua zi îi ceru scuze lui Gabrielle, dar era prea târziu: viermele intrase în fruct.

Din clipa aceea, zi de zi, Gaby începu să-l privească altfel pe Gab. Dacă Paulette făcuse afirmația, se bazase ea pe ceva: nu se înșela niciodată! Gaby îl privea acum pe Gab de parcă-i era străin, se străduia să uite tot ce știa despre el, sau ce credea că știe. Mai rău, încerca să justifice cele spuse de Paulette.

Spre marea ei surpriză, nici nu-i fu greu.

Gab de Sarlat era politicos, curtenitor, se îmbrăca conform gustului puțin neglijent al unui domn din provincie, era oricând gata să-ți facă un serviciu, mergea regulat la biserică, nu-i plăceau excesele de limbaj, nici de gândire. Te putea fascina, dar și oripila. Era tradiționalist ca sentimente, exprimare sau comportament – chiar și în înfățișare – și îi atrăgea pe unii din aceleași motive care-i îndepărtau pe alții, cu siguranță nu mulți; părea să fie omul perfect, omul ideal.

Suspectat de instinctul ferocei Paulette, Gab îi puse brusc lui Gabrielle aceeași problemă, pe care o avusese de vreo două trei ori cu mobila, de-a lungul activității ei de anticar: e un original, sau o imitație? Gab putea fi văzut ori ca un om cinstit, căruia îi păsa de aproapele său, ori ca un impostor.

După câteva săptămâni, Gabrielle se convinse că trăia cu un escroc. Lua la rând calitățile lui Gab, întorcea cartea pe dos și descoperea acolo defectul. Calm? Carapacea unui ipocrit. Curtenitor? O manieră de a-și canaliza libidoul debordant și de a atrage câte o viitoare pradă. Amabil față de multiplele toane ale lui Gabrielle? Indiferență abisală. Căsătorit din dragoste, mariajul viței nobile cu omul de rând? Un contract pecuniar. Credința lui catolică? Un costum de tweed în plus, îmbrăcămintea respectabilității. Valorile lui morale? Vorbe goale, care-i maschează pornirile funeste. Și, dintr-odată, se născu bănuiala că ajutorul pe care-l dădea el magazinului – transportul mobilelor, fie noi achiziții, fie livrări – nu era decât un alibi menit să-și facă timp liber pentru deplasări discrete. Nu cumva se ducea atunci la amante?

De ce, după douăzeci și șapte de ani de iubire plină de încredere, s-a lăsat Gabrielle coruptă de dubii? Otrava pe care i-o administrase Paulette nu explica tot; fără îndoială că, înaintând în vârstă, lui Gabrielle nu-i era ușor să se confrunte cu modificările propriului corp, să combată surplusul de greutate, ridurile tot mai adânci, oboseala tot mai apăsătoare, explozia de varice pe picioarele altădată atât de frumoase... Se îndoia cu atâta ușurință de Gab și fiindcă se îndoia de ea însăși. O înfuria că el îmbătrânea mai frumos decât ea, că încă plăcea femeilor, că tinerele îi zâmbeau cu mai multă spontaneitate lui decât îi zâmbeau ei bărbații mai tineri. Gab nu trecea nici acum neobservat în societate, la piață, la plajă sau pe stradă, în timp ce ea era parcă transparentă.

Când se împliniră patru luni de la „declicul" indus de Paulette, Gabrielle deja nu-l mai suporta pe Gab. Nici pe ea nu se mai suporta ușor: în fiecare dimineață, oglinda îi arăta o străină detestabilă, o grasă cu gâtul gros, piele cuperotică, buze crăpate, cu brațe fleșcăite și, sub buric, cu un colac îngrozitor, pe care nici flămânzind nu-l putea micșora, iar dietele n-o înveseleau în nici un chip. Cum să-și închipuie că lui Gab îi plăcea așa ceva? Cui i-ar plăcea? Nimănui!

Prin urmare, toate drăgălășeniile – zâmbete, atenții, amabilități, gesturi tandre – pe care Gab i le servea tot restul zilei o jigneau. Ce ipocrit! Paulette pusese punctul pe *i*: un ipocrit din Confederația Ipocriților, un exemplar cu certificat de autenticitate! Până la urmă, Gab nu făcea decât s-o dezguste. Cum poate cineva să fie în halul ăsta de prefăcut?

Singurul moment când nu se prefăcea era când exclama, totuși afectuos, „bătrânica mea". Asta, cine știe

de ce, îi scăpa! Gabrielle avea oroare de ocaziile astea; îi treceau de fiecare dată fiori pe spinare, de parcă era biciuită.

Începu să se gândească la divorț. Dar, când se imagina în fața unui avocat, sau a copiilor, justificându-și despărțirea, își dădea seama că n-avea argumente verosimile. Se vor opune: Gab e un om minunat, cum poți să spui asemenea prostii? Fiica ei cea mare ar fi fost în stare s-o ducă la un psihiatru – își trimitea copiii la psihiatru. Nu, trebuia să procedeze altfel.

Luă hotărârea să adune probe contra lui Gab. Imbatabila Paulette spunea în gura mare că pe bărbați trebuie să-i exasperezi ca să vezi ce au în motor. Se răzgândea tot timpul, zicea că vrea să meargă la cutare restaurant și pe urmă că nu mai vrea, schimba de zece ori datele și destinația vacanțelor, era tot mai capricioasă ca să-l provoace și să-și iasă din fire. Degeaba. Gab ceda de fiecare dată oricărei noi exigențe. Seara, reușea în cel mai bun caz să declanșeze un oftat sau o licărire de oboseală în ochi, și se arăta cât se poate de odioasă. Paulette ar fi zis: „Și ce are, mă rog, domnul, în izmene?" Exact întrebarea asta și-o puse și ea atunci. În pat, de la o vreme, în afară de eventuale gesturi de tandrețe, mare lucru nu se mai întâmpla. Sigur că și ea avea mai puțină poftă decât altădată, socotind că pe vremuri se zbânțuiseră din belșug, iar să revii la același lucru după decenii e ca și cum ai petrece mereu vacanțele în același loc: plicticos. Ea s-ar fi resemnat, dar se întrebă dacă pacea asta nu însemna altceva în cazul lui. Nu cumva profita de excursiile cu camioneta ca s-o înșele? Îi veni subit ideea să-l însoțească în deplasări. El se declară încântat și vorbea tot timpul cu însuflețire de-a lungul sutelor de

kilometri parcurși împreună săptămânile acelea. De două ori îi propuse să se oprească și să facă dragoste, o dată în partea din spate a camionetei, și altă dată în plină câmpie. Ea acceptă, dar rezultatul fu catastrofal. Asta era dovada! Dovada că în deplasare, Gab avea obiceiul să-și potolească nevoile sexuale.

Nu-l mai însoți în expediții și se mohorî, deveni tot mai puțin comunicativă cu lumea, cu excepția lui Paulette – izvor nesecat cu privire la infidelitățile masculine.

— În zilele noastre, cretinii ăștia sunt prinși cu mâța-n sac de neveste, care le interceptează numerele de pe telefonul mobil; eu prevăd că detectivii particulari o să defileze pe străzi în semn de protest contra prejudiciilor pe care telefoanele mobile le aduc cifrelor lor de afaceri în domeniul adulterului.

— Și dacă bărbatul n-are telefon mobil? întrebă Gabrielle cu gândul la Gab, care nu voia ca soția lui să-i cumpere așa ceva.

— Bărbatul care n-are telefon mobil e suspect! Suspect în cel mai înalt grad! E regele regilor, împăratul infecților, prințul seducătorilor. Știe foarte bine că adulterul n-a fost creat odată cu telefonul mobil și continuă să-și facă treaba cu trucuri verificate de-a lungul anilor. Un bărbat din ăsta e James Bond al amorului ilicit: îl poți hăitui, dar nu-l poți încolți. Succes!

Din momentul ăla, pe Gabrielle începu s-o obsedeze ascunzătoarea de la etajul trei. Acolo trebuiau să fie secretele lui Gab, precum și dovezile perversității lui. Se întâmplă de mai multe ori să suie până acolo înarmată cu unelte și cu dorința de a sparge peretele; dar de fiecare dată o opri rușinea. Încercă de câteva ori să-l ducă cu zăhărelul recurgând la un număr de seducție în spe-

ranța că va deschide el singur ascunzișul; Gab inventa de fiecare dată câte un nou argument: „Nu-i nimic acolo", „O să râzi de mine" „Va fi mereu prea devreme să descoperi ce-i înăuntru", „Ce, n-am și eu dreptul la micile mele secrete?", „Are legătură cu tine, dar nu vreau să știi". Refuzurile astea contradictorii o enervau teribil pe Gabrielle, și în cele din urmă Gab rosti următoarea frază: „Vei descoperi după moartea mea, și atunci tot va fi prea devreme".

Avertismentul ăsta o indignă! Cum, să aștepte zece ani, douăzeci, treizeci, ca să aibă dovada că își bătuse joc de ea o viață-ntreagă, că dusese o viață de arivist prefăcut! O provoca, sau despre ce era vorba?

— Te văd tăcută, Gabrielle dragă, exclamă Paulette, odată când luară un ceai împreună.

— Eu nu spun niciodată care e problema. Așa am fost eu educată. Tata mi-a băgat în cap că nu trebuie să exprimi decât gânduri pozitive; celelalte trebuie să ți le păstrezi pentru tine.

— Mofturi! Trebuie să te exteriorizezi, puiule, altfel o să faci cancer. Femeile care tac din gură fac cancer. Eu n-o să fac nici un cancer, fiincă țip și bombăn cât e ziua de lungă. Și ce dacă enervez lumea? Prefer să sufere alții, decât să sufăr eu.

Așa luă formă proiectul – să scape din capcana dubiilor, deci să-l elimine pe Gab – proiect pus în aplicare în Alpi.

Gabrielle fu condusă în celulă cu părul ud și se aruncă pe pat ca să-și continue șirul gândurilor. Iată ce se întâmplase în capul ei în ultimii trei ani de căsătorie, iată ce ascunsese tuturor, iată cum viața i se golise de savoare și sens reducându-se la un neîntrerupt coșmar.

Cel puțin, omorându-l pe Gab, trecuse la acțiune, pusese capăt acelei neliniști insuportabile. Nu regreta. Dar mărturia doctorului din acea după-amiază o rănise: aflase de ce Gab era mai puțin senzual și că suferea. Observația asta se implântase adânc în certitudinile ei.

De ce aflase lucrul ăsta abia acum? Înainte, credea c-o evita ca să-și păstreze energia pentru amante. N-ar fi putut iresponsabilul ăsta de doctor Racan să vorbească cu ea mai din timp?

— Gabrielle de Sarlat, la vorbitor. Sunteți așteptată de avocatul dumneavoastră.

La țanc.

Avocatul Plissier așezase pe masă cele patru cutii metalice.

— Poftiți. Acum, explicați-mi.

Gabrielle nu răspunse. Se așeză și desfăcu nerăbdătoare capacele. Degetele răscoliră repede prin hârtiile frumos așezate în interiorul cutiilor, le scoase pe unele să le descifreze, apoi altele…

După câteva minute, căzu pe jos, inertă, sufocându-se. Avocatul alertă gardiencele, care îl ajutară s-o lungească pe prizonieră, și o obligară să respire. Fu transportată cu targa la infirmerie, unde i se administră un sedativ.

O oră mai târziu, după ce-și venise în fire, Gabrielle întrebă unde era avocatul. Fu informată că plecase cu cele patru cutii să se pregătească pentru audiere.

Imploră să i se dea un tranchilizant, și leșină. Orice era mai bine decât să se gândească la ce tăinuiseră cutiile metalice.

Ziua următoare fu ziua pledoariilor. Gabrielle arăta ca o vagă amintire a persoanei ei de altădată, palidă,

răvășită, ochii umezi, fața obosită, buzele cadaverice. Dacă și-ar fi pus în cap să-i înduioșeze pe jurați, nici c-ar fi putut să reușească mai bine.

Procurorul citi un rechizitoriu mai degrabă autoritar decât dur, care nu impresionă pe nimeni. Apoi, avocatul Plissier se ridică în picioare, cu mânecile tremurânde, ca un solist chemat să-și execute piesa de virtuozitate.

— Ce s-a întâmplat? Un om a murit în munți. Să ne îndepărtăm de actul în sine și să analizăm cele două versiuni care ne aduc în fața acestui tribunal: accident, spune soția; asasinat, pretinde un cioban necunoscut. Să ne îndepărtăm și mai mult, foarte mult, aproximativ până unde se afla ciobanul, să ne întrebăm dacă e posibil să distingi ceva de la o asemenea distanță, și să căutăm acum motivele unei crime. Nu există! În general, îmi este greu să-mi exercit funcția de avocat, deoarece eu apăr o persoană pe care totul o acuză. În cazul lui Gabrielle de Sarlat, pe ea n-o acuză nimic, absolut nimic! Nu sunt nici bani în joc. Nu există nici conflicte de cuplu. Nici infidelități. Nimic nu o acuză. Numai un singur om. În fine, un om, care trăiește alături de animale, un băiat care nu știe nici să scrie, nici să citească, un rebut al sistemului școlar, incapabil să se raporteze la societate altfel decât izolându-se. Pe scurt, acest cioban, un angajat pe care mi-ar fi ușor să-l pun sub acuzare, fiindcă a fost dat afară de diverși patroni, un muncitor care nu mulțumește pe nimeni, un bărbat fără nevastă, fără copii, pe scurt: acest cioban a văzut-o. La ce distanță era el atunci? Nici la două sute de metri, nici la trei sute, ceea ce oricum ar îngreuna vederea oricui, ci la un kilometru și jumătate, conform datelor obținute în urma reconstituirii! Să fim serioși, domnilor și doamnelor, ce

putem vedea de la un kilometru și jumătate? Eu, nimic. El, o crimă. E fabulos, nu? Și mai mult, după ce constată atentatul, nu aleargă la căpătâiul victimei, nu strigă după ajutor, nu cheamă poliția. De ce? Se justifică invocând faptul că nu poate să-și lase turma. Avem aici de-a face cu un individ care asistă la asasinarea aproapelui său, dar continuă să se gândească că viața animalelor sale – care vor ajunge frigărui – contează mai mult... Eu nu-l înțeleg pe omul acesta, domnilor și doamnelor. Și n-ar fi grav, dacă n-ar arăta cu degetul o femeie admirabilă, soție integră, mamă desăvârșită, ca s-o acuze de ultimul lucru pe care și l-ar fi dorit, moartea soțului ei drag Gabriel, Gabriel numit Gab, iubirea vieții ei.

Se întoarse impetuos către banca juraților.

— Stimați jurați, îmi veți obiecta că lucrurile nu sunt niciodată simple! Chiar dacă fiecare aduce mărturie despre iubirea lor puternică și vizibilă, ce se întâmpla în mintea lor? Poate că această femeie, Gabrielle de Sarlat, avea capul plin de bănuieli, de gelozie, de dubii. Cum putem dovedi că nu era victima unei nevroze paranoice agravante față de soțul ei? În afară de faptul că toți martorii audiați aici de dumneavoastră n-au lăsat nici cel mai mic loc unei astfel de teorii, aș dori să adaug propria mea mărturie. Știți dumneavoastră ce a făcut femeia asta ieri-seară? Știți care a fost unica favoare pe care mi-a cerut-o în acești doi ani și jumătate de detenție preventivă? M-a implorat să-i aduc patru cutii de biscuiți, în care păstra de treizeci de ani, scrisorile și amintirile iubirii lor. Se află acolo tot, de la bilete de teatru, de concert, meniurile logodnelor, căsătoriilor, ale zilelor de naștere, bilețele scrise dimineața și puse pe masa din bucătărie, totul, de la sublim la anodin! Trei-

zeci de ani. Până în ultima zi. Până în ziua când au plecat în vacanța asta tragică. Gardiencele vă vor confirma că, după aceea, Gabrielle a plâns ore întregi, gândindu-se la cel pe care l-a pierdut. Vă întreb, și cu asta îmi termin pledoaria: asta face un asasin?

Gabrielle se prăbuși pe scaun, în timp ce copiii ei, precum și sufletele mai sensibile din asistență abia dacă reușeau să-și oprească lacrimile.

Curtea și juriul se retraseră pentru deliberări.

Afară, pe culoar, Gabrielle aștepta pe o bancă alături de avocatul Plissier și se gândea la scrisorile pe care le răsfoise cu o seară înainte. De pildă aceea care dovedea că încă din tinerețe, Gab îi spunea „bătrânica mea"; cum putuse să uite și să ia vorbele astea drept batjocură? Sau cea în care Gab o descria cu douăzeci și cinci de ani în urmă „violenta mea, sălbatica mea, secretul, imprevizibilul meu": iată ce credea el despre femeia care urma să-l ucidă, violentă și „imprevizibilă". Câtă dreptate avea, săracul. Așadar, o iubise cu adevărat, întocmai cum era, cu felul ei smucit de a fi, cu furiile, mâniile, prefăcătoriile, frământările ei, el, blajinul pe care-l distrau aceste furtuni.

Deci secretul soțului ei era ea.

Imaginația ei le ruinase iubirea. Și, din nefericire, nu doar imaginația îl împinsese în gol.

De ce îi dăduse atâta importanță lui Paulette? Cum de putuse să coboare la nivelul acestei femei infecte, care descifra universul în mod abject, meschin? Nu, era prea ușor s-o acuze pe Paulette. Nu ea era vinovata, ci Gabrielle. Nimeni altcineva. Argumentul ei cel mai puternic, cel care-i spulberase încrederea în Gab, fusese ăsta: „Este imposibil ca un bărbat să iubească aceeași femeie mai mult de treizeci de ani". Înțelegea acum că argumentul

adevărat, ascuns sub cel precedent, fusese: „Mi-e imposibil să iubesc același bărbat mai mult de treizeci de ani". Vinovată era Gabrielle de Sarlat! Singura vinovată!

Se auzi soneria. Forfotă. Agitație. Se reluă audierea. Îți dădea impresia că se continua o cursă de cai după antract.

— La întrebarea: „Consideră jurații că acuzata a atentat cu premeditare la viața soțului ei?" jurații au răspuns, în unanimitate, nu.

Sala fu străbătută de un murmur aprobator.

— Prin urmare, Gabrielle de Sarlat este achitată de orice învinuire. Doamnă, sunteți liberă, încheie judecătorul.

După aceea, Gabrielle se simți ca în ceață. Lumea o îmbrățișa, o felicita, copiii plângeau de fericire, avocatul Plissier se umfla în pene. În chip de mulțumire, Gabrielle îi declară că, ascultându-i pledoaria, vorbele lui îi merseseră la inimă: era imposibil, inimaginabil ca o femeie atât de norocoasă în căsnicie să fi făcut acel gest. Și, în forul ei interior, completă că era vorba de o altă femeie, o străină, o necunoscută, care n-avea nimic de a face cu ea.

Celor care o întrebară cum credea că-și va petrece timpul în zilele următoare nu le răspunse nimic. Știa că trebuia să inaugureze doliul după un bărbat minunat. Oare ei nu știau că în urmă cu doi ani și jumătate o nebună îi răpise soțul? Putea ea să trăiască fără el? Să supraviețuiască acestui act de violență?

La o lună după verdict, Gabrielle de Sarlat își părăsi domiciliul din Senlis, plecă din nou în Alpi și luă o cameră la Hôtel des Adrets, nu departe de hotelul Bellevue, unde stătuse cu soțul ei ultima oară.

Seara, compuse o scrisoare pe măsuța îngustă de pin alb de lângă pat.

Dragii mei copii,

Cu toate că procesul s-a terminat cu proclamarea nevinovăției mele, recunoscându-se că mi-era imposibil să ucid un om atât de minunat ca tatăl vostru, Gabriel, singurul bărbat pe care l-am iubit vreodată, verdictul mi-a făcut încă și mai insuportabilă dispariția lui. Trebuie să fiu alături de el.

A doua zi, sui în trecătoarea Aigle și, de pe drumul unde-și împinsese soțul cu doi ani și jumătate în urmă, se aruncă în gol.

Vindecarea

— Ce noroc că se ocupă de mine o femeie frumoasă…

Prima oară când bărbatul murmură cuvintele astea, crezu că n-auzise ea bine, că era din vina ei. Cum putea să descifreze un compliment în horcăiala unui pacient? Dacă subconștientul avea să-i joace încă o farsă, va merge la un psihanalist. Complexele ei nu trebuiau s-o împiedice să muncească! Era de ajuns c-o împiedicau să trăiască…

În orele următoare, de îndată ce-și termină îndatoririle de serviciu și avu puțin răgaz, Stéphanie încercă, nemulțumită, să reconstituie ce spusese în fond bolnavul din camera 221. Începutul frazei trebuie să-l fi auzit bine – *ce noroc că se ocupă de mine* –, sfârșitul însă îi scăpase. *Femeie frumoasă?* Nimeni, niciodată, n-o considerase pe Stéphanie femeie frumoasă. Și pe bună dreptate! își spuse.

Când plecă de la spitalul Salpêtrière, tânăra infirmieră nu găsise încă răspunsul. Era îngândurată și pașii o purtau fără țintă sub un cer plumburiu, aproape negru, între blocurile-turn, la baza cărora bulevardele plantate cu salcâmi firavi păreau plate, pustii. Avea o garsonieră în Chinatown, la sud de Paris, un cartier cu ziduri verzui și firme roșii. Pe străzile frecventate de asiatici, ea se simțea voluminoasă pe lângă femeile micuțe, delicate, furnicuțe sprintene care-și vedeau fără întrerupere de

munca lor. Nu numai statura ei – normală – o făcea uriaşă, ci şi formele ei rotunde, care păreau prea mari prin comparaţie cu siluetele firave din jur.

Seara, incapabilă să se concentreze asupra emisiunilor de la televizor, aruncă cât colo telecomanda.

„Ce noroc că se ocupă de mine o femeie frumoasă"! Săraca de tine, Stéphanie, te faci că vrei să auzi o frază în spatele celeilalte, fiindcă asta îţi permite s-o repeţi pe cea care ţi-a plăcut; numai că el n-a pronunţat-o. Deci tu, de fapt, nu elucidezi nimic, nu faci decât să tot repeţi, să te flatezi, să te răsfeţi.

După aceea, puse la spălat un morman de rufe – lucru care întotdeauna o calma – şi se apucă de călcat „rufe întârziate". Pentru că la radio era o emisiune cu melodii din copilăria ei, mări volumul şi, tot mânuind fierul de călcat cu aburi, se distra fredonând refrenele de care îşi aducea aminte.

La douăsprezece noaptea, când termină de călcat mai multe teancuri de haine, o apucase ameţeala de atâta cântat şi-i juca totul în faţa ochilor. Se culcă din nou senină, crezând că uitase tot.

Dar o apucă tremuratul a doua zi dimineaţă, când trecu pragul camerei 221.

Bărbatul ăsta era de o frumuseţe tulburătoare.

Karl Bauer zăcea de o săptămână la terapie intensivă şi îşi revenea din starea de şoc. Avusese un accident care-i zdrobise o parte a coloanei vertebrale; doctorii se îndoiau că pacientul e recuperabil, dar nu se pronunţaseră încă definitiv; pentru moment, îi stimulau nervii, determinau amploarea leziunilor.

Cu toate că bărbatul era acoperit cu cearceafuri şi avea un bandaj la ochi, ceea ce se vedea o emoţiona pe Sté-

phanie. Mai întâi, mâinile, mâini lungi de bărbat, elegante, cu unghii ovale, aproape sidefii, mâini făcute să apuce obiecte prețioase sau să mângâie părul... Pe urmă, culorile, pielea oacheșă, părul brun care-i umbrea mușchii fermi, negrul luminos al buclelor. Și gura, atât de arcuită, frumos desenată, atrăgătoare... Dar mai ales nasul, ca o lamă de carne, precis, puternic, prezent, captivant și atât de viril, că Stéphanie nu putea să-l privească fără să simtă furnicături în pântece.

Era înalt. Chiar așa, întins, îți dădeai seama. I se adusese din subsol un pat pe măsura lui. În pofida imobilității, a intubării, mărimea acestui trup o impresiona pe Stéphanie. Era, în ochii ei, încununarea unei virilități glorioase.

„Îmi place așa de tare că-mi ia mințile. Dac-ar fi urât, nu i-aș fi răstălmăcit ieri cuvintele."

O să-și deschidă mai bine urechile, ca să înțeleagă mai bine ce spune. În timp ce-i doza perfuziile și îi număra pilulele, bărbatul se trezi și simți o prezență.

— Sunteți aici?

— Bună ziua. Mă numesc Stéphanie.

Nările îi fremătară. Stéphanie profită că nu poate fi văzută și-i privi nările, dotate în mod straniu cu o viață proprie.

— Ați fost aici și ieri-dimineață?

— Da.

— Sunt fericit că sunteți aici, Stéphanie.

Buzele i se desfăcură într-un surâs.

Stéphanie rămase mută. O mișca faptul că un rănit în stare gravă, care suferea ca un martir, avea generozitatea să exprime mulțumiri. Nu semăna deloc cu alți pacienți.

„Poate că așa ceva mi-a spus și ieri, se gândea Stéphanie, o amabilitate, care m-a surprins. Da, probabil că asta mi-a spus."

Se calmă și reluă conversația, discutând veselă despre nimicuri, despre tratamentele care-l așteptau, despre programul zilei, despre faptul că, începând cu ziua următoare, o să aibă voie să primească vizite. După zece minute de pălăvrăgeală, lui Stéphanie i se păru că stabilise un comportament normal față de Karl. Dar înțepeni când îl auzi exclamând:

— Ce noroc am că se ocupă de mine o femeie frumoasă...

De data asta era sigură că auzise bine. Nu, nu era nebună. Cuvinte identice, și ieri, și azi. Adresate ei.

Stéphanie se aplecă asupra lui Karl să-i citească trăsăturile feței; căpătau expresia unei satisfacții voluptuoase, ceea ce confirma spusele de adineauri; buzele i se umflau ca niște sâni, și dădea chiar impresia că o privea încântat, deși avea ochii bandajați.

Ce să facă? Era incapabilă să dea curs unui schimb de replici. Să răspundă la compliment? El ce-ar mai putea spune în plus? Până unde s-ar ajunge?

Aiurită de avalanșa asta de întrebări, Stéphanie se grăbi să iasă.

Pe culoar, o podidiră lacrimile.

Găsind-o pe jos, colega ei Marie-Thérèse, o negresă din Martinica, o ajută să se ridice, îi puse ușurel o batistă între degete și o conduse într-un loc retras, unde se depozitau pansamentele.

— Ia spune-mi, păpușica mea, ce ți s-a-ntâmplat?

Stéphanie, luată prin surprindere de această tandrețe, se simți de două ori mai necăjită și, plângând cu sughi-

țuri, își propti capul pe umărul durduliu al colegei; și ar fi dus-o tot într-un plâns dacă parfumul de vanilie emanat de pielea lui Marie-Thérèse n-ar fi calmat-o, amintindu-i de fericirile copilăriei, de zilele de sărbătoare petrecute la bunici sau de iaurtul pe care-l savura serile la vecina Emma.

— Hai, spune, de unde toată suferința asta?

— Nu știu.

— Serviciul, sau viața particulară?

— Amândouă, gemu Stéphanie smiorcăindu-se.

Își suflă nasul cu nădejde ca să-și alunge rătăcirile.

— Mulțumesc, Marie-Thérèse, mă simt mult mai bine acum.

Cu toate că ochii nu i se mai umeziră tot restul zilei, Stéphanie nu se simțea mai bine; mai ales pentru că nu pricepea motivul crizei.

Avea douăzeci și cinci de ani, își terminase studiile de infirmieră, dar pe ea însăși nu se cunoștea mai deloc. De ce? Fiindcă îi lipsea încrederea în sine, defect transmis de mama ei, care n-avea pic de bunăvoință față de fiica sa. Cum să se ia în serios, când persoana care o adusese pe lume și care era menită s-o iubească o ponegrea? Léa nu-și considera fiica nici frumoasă, nici deșteaptă, și nu-i fusese niciodată jenă să i-o spună drept în față. De fiecare dată când își dădea drumul, adăuga: „Adică cum, dacă ești mamă, ți-e interzis să fii lucidă?“ Modul, oarecum denaturat, în care Léa își concepea rolul de mamă îi determina opiniile despre fiică. Dacă în ceea ce privește inteligența, Stéphanie îi combătuse ironiile – reușise să-și ia bacul și făcuse studii paramedicale, în timp ce mama Léa lucra în continuare ca vânzătoare de confecții –, cu privire la capitolul „estetic“, adoptase, fără să crâcnească, canoanele estetice materne. Având în vedere

că o femeie frumoasă e o femeie cu șolduri înguste și sâni rotunzi, cum era Léa, Stéphanie nu era o femeie frumoasă; era mai degrabă – mama îi spunea deseori așa – din categoria „caltaboș". Avea douăsprezece kilograme în plus, și diferența dintre ele de numai șapte centimetri!

Stéphanie respinsese de la bun început sfaturile mamei de a se „pune la punct", de frică să nu devină din ridicolă și mai ridicolă. Fiind convinsă că dantelăriile, mătăsurile, brizbrizurile, buclele sau părul purtat în coc, bijuteriile, brățările, cerceii sau colierele ar arăta la fel de șocante pe ea ca pe un travestit, Stéphanie știa că din punct de vedere fiziologic era femeie, dar că nu este feminină. Bluzonul alb cu pantalonul tot alb îi conveneau de minune, și la plecare, când se schimba în vestiarul spitalului, își punea corespondentele lor în negru sau bleumarin, iar sandalele ortopedice le schimba cu niște bascheți albi.

Ce se întâmplase în camera 221? Bucurie, sau disperare? Bucuria că o considera cineva frumoasă? Disperarea că era așa doar pentru un orb?

În realitate, emoția – își dădu seama băgându-se sub plapuma de puf – îi fusese provocată de șoc: cuvintele acelea o lansaseră pe Stéphanie pe piața seducției, locul acela vast, însorit, unde femeile plăceau bărbaților; tocmai pe ea, care se credea exclusă, ea, care se marginalizase și hotărâse să nu provoace nici priviri, nici declarații de iubire. Stéphanie era o tânără la locul ei, dacă putem numi astfel pe cineva care n-a știut nicicând ce înseamnă dezordinea. Austeră din pricina complexelor, nu cuteza nimic, se ferea de petreceri, de baruri și cluburi de noapte. Sigur că în timpul unui film, sau când citea un roman, visa și ea la o poveste de dragoste, dar rămânea

convinsă că era vorba de fantasme. Așa ceva nu se întâmpla în viața reală.

„În orice caz, nu în viața mea."

Asemenea unui bătrân obișnuit cu viața de pensionar, Stéphanie se vedea și ea liniștită, imună la schimbări, dotată cu un trup mort, sau aproape, și iată că acum cineva o tulbura și-i spunea că are farmec. Era ceva neașteptat, brusc, violent.

A doua zi dimineață în drum spre serviciu, se hotărî să-l repeadă pe Karl, dacă iar începea.

Rutina de la Salpêtrière îi umplea viața. De îndată ce trecea de intrarea monumentală a spitalului păzită ca poarta unei cazărmi, simțea ca pășește într-o altă lume, dintr-un oraș într-un alt oraș, orașul ei. Pereți înalți puneau în siguranță incinta acestei cetăți medicale, unde găseai de toate: un chioșc de ziare, o cafenea, o capelă, o farmacie, o cantină, servicii sociale, birouri administrative, săli de ședințe și numeroasele clădiri destinate diverselor patologii; existau grădini cu bănci pentru pacienții ieșiți la plimbare, pâlcuri de arbuști înfloriți, păsările țopăind în iarbă; se vedea succesiunea anotimpurilor ca și afară: iarna își așternea zăpada, vara, canicula; sărbătorile scoteau în evidență curgerea timpului, pomul de Crăciun, noapte de Sânziene; veneau acolo pacienți ca să nască, să se vindece, să moară, se întâmpla să fie internate și celebrități. Un microcosmos în metropolă. Acolo, Stéphanie nu numai că exista, dar se și simțea utilă. Orele zilei curgeau repede una după alta, programate pentru îngrijiriea bolnavilor, vizite, deplasări la infirmerie, înregistrarea temperaturii pacienților; pentru ce ar avea ea nevoie de o altă viață, de o viață într-un alt loc?

— Bună ziua, Stéphanie, spuse Karl zâmbind, când abia intrase în cameră și n-apucase să deschidă gura.

— Bună ziua. În sfârșit, azi o să aveți vizite.

— Mă tem că da.

— De ce spuneți asta? Nu vă bucurați?

— O să se înfierbânte atmosfera!

— Adică?

— În ochii dumneavoastră, o să fie chiar caraghios. Pentru ele sau pentru mine, mai puțin.

— Și ele cine sunt?

— Nu ghiciți?

— Nu.

— Ei, atunci, răbdare, o să aveți parte de un spectacol.

Stéphanie se gândi c-ar fi mai bine să pună punct și să-și vadă de treabă.

El zâmbea.

Cu cât trebăluia mai preocupată pe lângă patul lui, cu atât zâmbetul i se lărgea.

Cu toate că-și jurase să nu pună întrebarea, cedă până la urmă și exclamă:

— De ce tot zâmbiți?

— O femeie frumoasă se ocupă de mine...

— De unde știți? Nu mă vedeți.

— Vă aud și vă simt.

— Poftim?

— După voce... după mișcări, după aerul care se mișcă în urma gesturilor pe care le faceți, dar în special după parfumul pe care-l emanați, reperez o femeie frumoasă. Sunt sigur.

— Gogoși! Și dacă aș avea un neg pe nas sau o pată mov?

— M-aș mira.

— Acum sunteți mai zgârcit la vorbă.
— Ei bine: aveți un neg pe nas?
— Nu.
— O pată mov?
— Nici.
— Ei, vedeți! încheie el, fericit că avea dreptate.

Stéphanie începu să râdă și ieși din cameră.

Spre deosebire de ziua precedentă, continuă să fie binedispusă. Își regăsise natura jovială.

În timpul după-amiezii, trecând preocupată dintr-o cameră într-alta, pricepu mai bine ce o anunțase Karl – era amuzant că scrisese K în loc de C... În sala de așteptare, șapte femei tinere, una mai splendidă decât cealaltă, se priveau cu ură; ai fi zis că sunt niște manechine venite la un casting. Nici una n-avea o legătură oficială cu pacientul ei, cu excepția roșcatei suberbe, care, lăudându-i-se infirmierei-șefe cu titulatura de fostă soție, căpătă prioritate. Celelalte șase – amantele – ridicară din umeri văzând-o cum se îndepărtează și apoi continuară să se măsoare una pe alta fără pic de amabilitate. Își dezvăluiau oare existența? Erau oare amante succesive, sau amante simultane?

Stéphanie își făcea drum pe acolo cât putea de des, dar de săturat, tot nu se sătura. Când își părăseau locul ca să intre la Karl, femeile făceau exact aceeași manevră: cea care intra pe culoar își alunga într-o secundă aerul ciufut de până atunci și, cu batista în mână, își arbora o expresie răvășită de spaimă cu ochi înlăcrimați. Ce teatru! În fond, când jucau ele teatru? Atunci când, fiind împreună, se stăpâneau una față de alta, sau când se apropiau tremurânde de amantul lor? Erau vreodată sincere?

Ultima intră în cameră la ora patru după-masa și ieși după un minut urlând:

— E mort! Doamne Dumnezeule, a murit!

Stéphanie ieși valvârtej din birou, se repezi la pat, îi luă pulsul lui Karl, urmări indiciile de pe ecran și exclamă:

— Terminați vă rog! A adormit, asta-i tot. Vizitele de dinainte l-au epuizat. În starea lui...

Amanta se așeză cu genunchii strânși, ca și cum asta o calma. Își mușcă unghia de la degetul mare, lungă și roșie, și pe urmă, furioasă, bombăni:

— Ticăloasele, au făcut-o dinadins! L-au sleit de puteri, ca să nu-mi rămână mie nimic.

— Ascultați ce vă spun, domnișoară, aveți în fața dumneavoastră un om care a suferit un accident foarte grav și nu păreți că vă dați seama de lucrul ăsta. Nu vă gândiți decât la persoana dumneavoastră, la rivalele dumneavoastră. E de-a dreptul rușinos!

— Spuneți-mi vă rog, dumneavoastră sunteți plătită ca să vă ocupați de el, sau ca să ne dați nouă lecții de morală?

— Ca să mă ocup de el. Așa că vă rog să plecați de aici.

— Ia mai lăsați-mă-n pace! Patru ore am așteptat.

— Foarte bine. O să chem paza.

Manechina cedă amenințării bombănind și se îndepărtă, clătinându-se pe pantofii ei platformă.

Stéphanie îi spuse în gând „Dezmățato!" și apoi își dedică timpul lui Karl; îi înălță patul, îi tamponă urechile, verifică perfuzia, și fu mulțumită văzându-l că-și vine în fire.

— În sfârșit pot să lucrez, spuse ea cu un oftat.

Ziua următoare, Karl o întâmpină zâmbind.

— Ei, v-ați distrat bine ieri?

— Ce a fost distractiv?

— Să obligi niște femei care se urăsc să se întâlnească și să-și pună la încercare răbdarea. Vă spun sincer, aș fi preferat să fiu și eu afară, în sala de așteptare. S-au luat de păr?

— Nu, dar au transformat sala de așteptare în congelator. M-ați auzit când am dat-o afară pe ultima?

— Pe ultima? Nu. Cine a venit după Dora?

— O brunetă pe platforme.

— Samantha? A, ce rău îmi pare, aș fi vrut s-o primesc.

— N-ați putut.

— Dar ce-aveam?

— Vă era somn! Și ea credea că erați mort.

— Samantha exagerează mereu.

— Exact asta mi-am permis să-i spun și eu.

Îi treceau mii de întrebări prin cap în timp ce se ocupa de el. Care din cele șase amante era cea actuală? O iubea pe vreuna din ele? Ce aștepta el de la o femeie? Le alegea doar după fizic, și de aceea trecea de la una la alta? Nu urmărea decât legături erotice, niciodată o relație durabilă? Inițiativa o lua el? Cât de mult se baza pe frumusețea lui? Cum era ca amant?

Karl exclamă:

— Să știți că azi vă simt cam preocupată!

— Eu? A, nu.

— Ba da. Vreo problemă cu soțul?

— Nu sunt măritată.

— Cu partenerul?

— N-am nici partener.

— Prietenul?

— Da, asta e. O problemă cu prietenul meu!

N-avea curajul să-i mărturisească unui bărbat care o găsea fermecătoare că trăiește într-o deplorabilă singurătate, așa că-și inventă un logodnic: se hotărî ca în camera 221 să aibă aparența unei femei normale.

— Ce-i reproșați?

— Mm. Nimic... Nimic precis... Îmi puneam unele întrebări în legătură cu el... Mă-ntrebam dacă nu-i umblă ochii și prin alte părți...

— Sunteți geloasă?

Stéphanie rămase stupefiată. Lăsând la o parte că nu era obișnuită să i se pună o asemenea întrebare, își dădu seama chiar în clipa aceea că era geloasă pe Karl.

Tăcu. El începu să râdă.

— Deci sunteți geloasă!

— Cine nu e?

— Eu, dar prefer să nu vorbesc despre subiectul ăsta. Să revenim la dumneavoastră. Cum îl cheamă?

Stéphanie ar fi vrut să răspundă, dar nu-i veneau în minte decât nume de câini, Rex, Titus, Médor, Tommy... Era disperată, dar apucă să articuleze:

— Ralf!

De fapt și Ralf era nume de câine, un doberman pe care-l vedea ea des, dar spera să nu-i dea de bănuit lui Karl, fiindcă numele se întâlnea și la oameni.

— Ralf e un mare prost, dacă vreți să știți părerea mea.

Uf, îi înghițise minciuna...

— Dar nici nu-l cunoașteți.

— Când întâlnești o femeie așa de splendidă cum sunteți dumneavoastră, cu un asemenea parfum, primul

pas este să te muți împreună cu ea. Or, îmi ziceați că nu locuiți împreună.

— Nu-l învinuiți pe el. Poate că eu sunt cea care refuză...

— Refuzați?

— Nu.

— Așadar, Ralf e un idiot. Nu vă merită. Cum să stai departe de o femeie cu un asemenea parfum...

Pe Stéphanie o cuprinse panica. Ce parfum? Niciodată, în cei douăzeci și cinci de ani pe care-i avea, nu-și imaginase că emana un parfum anume... În mod reflex își duse brațul la nas. Ce parfum? Nu simțea nimic. Despre ce era vorba? Nu-și cumpăra nici parfum, nici apă de toaletă. Oare mirosul săpunului? Trecea repede... Detergentul? Balsamul de rufe? Nu, tot personalul spitalului primea hainele curate de la aceeași spălătorie. Mirosul ei? Mirosul ei propriu? Era plăcut, neplăcut? Mirosea a ce?

După o pauză de numai treizeci de secunde, întrebă cu respirația tăiată:

— A ce miros? A transpirație?

— Sunteți nostimă! Nu, transpirația dumneavoastră n-am simțit-o. Mai bine, trebuie să fie divină și prea m-ar excita.

— Glumiți?

— Aveți un parfum îmbătător. Dacă Ralf nu v-a spus niciodată lucrul ăsta, atunci e fără discuție un capsoman.

În seara aceea, când se întoarse în garsoniera ei, Stéphanie continuă seria de experiențe.

După ce trase perdelele, se dezbrăcă și, așezată pe pat, încercă să se miroasă. Își lipi nările de toate părțile accesibile ale corpului. Făcu aceste contorsiuni anevoioase înainte de duș, apoi le reluă. Degeaba.

Pe urmă, cu toate că-și detesta nuditatea, nu se îmbrăcă și mai testă o metodă: se răsucea brusc și lăsa nările să capteze mirosul degajat de trupul gol; după trei mișcări din astea, făcea stânga-mprejur pe călcâie și, cu nasul în vânt, se precipita să inspire dâra de parfum, de parcă executa un balet. Nu reuși să prindă nici cel mai vag miros, dar simțea cel puțin o adevărată plăcere mișcându-se goală.

Când să se așeze la masă, farfuria și tacâmurile ceremonioase o intimidară, așa că-și puse un halat; dar în timpul mesei îl desfăcu puțin câte puțin, până când și-l scoase de tot, sperând încă să-și capteze parfumul.

Își cercetă, în fine, garderoba, mirosi lenjeria pe care o purtase, o compară cu cea pe care n-o purtase și reveni la cea dintâi... remarcând parcă ceva, dar un ceva aproape imperceptibil, o esență subtilă ce se estompa și-i scăpa de cum credea c-o identifică.

Se hotărî să se culce goală. În felul ăsta, putea să-și repereze parfumul între cearceafuri dimineața următoare, când se trezea. Dar, după o oră de zvârcoleli, de pipăituri, de mirosit, își dădu seama că o înnebunea goliciunea, își puse pijamaua și adormi.

A doua zi, intră pe tăcute în cameră, înaintă spre pat fără să-l prevină pe Karl.

După treizeci de secunde, Karl zâmbi. După încă un minut, îngăimă puțin neliniștit:

— Stéphanie?

Ea ar fi dorit ca jocul să mai continue, dar prezența îi fu dezvăluită de o seringă ce lunecă pe tăvița metalică.

— Da.

Karl suspină ușurat.

— Erați aici?

— De un minut. N-am vrut să vă trezesc.

— Nu dormeam. Acum înțeleg de ce mă gândeam la dumneavoastră.

Continuară să vorbească, în timp ce Stéphanie controla starea bolnavului. Riscă încă o experiență. De vreme ce îl observase zâmbind ori de câte ori mergea în spatele lui cu brațele deschise, se apropie și mai mult, își aplecă bustul deasupra feței lui Karl. Victorie! Plăcerea îi inunda chipul. Era dovada concludentă că nu mințea: trupul ei degaja într-adevăr un parfum care-l fermeca pe Karl.

Se distră apropiindu-se și mai mult de el, și la un moment dat, părul îi mângâie obrazul. Ce și-ar fi închipuit colegii dacă ar fi surprins-o aplecată în felul ăsta? N-avea importanță! Îi făcea atâta plăcere să privească acest cap superb, luminat de bucurie!

La sfârșit, când, aplecată cu decolteul sub nările lui, îi spuse că trebuia să se ocupe și de alți pacienți, Karl bolborosi ceva de parcă era la un pas de leșin:

— Ce fericire că se ocupă de mine o femeie așa de frumoasă...

— Exagerați, nu sunt o femeie de vis, departe de așa ceva!

— O femeie de vis nu e cea la care visează o femeie, e femeia pe care o vede bărbatul.

Sâmbăta și duminica, Stéphanie era liberă. Îi fu dor de Karl. Trecu prin diferite stări. Pe de o parte, continuă să se plimbe goală prin casă vrând să-și facă mai accesibilă acea calitate a trupului până atunci ignorată: parfumul. Pe de altă parte, plânse mult, foarte mult,

fiindcă își luase inima în dinți și intrase într-un magazin chinezesc cu haine de mătase brodată, care o readusese cu picioarele pe pământ: era pocită și grasă.

Așadar, ca să evite privirile altora, se încuie în casă, se hrăni cu conserve, dialogă doar cu televizorul. De ce nu erau toți bărbații la fel de rafinați cum era Karl? De ce societatea dădea întâietate văzului și disprețuia alte simțuri? Într-o altă lume, cea a mirosului, ea, Stéphanie, era o femeie încântătoare. Într-altă lume, era seducătoare. Într-o anume cameră, știută doar de ea, era „o femeie așa de frumoasă". Aștepta dimineața de luni ca pe o eliberare.

„Îți dai seama ce spui, sărmana de tine? Ești o posibilă alegere numai pentru un orb paralitic. Ce dezastru!"

După veselia extremă, urmă descurajarea.

Trecură încă două zile cu oscilații de la plânsete la extaz, de la milă la entuziasm. Și, când primi duminică seara un telefon de la spital cu rugămintea să vină mai devreme luni dimineață, acceptă imediat.

Dis-de-dimineață, echipele se schimbau la bufet, unde, la un cappuccino – ultimul pentru unii, primul pentru ceilalți – infirmierii din tura de zi îi înlocuiau pe cei care lucraseră noaptea. În clădirile spitalului domnea mai întâi un moment indecis, albastru-gri, ca o tăcere suspendată, și apoi se opera transformarea, care dura cât să dai pe gât o gură de lichid înțepător și să schimbi câteva vorbe, după care începea ziua de lucru, cu zgomotul cărucioarelor, al ușilor, scârțâitul încălțărilor, permanentul du-te vino de la toate etajele, vâjâitul aspiratoarelor din casa scării, agitația de la parter, unde funcționarii recepției își deschideau ghișeele. Culoarele trepidau în

alt ritm: trezirea bolnavilor, luarea temperaturii, distribuirea pilulelor, zăngănitul de cești și farfurioare.

La ora șapte jumătate, proaspătă, alertă, triumfătoare, Stéphanie apăru în camera lui Karl și lansă un „bună ziua!".

— Cum? Stéphanie, deja? spuse surprins bărbatul legat la ochi.

— Ei, da. Una din colegele mele s-a îmbolnăvit – știu, lumea se miră că o infirmieră sau un doctor pot avea probleme de sănătate. Așa că fac eu treaba ei.

— Și eu pe a mea: ca bolnav. Se pare că joc bine rolul ăsta.

— Da, foarte bine.

— Din nefericire…

— Voiam să spun că nu vă plângeți niciodată.

— La ce mi-ar servi?

Ceața dimineții era încă lipită de geamuri.

Stéphanie notă temperatura bolnavului, schimbă perfuzia, modifică unele dozaje și îi făcu o injecție. Scoase apoi capul pe coridor ca s-o cheme pe asistentă.

— Doamna Gomez, veniți să mă ajutați la spălat!

Karl protestă vehement.

— Nu puteți să-mi faceți una ca asta!

— Adică?

— Spălatul!

Stéphanie se apropie de el. Nu înțelegea.

— Ba da, de ce nu?

Contrariat, Karl se strâmbă și dădea din cap de la stânga la dreapta, ca și cum căuta ajutor.

— Nu… nu-mi place ideea!

— Liniștiți-vă, sunt obișnuită.

Când intră doamna Gomez, Karl se opri. Iar Stéphanie, presupunând că-l calmase, puse mâna pe o mănușă și pe flaconul cu săpun lichid.

Dintr-o singură mișcare, doamna Gomez dădu la o parte cearceaful, Karl rămase descoperit și pe Stéphanie o încercă, fără să vrea, o emoție. Era frumos. Cu totul și cu totul. Nimic din trupul ăsta nu i se părea respingător. Totul o tulbura.

Așa rănit, imobilizat cum era, nu părea bolnav. Stéphanie își întoarse privirea. Îi trecu pentru prima oară prin cap că n-avea voie să privească nuditatea unui bărbat fără să-i ceară permisiunea. Datorită momentului ăstuia de ezitare, gestul brusc și indiferent cu care doamna Gomez trăsese cearșaful îi păru violent.

De unde să înceapă?

Știa pe de rost mișcările, le făcuse de sute de ori, dar prezența lui Karl o intimida. Coapsele, torsul, abdomenul, umerii, pe toate le va atinge. De obicei, spăla pacienții cum treci buretele peste o pânză cerată; dar cu el era altceva, o impresiona. Dacă n-ar fi fost patul de spital, fără pretextul ăsta, nu l-ar fi văzut niciodată gol. În ciuda plăcerii pe care i-o făcea el cu „parfumul încântător", de amantă tot n-ar fi ales-o, nu?

Fără scrupule, doamna Gomez începuse să-l frece din partea unde se afla ea. Ca să nu dea de bănuit, Stéphanie își înfrânse reticența și se puse pe treabă. Ea freca totuși mai delicat, cu mișcări mai învăluitoare.

„Dar ce-i cu tine, idioato? își spuse. Omul ăsta e paralizat. Paralizat! Asta înseamnă că nu-ți simte mâna. Ori că-l ciupești, ori că-l mângâi, efectul e identic, cu alte cuvinte, zero."

Gândul ăsta îi dădu curaj și se concentră asupra detaliilor ca să-și termine cu bine treaba. Făcu însă imprudența să-i privească fața și observă că strângea din dinți, fălcile îi erau încleștate, chipul îi tremura. În timp ce îi masa gâtul, auzi un murmur:

— Îmi pare foarte rău.

Simți atâta suferință în acele vorbe șoptite, că-i ceru doamnei Gomez să răspundă ea la soneria ce venea de la camera 209.

— Termin eu aici, doamna Gomez, o să mă descurc.

De cum rămaseră singuri, se aplecă și-l întrebă cu blândețe.

— Vă pare rău? Pentru ce?

— Îmi pare extrem de rău, repetă el, dând din cap de la stânga la dreapta.

Neștiind ce i se întâmplase, Stéphanie îi măsură corpul cu privirea, și pricepu dintr-odată motivul.

Avea o erecție.

Fără să vrea, Stéphanie îi admiră sexul învelit de o piele fină, a cărui erecție era un compliment și care i se părea și puternic, dar și catifelat; pe urmă își reintră în rolul de infirmieră, se dezmetici, pricepu că trebuia să-l calmeze pe Karl.

— Nu-i nimic. Suntem obișnuiți. E o reacție automată.

— Nu!

— Ba da, nu vă neliniștiți, știu despre ce e vorba.

Dar el replică furios.

— Nu, nu știți deloc despre ce e vorba! Nici o clipă! Și nu mai spuneți orice vă vine la gură: reacție automată… Dacă mă atinge cineva pe gât, nu simt nimic. Când

se ocupă de mine colega dumneavoastră Antoinette, sunt relaxat, nu-mi vine să strâng din dinți. De ce? Fiindcă nici Antoinette, nici doamna Gomez n-au parfumul dumneavoastră. Am încercat să vă previn.

— Haideți... nu e mare lucru...

— Dacă nu-i mare lucru, ce mai e mare lucru? exclamă el cu vocea sugrumată.

— Nu trebuie să vă simțiți jenat, pe mine nu mă jenează, minți Stéphanie.

— Nu vă jenează? Mulțumesc! Înțeleg că nu sunt altceva decât un infirm!

Stéphanie observă că lacrimile-i umezeau pansamentul de la ochi. Ar fi vrut să-l strângă la piept și să-l consoleze, dar nu-și putea permite așa ceva. Dacă ar surprinde-o cineva în postura asta, o infirmieră ținând în brațe un bărbat gol, și el, în halul ăsta! Ca să nu mai spunem că, învăluindu-l cu mirosul ei, lucrurile s-ar agrava...

— Ce-am făcut, Dumnezeule, ce-am făcut? se lamenta ea.

Interveni o schimbare. Acum trupul lui Karl se zgâlțâia. Gâtul scotea sunete. Stéphanie voia să cheme ajutoare, bănuind ce se întâmplă.

— Ce faceți? Râdeți?

Karl confirmă continuându-și râsul zgomotos.

Văzând că erecția descrește pe măsură ce râsetele i se întețesc, Stéphanie, din nou calmă, râse și ea pe înfundate.

Îl acoperi cu un cearceaf, se așeză lângă el pe pat și-l așteptă să-și tragă sufletul.

Pe urmă, îl întrebă:

— Ce v-a amuzat?

— Strigătul acela pe ton de catastrofă „Dumnezeule, ce-am făcut?", când n-ați pricinuit decât o reacție fiziologică. Vă dați seama de absurditatea situației?

Râseră amândoi cu o poftă nebună câteva secunde.

— Acum, hai să fim serioși. Să punem punct umilințelor. Toaleta mi-o va face altcineva. Ați înțeles?

— Am înțeles.

La drept vorbind, Stéphanie nu era sigură că înțelesese; ceea ce reținuse era faptul că avea puterea, puterea aceea nouă, amețitoare, de a excita un bărbat. Ba mai mult! Un anume bărbat, acest bărbat superb, acest bărbat plin de femei, bărbatul ăsta pe care și-l revendicau atâtea amante sublime! Ea, grasa, dezmoștenită de soartă.

Stéphanie evită tot restul zilei camera 221, deoarece i se părea că mulți colegi bănuiau ce se petrecuse, fiindcă prea ciudat se uitau la ea tot timpul. De fapt, fără să-și dea seama, era mai volubilă ca de obicei, mai exuberantă, și obrajii i se îmbujorau din te miri ce.

— Spune drept, Stéphanie, nu ești îndrăgostită? o întrebă Marie-Thérèse pe ton vesel, cântat, sărind peste *r* și prelungind voluptuos vocalele.

Pe Stéphanie o trecu un val de căldură și nu răspunse. Zâmbi doar și se grăbi spre farmacie.

— E îndrăgostită, hotărî Marie-Thérèse, dând din cap.

Și totuși, Marie-Thérèse se înșela: Stéphanie nu se îndrăgostise, devenise pur și simplu femeie.

În acea seară, se dezbrăcă, dar nu se ascunse de oglindă, ci se postă în fața ei.

— Placi! Poți să placi!

Spunea asta corpului ei, anunțându-i parcă o recompensă.

— Corpul ăsta excită un bărbat, îi spuse Stéphanie imaginii din oglindă.

Reflexia corpului nu părea convinsă.

— Ba da! insistă ea. Nu mai departe de azi-dimineață…

Și îi povesti femeii din oglindă ce se întâmplase în timpul dimineții, cu amănunte despre forța mirosului ei…

Când își termină povestirea, își puse halatul de baie, mâncă și apoi se aruncă în pat să cugete, să tot cugete la același lucru.

Marți dimineață în zori, de cum intră în vestiar, o rugă pe doamna Gomez să accepte – în schimbul unor mici servicii și fără să dea de bănuit – să-i facă ea toaleta pacientului din camera 221.

După ce Karl fu gata cu toaleta, se duse la el.

— Mulțumesc că n-ați venit, suspină el.

— E prima oară că aud asta!

— E ciudat, nu? Există oameni față de care nu-ți pasă dacă ești gol, dar față de alții, îți pasă. Desigur, pentru că vrei să le placi.

— Vreți să-mi plăceți? întrebă ea cu vocea sugrumată.

Când îi auzi răspunsul, simți c-o ia cu leșin.

— Da, aș dori. Cel puțin aș fi dorit.

— Ați câștigat! Îmi plăceți.

Se apropie de el și-i atinse ușor buzele.

— Visez, sau m-ați sărutat? exclamă el.

— Visați!

Gura ei păstră toată ziua amintirea acestui contact. Era posibil să fie atât de minunat?

Cu toate că se forța să nu-i neglijeze pe ceilalți bolnavi, petrecea tot mai mult timp în camera lui Karl, asta

dacă nu cumva acolo timpul trecea mai repede. Trecând pragul camerei 221, trecea de partea cealaltă a unei bariere invizibile și intra în alt univers.

Pe la prânz, în timp ce Karl și Stéphanie vorbeau de lucruri anodine, el o întrerupse, și schimbă subiectul:

— Cum vă îmbrăcați în afara spitalului?

Nu-i trebui decât o clipă ca să șteargă din minte realitatea, îmbrăcămintea otova care o aștepta în vestiar, sau în dulap, și minți.

— Fuste.

— A, ce bine.

— Da, fuste și bluze. De mătase, dacă se poate. Uneori *deux-pièces*. Vara, rochii subțiri…

— Încântător. Și iarna?

Stéphanie roși la gândul enormității pe care urma să i-o servească.

— Îmi place pielea. Nu pielea motocicliștilor, pielea sofisticată, glamour, pielea șic, înțelegeți?

— Sunt nebun după așa ceva! Ce păcat că nu vă pot vedea.

— Aici lucrăm în pantaloni și bluzon. Nu prea e sexy.

— Nici pe dumneavoastră?

— Nici pe mine.

— Mă-ndoiesc. În fine, vă răzbunați când ieșiți în oraș.

— Exact… mă răzbun …

După-masă, la ieșirea din spital, se horărî să transforme minciuna dimineții în realitate și se îndreptă spre marile magazine de pe bulevardul Haussmann. Pentru asta, luă metroul, lucru rar pentru ea, fiindcă de obicei mergea pe jos. Locuia de ani de zile „în spatele spitalului". Dacă ești străin la Paris, n-ai cum să știi ce înseamnă

„în spatele spitalului", întrucât La Salpêtrière are două intrări, ambele principale, și fiecare dă în unul din cele două bulevarde, care mărginesc domeniul spitalului. Care să fie intrarea din față, și care cea din spate? Ca să percepi asta, trebuie mai întâi să înveți geometria aparte a Parisului, care deși construit în cerc, are o față și un spate... „fața" dă spre interiorul cercului, spre catedrala Notre-Dame; „spatele" privește spre centură. Stéphanie locuia în Chinatown, într-o garsonieră din vârful unui bloc-turn, nu departe de zona suburbană, așadar „în spate".

Trebuia să coboare sub pământ, să stea nemișcată într-un vagon arhiplin chinuită de transpirație și tumult, să coboare împinsă din toate părțile, să se îmbulzească apoi cu valul mulțimii, și toate astea la un loc însemnau pentru ea o aventură. După ce intră de mai multe ori greșit în diverse clădiri, fiindcă fiecare imobil al lanțului comercial vindea un anume produs, se trezi, impresionată, la raionul „Modă femei".

Își învinse timiditatea și le lăsă pe vânzătoare s-o ajute; după câteva alegeri neinspirate, dădu peste patru toalete care semănau cu ce-i descrisese lui Karl și care, spre uimirea ei, nu-i stăteau rău deloc...

Miercuri dimineață, Stéphanie apăru cu totul neașteptat în taior de piele, luându-și prin surprindere colegii, care nu se zgârciră cu complimentele. Îmbujorată, își puse bluzonul obișnuit, dar se simțea deja puțin mai altfel, și nu se încheie, intenționat, la primii doi nasturi.

Intră în biroul infirmierei-șefe, care o înștiință că pacientul din camera 221, Karl Bauer, fusese transportat la blocul operator, ca să i se facă operația la ochi.

Îl găsi, așadar, pe Karl, radiind de bucurie.

— Vă dați seama, Stéphanie? În sfârșit, o să văd.

Stéphanie înghiți în sec. Foarte bine c-o să vadă, dar o s-o vadă pe ea! Era o catastrofă, trezirea din vis, moartea relației lor…

— Stéphanie, m-auziți? Mai sunteți aici?

Se căzni să răspundă pe ton vesel.

— Da, vă aud. Aș fi fericită dacă v-ați recăpăta vederea. Sincer, fericită. Fericită pentru dumneavoastră.

Și în sinea ei, adăugă „dar nu fericită pentru mine". Pe urmă, nu se mai lăsă măcinată de propria-i amărăciune, ci îl acompanie pe Karl în entuziasmul lui naiv.

După-masă la ora patru, ieși din tură tocmai când Karl, anesteziat, intra în sala de operație.

Joi, după o noapte de somn agitat, o porni spre spital cu inima împovărată.

Afară ploua.

Era dimineață și Parisul își ieșea zgomotos din toropeală. Străzile aparțineau giganților, care în restul zilei stăteau ascunși: camioanele, benele mașinilor pentru colectarea gunoiului. Când treceau pe lângă ea, vehiculele astea o stropeau cu apă.

Soarele nu strălucea mai puternic decât luna. Se putea adăposti, fără să se ude, sub viaductele vibrante ale metroului suspendat. Bombănea: „Ce contează cum mă vede! Uscată sau udă, o să rămână înmărmurit. Tot una e, inutil să mă feresc". Mergea cu ochii țintă pe luciul asfaltului și se gândea că din momentul acela o să reintre în corpul ei ingrat, care nu plăcea nimănui. Un foc de paie! Asta fusese frumusețea ei. Un picnic la iarbă verde! Își luase vacanță de la urâțenie, dar o vacanță prea scurtă.

În același timp, își reproșa tristețea. Ce egoistă era! În loc să se gândească la el, la fericirea lui, se gândea doar la ea. O biată îndrăgostită, o femeie rea și, fără discuție, infirmieră proastă: o grămadă de erori. În fond, ea însăși nu era altceva decât o eroare.

Inertă, epuizată, Stéphanie împinse poarta spitalului cu umerii lăsați, zdrobită de o descurajare pe care o simțea definitivă. Coridorul întunecat care ducea la camera 221 i se păru mai lung ca niciodată.

Afară, ploaia afară răpăia pieziș pe geamuri.

Văzu din pragul ușii că mai avea bandajele la ochi. Când se apropie de pat, Karl tresări.

— Stéphanie?

— Da? Cum vă simțiți?

— Cred că operația n-a reușit.

Stéphanie își simți urechile înfierbântate de un val de sânge. Era fericită, Karl n-o va vedea niciodată! Acum, dacă el voia, era gata să-i povestească toată viața ei. Da, putea să accepte să devină infirmiera atrasă de acest bărbat, cu condiția ca, din adâncul orbirii lui, să-i vorbească când și când de frumusețea ei.

În următoarele ore, dădu dovadă de o energie inepuizabilă ca să-i ridice moralul, acea energie pe care o ai când, după un eșec, îți recapeți speranța.

Timp de mai bine de o săptămână, mulțumită acestei constante stări pozitive impecabile, Stéphanie reuși să-i insufle mult curaj.

Într-o zi, era miercuri – Karl spuse oftând:

— Știți ce mă face cel mai nefericit aici? Că nu mai aud sunetul pantofilor cu toc.

— Așa cere regulamentul.

— Regulamentul ăsta al vostru mă împiedică să mă vindec! N-o să mă fac bine dacă aud doar papuci și sandale de cauciuc. Am nevoie să fiu privit nu numai ca ființă umană, ci și ca bărbat.

I se făcu imediat frică de rugămintea lui, pentru că bănuia c-o să accepte.

— Vă rog, Stéphanie, n-ați vrea să uitați pentru câteva minute regulamentul și să veniți aici, pentru mine, și numai pentru mine cu pantofii de stradă, nu cu cei de serviciu?

— Dar...

— O să vă dea afară pentru atâta lucru?

— Nu...

— Vă implor să-mi faceți plăcerea asta.

— O să mă gândesc.

Și, într-adevăr, Stéphanie se gândi neîntrerupt, dar în special la pantofii pe care să-i încalțe, fiindcă basche-ții cu care mergea ea de obicei nu l-ar fi satisfăcut pe Karl.

În pauză, ceru sfatul celor mai elegante dintre colege, care îi sugerară câteva magazine de pantofi.

Cum majoritatea infirmierelor erau din Martinica, Stéphanie coborî după orele de lucru în subteran, luă metroul și se trezi în nordul Parisului, la Barbès, cartierul african al capitalei, unde vitrinele expuneau din belșug pantofi înguști, sofisticați, la prețuri rezonabile.

De câteva ori era cât pe ce să se întoarcă din drum, pentru că unii negustori se adresau în mod evident doar prostituatelor și îi arătau numai modele provocatoare, agresive, imitații grosolane atât ca formă, cât și ca material.

Fusese sfătuită să meargă la „Grand chic parisien", așa că intră acolo. Acel magazin cu lumină neon, stive

înalte de cutii, banchete desfundate cu tapiseria tocită și linoleum peticit nu-și merita nici pe departe numele.

Decisă să cumpere, își luă inima în dinți și probă niște pantofi cu toc, la fel de temătoare ca înaintea unui stagiu la ciobanii din Les Landes. La îndrumarea vânzătoarei, reuși totuși să aleagă niște tocuri pe care să nu se clatine și se gândi că ar trebui să-și cumpere două perechi.

— Ce părere aveți de ăștia?

Stéphanie se plimbă puțin cu ei.

— Nu, nu i-ar plăcea soțului meu.

— Nu-i plac pantofii de lac?

— E orb. Nu, eu la sunet mă refeream... sună ca pantofii pentru prima comuniune... aș vrea un sunet mai sexy.

Încântată, vânzătoarea îi aduse niște modele cu linii mai elegante.

— Foarte bine, încuviință Stéphanie, zăpăcită de concordanța dintre sunet și curburile elegante. Acum, rămâne să aleg doar culoarea.

— Culoarea e doar pentru dumneavoastră, așa că e mai simplu.

Electrizată de remarca vânzătoarei, Stéphanie optă pentru același model în două nuanțe, negru și roșu. În sinea ei, simțea de fapt că era o aiureală să-și ia escarpeni roșu aprins, fiindcă se îndoia că o să-i poarte, dar în ziua aceea, datorită lui Karl, își permitea plăcerea unei fetițe, care visa să-i fure mamei toaletele provocatoare.

Joi, își piti cumpărăturile într-o geantă de sport și plecă la spital.

La zece și zece, oră la care era sigură că toți doctorii își terminaseră vizita, Stéphanie șopti în urechea lui Karl:

— Mi-am adus pantofii.

Împinse ușa, își așeză lângă intrare pantofii vechi de spital astfel încât să-i poată încălța rapid dacă i-ar deranja cineva, apoi își puse escarpenii negri.

— Și acum, la muncă!

Începu să trebăluiască în jurul patului. Tocurile ascuțite loveau cu vigoare podeaua, trepidau la opriri, după care alunecau lin.

Karl zâmbea cu gura până la urechi.

— Ce fericire, murmură el.

Pe neașteptate, Stéphanie dori să încerce și perechea stacojie.

— Așteptați o clipă, mai am o pereche. Ei, nu e prea diferită, dar...

Își puse – de data asta pentru plăcere – perechea cealaltă, din piele de miel, roșu-aprins și, amuzată, își continuă treaba, oarecum înviorată.

Deodată, Karl întrebă:

— E mai fină curelușa?

— Nu.

— E piciorul mai dezgolit? Sunt pantofii mai decoltați?

— Nu.

— Sunt din piele de șarpe?

— Nu.

— Atunci, ce culoare au? Nu cumva roșii?

Uluită, Stéphanie confirmă. Accidentul de mașină îi deteriorase lui Karl nervul optic, iar ochii îi erau acoperiți de bandaje groase. Cum de...

Stéphanie se repezi speriată la ușă, își scoase pantofii cu toc, își puse din nou tenișii de serviciu, înghesui cele două perechi noi în sacul de sport.

— Mulțumesc, murmură Karl, m-ați răsfățat.

— Cum de-ați ghicit?

— Nu vedeam diferența, dar vă simțeam diferită cu pantofii ceilalți: mișcările nu erau aceleași, vi se legănau altfel șoldurile. Pariez că e perechea pe care o alegeți ca să vă placă Ralf. Mă înșel?

— Mm...

— Îmi place teribil și glasul pe care-l aveți acum, un glas cu savoare de fruct, cântat, bine timbrat. E bizar, fiindcă un glas atât de plin e apanajul femeilor negre! Ceea ce nu sunteți, nu?

— Nu, însă am puncte comune cu colegele mele din Martinica.

— Da, aud și asta. Bazinul robust, mare, o piele de zeiță, întinsă, care învăluie trupul cu subtilitate. Mă înșel?

— Cum știți asta?

— După cum vă legănați pe pantofii cu toc, după voce. Femeile slabe au rareori voci frumoase. E nevoie de o cutie de rezonanță voluminoasă pentru ca vocea să capete profunzime... După cum e nevoie și de un bazin mare pentru ca vocea să fie bine instalată, armonioasă. Nu se spune despre o voce că are volum? Dacă vocea e așa, atunci și femeia e la fel. Ce fericire!

— Chiar credeți tot ce-mi spuneți?

— Și încă cum! O voce se hrănește cu volum și rezonanță. Dacă n-are nici carne, nici spațiu, unde să se producă rezonanța? Vocea rămâne uscată. Ca și femeia. Nu?

— Când v-am văzut amantele zilele trecute, mi-am zis că vă atrag numai femeile slabe.

— E un concurs de împrejurări: meseria mea de fotograf face că mă aflu adesea în preajma manechinelor pentru reportajele de modă. Dar îmi plac atât de mult femeile, că la slabe mă atrage ce e slab și la pline ce e plin.

Vineri începeau zilele libere și Stéphanie fu luată prin surprindere. Cum o să se descurce ea trei zile fără el?

Își puse în cap să mai facă niște gesturi de dragul lui: își petrecu câteva ore bune la un institut de înfrumusețare, dădu bani pe coafor, reuși să prindă și o programare la manichiură și, când ajunse acasă, își cercetă cu severitate hainele din șifonier.

„Lui ce i-ar plăcea? Ce nu i-ar plăcea? O să fac două mormane."

Se obligă să nu trișeze, goli toate rafturile și sâmbătă ieși din casă cu mai multe pungi, pe care le depozită în față la Crucea Roșie.

Duminică, decise să meargă încă odată la Barbès să-și umple dulapul descompletat și să cugete la ce-i spusese Karl despre femeile rotunde. Dacă lui îi plăceau, trebuia să-și poată schimba și ea gusturile. Se așeză într-o cafenea și privi atentă acel permanent du-te vino.

Ce contrast între Barbès și Chinatown! Ce diferență de cartierul ei! În continuarea străzilor asiatice, erau străzi africane și totul se schimba, nu numai mirosurile – după mirosurile verzi și galbene din Chinatown, rezultat al amestecului de verdețuri și rădăcini, urmau, la Barbès, parfumurile persistente, piperate, pătrunzătoare, care însoțeau fripturile de miel sau cârnații de oaie la grătar –, ci și populația – trotuare pline la Barbès, drumuri goale în Chinatown – și mai ales femeile... Femeile se deosebeau prin înălțime, mers, îmbrăcăminte, prin însuși felul de a concepe feminitatea. Femeile din Barbès își scoteau în evidență formele cu haine mulate, sau și le amplificau purtând cămăși *boubou*, multicolore, largi și lungi, în timp ce femeile din Chinatown se ascundeau sub o jachetă moale, mascându-și orice urmă de bust sub

un șir drept, viril, de nasturi și un pantalon anost care le ascundea șoldurile și pulpele.

Cu ținuta lor regească, rochiile largi sau colanți, africancele unduiau maiestuos sub privirile fierbinți ale bărbaților. Nu se îndoiau nici o secundă că sunt seducătoare. Nici o secundă nu considerau zeflemitoare o fluierătură sau o ocheadă. Navigau falnice pe străzi, cu îndrăzneală, cu insolență, atât de convinse că emanau un farmec irezistibil, încât partida era câștigată din start. Ca și bărbații dimprejur, Stéphanie le găsea magnifice.

Îi trecu prin minte că, dacă ar fi fost atunci cu ea, mama ei, Léa, ar fi ținut-o într-un oftat, ca și cum i s-ar fi impus supliciul de a privi defilând niște care de luptă, de a vizita o instituție pentru handicapați sau de a urmări baletul unor balene.

Stéphanie pricepuse că acel dispreț pe care-l nutrea față de propria-i persoană îl căpătase de la mama ei, mult prea narcisistă, care se autoproclamase arbitru al frumuseții. Așadar, se mutase de la Léa și se instalase în cartierul chinezesc, unde nimerise în mijlocul unor modele încântătoare, dar subțirele, care nu făceau decât să-i întrețină complexul.

Tocmai trecu pe lângă ea o femeie cu părul roșu, slăbănoagă, anemică, care într-adevăr semăna cu Léa. Stéphanie pufni: o libelulă între marmote, nimic altceva! Aici, alături de atâtea femei uriașe, subțirimea asta devenea o uscătură cu burta plată, care lăsa să i se vadă oasele.

Tânăra se convinse de relativitatea profundă a calităților unui om, și asta o unse pe suflet. Porni înapoi spre casă fredonând. Pe bulevardul Choisy, între autoservirea Tang și La Rața Lăcuită, i se păru dintr-odată că înălțimea și strălucirea persoanei ei sunt întru totul remarcabile.

Se privi îndelung în oglinda ei mare de acasă și văzu o femeie nouă. Imaginea nu se schimbase decât foarte puțin – toaleta, coafura, ținuta –, dar o lumină interioară, încrederea în sine, o transformase într-o fată frumoasă și durdulie, cu piept mare. Îi mulțumi lui Karl și aștepă nerăbdătoare să vină ziua de luni.

Luni, când intră în camera 221, o enervă că doctorii mai erau acolo – se abținu să nu-i dea afară, cum făcuse ca să scape de amanta lui Karl, ca să-l aibă doar pentru ea; întrunirea doctorilor avea caracter grav. Stéphanie se fofilă în cameră și se lipi de perete în spatele stagiarilor, așa cum îi stă bine unei infirmiere.

Profesorul Belfort avea o mască de hârtie sub bărbie și niște antebrațe foarte păroase. Părea îngrijorat. După ce se sfătui pe șoptite cu asistenții, se retrase cu toată echipa pentru deliberări în sala de ședințe, fiindcă el, ca și alți specialiști de la Salpêtrière, se simțea mai în largul lui cu bolile, decât cu bolnavii.

Stéphanie se luă după ei. Acolo, pe măsură ce se citeau rezultatele analizelor, Stéphanie află îngrozită cât de gravă era starea lui Karl. Trecuseră câteva săptămâni și medicii se arătau la fel de rezervați cu privire la prognostic, dacă nu chiar și mai rezervați decât în ziua când fusese adus cu ambulanța la spital. Toate speranțele depindeau acum de operațiile pe care profesorul Belfort intenționa să i le facă foarte curând.

Pe lângă durere, Stéphanie se simțea cuprinsă de rușine. În camera 221, unde ea alerga în fiecare dimineață ca să trăiască momentele cele mai magice din întreaga ei existență, Karl își trăia clipe cum nu se poate mai grele, poate cele din urmă. Inert în pat, conectat la tuburi de

cauciuc și pungi cu lichid, izolat într-o încăpere minusculă la cheremul stagiarilor și studenților la medicină, care analizau și comentau, Karl nu mai poseda nimic, nu mai făcea nimic, nu mai trăia nimic, nu supraviețuia decât cu ajutorul mijloacelor tehnice. Ea își reproșa egoismul, se considera monstruoasă, dar și puerilă, frivolă, cochetă, la fel ca amantele lui Karl.

Așadar, în acea zi se hotărî să-și aplice o pedeapsă și să nu intre în camera lui. Făcu în așa fel ca altcineva să se ocupe de el.

Marți, când se duse să-l vadă, îl găsi foarte slăbit. Dormea? Se apropie, se aplecă deasupra feței lui fără ca nările s-o dea de gol. După câteva clipe, șopti:

— Karl, e Stéphanie.

— În sfârșit...

Glasul îi venea de departe, din adâncul trupului, și tremura de emoție. Părea mâhnit.

— De patru zile n-ați venit. E prea mult.

Deși orb, își întoarse capul spre ea.

— M-am gândit tot timpul la dumneavoastră. Vă așteptam.

— În fiecare zi?

— Oră de oră.

Vorbea pe un ton grav, nu mințea. Ea începu să plângă.

— Iertați-mă. N-am să mai plec niciodată.

— Mulțumesc.

Știa că dialogul ăsta absurd n-avea nici o legătură cu atribuțiile ei profesionale: nu trebuia să facă astfel de promisiuni, iar un pacient n-avea dreptul la asemenea pretenții. Totuși, ciudățenia asta o ajuta să evalueze gra-

dul de afecțiune care-i lega. Nu se putea spune că se iubeau, dar se putea cel puțin afirma că aveau nevoie unul de celălalt.

— Vă rog, faceți-mi un serviciu, Stéphanie.

— Da, Karl, ce anume?

— Luați-vă o oglindă și descrieți-mi ochii.

„Ce idee proastă", își zise Stéphanie cu regret. „Am doar niște ochi căprui, banali. Păcat." Ar fi trebuit s-o roage asta pe mama ei, atât de mândră de ochii ei albaștri.

Stéphanie plecă să caute o oglindă rotundă care mărește, se așeză pe marginea patului, își privi atent ochii.

— Partea albă a globului e foarte albă.

— Ca albușul de ou?

— Un alb de email, profund, consistent, ca o cremă, care se întărește când o dai la cuptor.

— Foarte bine. Pe urmă...

— O montură neagră, cu o ușoară torsadă, care delimitează irisul și scoate în evidență nuanțele culorii.

— Mai, spuneți-mi.

— Observ maro, castaniu cu nuanțe roșcate, bej, arămiu, roșu, uneori o fărâmă de verde. Varietatea e mult mai mare decât ai zice la prima vedere.

— Detaliile sunt în mâna lui Dumnezeu. Și pupila?

— Foarte neagră, foarte sensibilă. Se rotunjește, se contractă, rămâne fixă, apoi se lărgește. E o pupilă guralivă și foarte emotivă.

— Fabulos... Acum, pleoapele.

Jocul continuă. Gene, sprâncene, cum era orientat părul, forma lobului uechilor... Ghidată, așadar, de privirea unui orb, Stéphanie descoperi nuanțe infinite ale lumii vizibile, comorile nebănuite ale corpului ei.

Înainte să plece, văzu în fața dulăpiorului din vestiar un buchet de bujori roz și mov, încadrați cu un ornament din frunze elegante de un verde foarte pal ce bătea în gri. Îl luă de acolo cu gândul să-l ducă la recepție, fără să se gândească o clipă că i-ar fi destinați ei. Atunci, se desprinse un cartonaș pe care era scris cu litere caligrafiate:

„Pentru Stéphanie, cea mai minunată dintre infirmiere".

De la cine să-i vină acest omagiu? Desfăcu hârtia de mătase, cu care erau ambalate florile, cercetă bujorii, tijele florilor. Degeaba. Nu dădu peste nici o semnătură, nici peste alt indiciu.

Când ajunse acasă, așeză darul în fața patului ca să-l contemple, convinsă că venea de la Karl.

A doua zi, o aștepta deja de dimineață în fața dulapului încă un buchet – tot bujori, dar galbeni și roșii. Același mesaj curtenitor. Același expeditor discret.

Urcă imediat la camera 221 și căută să verifice în timpul conversației că, într-adevăr, Karl era generosul expeditor. Dar cum nu izbuti să capete indicii, îl întrebă direct:

— Dumneavoastră trebuie să vă mulțumesc pentru buchetul de ieri și cel de azi?

— Nu, regret că nu m-am gândit. Nu, nu sunt eu acela.

— Jurați?

— Spre marea mea rușine, da.

— Dar atunci cine să fie?

— Adică nu bănuiți cine vă face curte?

— N-am nici cea mai vagă idee.

— Femeile sunt smintite. Ne ia o groază de timp să le deschidem ochii... Ce fericiți sunt bărbații că natura a inventat, de dragul lor, florile...

Stéphanie se bosumflă, mai degrabă contrariată decât încântată, cu atât mai mult cu cât seria de cadouri continua: în fiecare zi, găsea depusă pe jos, lângă dulap, o nouă compoziție floral.

În consecință, Stéphanie fu obligată să deschidă bine ochii asupra bărbaților din jurul ei de la Salpêtrière și, spre stupoarea ei, constată cât de mulți îi zâmbeau.

La început, lucrul ăsta o teroriză. Cum adică? Să fie chiar atâția seducători în preajma ei, atâția bărbați care o priveau ca femeie? Să nu-i fi băgat ea de seamă până atunci? Sau poate că bărbații o remarcaseră doar de când cu aventura ei cu Karl? Șocată, aproape traumatizată, nu se putea hotărî dacă să-și păstreze atitudinea de dinainte – adică să meargă cu nasul în jos, să evite privirile oamenilor, să-și stăpânească surâsul – sau s-o adopte pe cea nouă, caldă, relaxată, care-i transforma fiecare pas într-un roman, declanșând o sută de contacte vizuale, dându-i zece ocazii de a se opri.

Și iată că se ivi din grupul unor brancardieri figura lui Raphaël. Greu de precizat ce anume a frapat-o în prima clipă: ochii fierbinți ai tânărului, sau bujorul prins pe cămașă. Stéphanie tresări și pricepu, după semnul acela, că tocmai își întâlnise admiratorul anonim.

Își încetini pașii, clipi iute, își întredeschise gura căutând în zadar o frază, o cuprinse îndoiala, își zise că se înșela, grăbi pasul și dispăru.

Însă iar dădu peste Raphaël și colegii lui; de fiecare dată, întâlnirea privirilor o ardea.

Ce să facă? Cum să se comporte? Cu atât mai puțin știa cum să reacționeze, cu cât ea nu se aștepta la nimic, din contră, băiatul ăsta o stânjenea, o incomoda. Ar fi putut să se apropie de el și să spună: „mulțumesc, și acuma gata"?

În drum spre cantină, Marie-Thérèse îi strecură părerea ei.

— Stéphanie, să știi că Raphaël, brancardierul, te soarbe din ochi.

— A, da? N-arată rău...

— Glumești? E cel mai drăguț din tot spitalul. Are niște gene! De prințesă egipteană. Suntem toate înnebunite. O să crăpăm de invidie dacă pui gheara pe el.

— Eu? De ce eu?

— Păi, florile? Toată lumea e la curent, fato! E pur și simplu nebun după tine.

— Nu ți se pare că-i prea tânăr?

— Prea tânăr pentru cine? Sunteți de aceeași vârstă.

Marie-Thérèse avea dreptate. Stéphanie își dădu seama că, deoarece avusese revelația forței ei de seducție asupra lui Karl, un bărbat de patruzeci de ani, se vedea și pe ea mai în vârstă, așezându-se în categoria celor de vârsta lui Karl, așa că la început, considerase că era îndrăzneț, chiar indecent, să dea curs tentativelor unui băiețandru.

Fu o săptămână agitată. Stéphanie nu a stat prea mult timp alături de Karl, fiindcă după o nouă operație, obosea repede, dar și pentru că, observându-i comportamentul cu alte infirmiere, își dădu seama că în prezența ei își epuiza forțele vrând să pară hazliu, profund, surprinzător. Eforturile astea îl costau enorm. Pe de altă parte, îi era teamă să traverseze secțiile și să dea nas în nas cu Raphaël.

Sâmbăta și duminica următoare, deși era liberă, se duse la spital. Se îmbrăcă mai frumos, convinsă că și Karl va percepe diferența; își puse lenjeria din dantelă pe care tocmai și-o cumpărase. Dar când le recunoscu în sala de așteptare pe câteva dintre amantele lui Karl, făcu stânga-mprejur, își scoase bluza de mătase indiană și fusta de jerseu, își puse în locul lor halatul și pantalonul reglementare și sui din nou la infirmeria de la etaj.

Colegilor uimiți s-o vadă le spuse că face niște ore suplimentare la oftalmologie, în pavilionul din față, dar după aceea, profitând de neatenția lor, intră în camera 221. Pentru că tocmai ieșea din salon ultima amantă, Karl vorbi câteva clipe cu Stéphanie.

— Ați observat? Vizitatoarele mele se împuținează cu fiecare săptămână. Nu mă găsesc atrăgător decât dacă sunt sănătos, în putere, simpatic, dacă mă pun în valoare pentru plăcerea lor.

— Și le reproșați asta?

— Nu. Fără îndoială că mi-au plăcut tocmai pentru că erau așa, lacome, însetate de seducție, dornice să fie cucerite, să trăiască viața.

— Câte dintre ele s-au întors?

— Două. Și săptămâna viitoare n-o să mai vină decât una. Au reușit să ajungă la o înțelegere deși se dușmănesc, ca să organizeze o ștafetă; vor ști toate cum îmi merge, venind aici tot mai puțin. Amuzant, nu? În fond, ele abia așteaptă să mă plângă, chiar sunt nerăbdătoare, și la înmormântarea mea vor fi orbitor de frumoase. Și sincere. Da, da, cu adevărat.

— Nu vorbiți așa. O să vă vindecați! O să ne dăm împreună silința să vă faceți bine.

— Amantele mele nu cred c-o să fie așa…

— Nici măcar nu mă mai interesează să-mi bat joc de ele. Unei femei nu-i poate fi greu să se îndrăgostească de dumneavoastră: prea sunteți frumos.

— Frumusețea masculină e inutilă. Puterea de seducție a unui bărbat nu constă în cum arată, ci în capacitatea lui de a convinge o femeie că e frumoasă alături de el.

— Blablabla!

— E inutilă, vă asigur. Perfecțiunea fizică e jenantă, handicapantă.

— Ei, ce tot vorbiți acolo!

— Ascultați-mă! Faptul că arăt bine vă inspiră încredere sau suspiciune?

— Suspiciune.

— Păi vedeți! Prima suspiciune: se presupune că un bărbat frumos nu e sincer. A doua suspiciune: bărbatul frumos inspiră gelozie. Eu am cunoscut numai femei geloase.

— Și n-aveau dreptate?

— La prima scenă de gelozie, nu. După aceea, da. Având în vedere că bănuielile lor îmi precedau actele, mă simțeam constrâns să le dau dreptate.

Îi pufni pe amândoi râsul. Erau relaxați

— Vreau să vă explic, Stéphanie, de ce nu trebuie niciodată să fii gelos. Când îți creezi cu cineva o relație unică, ea nu se va mai repeta. Discuția noastră din momentul ăsta, aș putea eu s-o port cu altcineva?

— Nu.

— Atunci, trebuie să considerați că în relația cu mine nu aveți nici o rivală.

Stéphanie surâse și își apropie buzele de ale lui, murmurând:

— Ba da.

Pe Karl îl trecu un fior.

— Cine ?

— Moartea. Ea ar putea totuși să-mi ia într-o bună zi acel lucru unic pe care-l trăiesc cu dumneavoastră.

— Înseamnă că urâți moartea?

— De ce sunt infirmieră? De ce credeți că mă ocup atât de bine de dumneavoastră? O să vă ajut să vă vindecați.

Urmară câteva momente de tăcere. Rămaseră tăcuți câteva momente, alături unul de celălalt, împărtășind aceeași emoție. Apoi, Stéphanie îl sărută pe furiș și se grăbi să iasă din cameră.

Luni dimineața, n-o mai aștepta un buchet de flori în vestiar, ci Raphaël în persoană. Emoționat și cu ochii plini de îndrăzneala arzătoare a timizilor, făcu un gest brusc și îi întinse un mănunchi de trandafiri.

— Bună ziua, mă cheamă Raphaël.

— Știu.

— Eu sunt cel care... de... mă rog... ați înțeles...

— Da, știu și asta.

Îi făcu semn să se așeze pe banca de lângă chiuveta lungă.

Brancardierul murmură extaziat:

— Ești frumoasă.

Auzind ce spune, Stéphanie își dădu seama că părăsise lumea orbilor: acum îi vorbea un văzător, un văzător cu ochii larg deschiși.

— Raphaël, nu sunt liberă.

Chipul tânărului se schimonosi de durere.

— Imposibil, spuse în șoaptă.

— Nu sunt liberă.

— O să te măriți?

Încremenită de aspectul concret al întrebării, Stéphanie răspunse fără vigoare:

— Poate. N-am hotărât. Îl... iubesc. Este... e ca o boală.

Stéphanie fusese cât pe ce să dezvăluie că era vorba de Karl, dar, în ultimul moment, din prudență, proiectase termenul asupra ei, ca nu cumva brancardierul să bănuiască ceva. Insistă:

— Uite, sunt bolnavă de iubire. Nu știu când o să mă vindec sau dacă o să mă vindec.

Raphaël rămase pe gânduri. Pe urmă îi căută privirea.

— Stéphanie, mă îndoiesc că sunt singurul care aleargă după tine, sunt sigur că am rivali, că lumea e plină de bărbați care ar dori să trăiască cu tine. Și totuși, am venit cu florile astea să te întreb dacă n-am și eu o șansă, o mică șansă.

Pe Stéphanie o duseră gândurile la pronosticurile doctorilor, la teama care o încerca în fiecare dimineață când deschidea ușa camerei lui Karl și-l vedea slăbit... Simțind că nu putea continua conversația, izbucni în plâns.

Dezorientat, Raphaël se foia pe bancă, bâlbâind numele lui Stéphanie, căutând să zică ceva care să-i oprească râul de lacrimi.

Stângaci, Raphaël îi puse brațul pe după umeri și-i spuse să se sprijine de el. Și în timp ce Stéphanie vărsa șiroaie de lacrimi, Raphaël zâmbea, fiindcă îi simțea pentru prima oară mirosul îmbătător. Stéphanie, legănată de pieptul bărbatului, afla că băiatul ăsta, spre deosebire de ceilalți brancardieri, care de obicei miroseau a tutun, avea o piele de o finețe incredibilă, care emana un par-

fum ameţitor de alune. Zăpăcită, se îndreptă. Încercând să se controleze, îşi aminti de operaţiile de care vorbise profesorul Belfort, se imagină ajutându-l pe Karl să se ridice din pat, să facă primii paşi... Clătină din cap şi se uită fix în ochii admiratorului ei:

— Uită-mă.

— Nu-ţi place de mine?

— Nu, înţelege, Raphaël!

Când păşi pragul camerei 221, îşi descheie primii nasturi ai halatului şi observă un Karl încă şi mai palid, zdrobit. După cum îi era obiceiul, el nu suflă o vorbă despre suferinţa lui. Când îi strecură cu un gest rapid sub cearceaf o ploscă nouă, abia îi recunoscu picioarele, atât de mult i se topiseră coapsele şi pulpele. Profesorul Belfort trebuia să înceapă degrabă operaţiile acelea importante...

— Stéphanie, văd că nu-mi mai vorbiţi de Ralf...

— S-a terminat.

— Cu atât mai bine, era un cretin. Şi acum, care-i noul prieten?

Stéphanie ar fi vrut să strige „tu, imbecilule, nu te iubesc decât pe tine, nici un alt bărbat nu înseamnă la fel de mult ca tine", dar ştia că asemenea vorbe ar fi nepotrivite, de vreme ce el o considera independentă, înfloritoare, fericită. Aşa că spuse:

— Raphaël.

— Ce noroc pe Raphaël! Îşi dă seama?

Pe Stéphanie o duse gândul la scena prin care tocmai trecuse şi declară:

— Da.

Karl înregistră informaţia şi-i acordă justa valoare.

— Cu atât mai bine. Atunci, trebuie să-mi promiteți ceva, Stéphanie… da?

— Da.

— Apropiați-vă. Genul ăsta de rugăminte nu pot să-l rostesc decât în șoaptă, și, în felul ăsta, o să profit mai bine de mirosul dumneavoastră.

Stéphanie își puse urechea pe buzele arcuite ale lui Karl, ascultă cu atenție vorbele șoptite. De îndată ce termină, protestă:

— Nu! Nu vreau! Nu vorbiți de așa ceva!

El insistă. Ea își lipi din nou urechea de buzele lui, și pe urmă, cu lacrimile curgând, consimți.

Echipa medicală încercă să facă operația decisivă. Stéphanie dădea târcoale pe culoar, și, cu toate că nu era credincioasă, implora cerul să reușească operația. Profesorul Belfort ieși din blocul operator frecându-și mâinile; nu părea nemulțumit. Stéphanie se agăță de acest amănunt ca să-și dea încredere.

Pe urmă, timp de patru zile, starea lui Karl se înrăutăți. Căzu în comă în timpul nopții și în dimineața zilei a cincea, doctorii începură să se îndoiască că îl vor putea salva. Stéphanie strânse din dinți, își mască tulburarea, și se luptă alături de colegii ei ca să alunge moartea, care dădea târcoale camerei 221.

La sfârșitul după-amiezii, fu nevoită să meargă la infirmeria din fundul parcului.

Cerul era de un albastru primăvăratic, viu, fără nori. Aerul proaspăt îi umplea plămânii. Păsările ciripeau, anunțând parcă un eveniment îmbucurător.

Un clopot bătu jumătatea de oră.

Stéphanie se surprinse sperând; iuți pasul și se întoarse la reanimare.

Când împinse ușile, avu intuiția că se producea ceva.

În fundul culoarului, personalul de îngrijire se agita, trântea ușa batantă a camerei lui.

Alergă și trecu pragul.

Karl tocmai murise.

Se sprijini de perete, apoi alunecă încetișor spre podea. Rămase țintuită acolo, cu picioarele îndepărtate, fără să scoată o vorbă, fără un țipăt, cu ochii în lacrimi.

Colegii îi aruncau priviri dezaprobatoare: ca profesionist nu ai niciodată voie să cedezi emoției, fiindcă altfel exersarea meseriei devine imposibilă.

Zdruncinată, își aminti ce-i spusese Karl la ureche: promisiunea!

Sări în picioare, traversă coridorul cu pași vioi ștergându-și lacrimile, coborî la serviciul de urgențe de la parter, și se duse direct la Raphaël, care fuma împreună cu ceilalți brancardieri.

— Ți-ai terminat tura?

— În zece minute.

— Atunci, plecăm împreună. Mergem la tine.

Uimit, Raphaël avu o ezitare. Stéphanie, încurcată și ea, insistă:

— Acum, sau niciodată!

— Atunci, acum! exclamă Raphaël și aruncă țigara cât colo.

O luă de mână și, în drum spre vestiar, ea simți nevoia să se justifice:

— Știi, am venit spre tine… pentru că… pentru că…

— Am priceput. Te-ai vindecat?

— Exact. M-am vindecat.

La o oră după moartea lui Karl, Stéphanie, fidelă promisiunii făcute, era în brațele lui Raphaël. Făcu dragoste cu pasiune și furie. Raphaël nu bănui nici o secundă că era virgină. Lăsându-se îmbrățișată, Stéphanie își desfăcea picioarele pentru Raphaël, dar Karl era cel căruia îi spunea „te iubesc".

Lecturile proaste

— Eu, să citesc romane? Niciodată!

Deși trăia înconjurat de mii de cărți ce apăsau rafturile încovoiate ce uzau pereții din apartamentul lui întunecat, îl indigna că poate fi crezut în stare să-și piardă timpul cu o ficțiune.

— Fapte, nimic altceva decât fapte! Fapte și cugetări. Până când nu epuizez realitatea, nu voi acorda nici o clipă interes irealului.

Foarte puțină lume îi intra în casă, fiindcă lui Maurice Plisson nu-i plăceau musafirii; și totuși uneori, dacă vreun elev se dovedea cu adevărat pasionat de disciplina lui, îi acorda la sfârșit de an o recompensă, adică privilegiul de a petrece o oră cu profesorul său la o halbă servită cu trei arahide, pe o măsuță joasă din salon. De fiecare dată, studentul, impresionat de anturaj, ședea cu umerii adunați și genunchii lipiți, parcurgea rafturile cu privirea, constata că tot spațiul era ocupat de eseuri, studii, biografii, enciclopedii, și nu se zărea nici o carte de literatură.

— Nu vă plac romanele, domnule Plisson?

— E ca și cum m-ai întreba dacă-mi plac minciunile.

— Chiar așa?

— Ascultați-mă, tinere prieten, mă interesez cu pasiune de istorie, geografie și drept și, în pofida celor patruzeci și cinci de ani de lecturi asidue în ritm de mai multe cărți pe săptămână, tot mai învăț lucruri noi. Ce-aș descoperi eu la romancieri, care dau întâietate imaginației? Păi nu? Spuneți-mi și mie: ce? Dacă relatează lucruri adevărate, le știu deja; dacă inventează ceva fals, nu mă interesează.

— Dar literatura…

— Eu nu vreau să denigrez munca colegilor mei și nici să vă stârbesc dumneavoastră energia, mai ales că sunteți un element strălucit, capabil să intre la Școala Normală[1], dar, dacă mi-ați permite să fiu sincer, aș dori să declar următoarele: nu ne mai pisălogiți cu literatura! Fleacuri, baliverne… Să citești romane e o preocupare pentru femei singure –, cu toate că tricotatul și broderia sunt mai utile. Să scrii romane înseamnă să te adresezi populației feminine fără ocupație, nimic mai mult, și să culegi din rândurile lor aprecieri! Nu spunea Paul Valéry, intelectual respectabil, că refuză să înceapă un text cu „Marchiza ieși din casă la ora cinci"? Câtă dreptate avea! Dacă el refuza să scrie așa ceva, eu refuz să citesc: „Marchiza ieși la ora cinci"! În primul rând, care marchiză? Unde locuia? În ce epocă? Ce dovedește că era cinci fix și nu cinci și zece sau cinci și jumătate? În fond ce s-ar fi schimbat dacă era zece dimineața, sau zece seara, de vreme ce totul e fals? Vedeți, romanul este domeniul arbitrarului, al lipsei de importanță. Eu sunt un om serios. N-am nici loc, nici timp, nici energie pentru prostii din astea.

---

1 *École normale supérieure*, instituție universitară prestigioasă, ai cărei absolvenți pot deveni cadre didactice, funcționari superiori etc.

Demonstrația părea imbatabilă. Și anul acesta, efectul fu identic cu cel din anii precedenți: interlocutorul rămase fără replică. Maurice Plisson câștigase.

Dacă ar fi auzit gândurile studentului, ar fi descoperit că tăcerea nu însemna victorie. Tulburat de tonul ferm al dascălului și considerând teoria prea categorică pentru un om inteligent, tânărul se întreba de ce profesorul se ținea la distanță de imaginar, din ce motive punea la îndoială arta sau emoțiile, și îl surprindea mai ales disprețul față de „femeile singure" tocmai din partea unui „bărbat singur". La Lycée du Parc, toată lumea îl știa burlac, celibatar convins, și nimeni nu-l văzuse vreodată în compania unei femei.

Maurice Plisson propuse încă o sticlă de bere, ceea ce era un fel de a spune că vizita se încheiase. Elevul pricepu, își mormăi mulțumirile și merse în urma profesorului până la ușă.

— Vacanță plăcută, dragul meu student. Și nu uitați cât de util ar fi ca încă din luna august să repetați istoria antică, fiindcă în cursul anului viitor nu veți avea deloc timp pentru asta înaintea concursului.

— Da, domnule profesor, istoria greacă și istoria romană. Voi urma sfatul dumneavoastră începând cu luna august. O să trebuiască să-i rog pe părinți să accepte să luăm cu noi în vacanță o valiză plină de cărți.

— Unde-o să mergeți?

— În Provence, unde părinții mei au o proprietate. Și dumneavoastră?

Nu se știe dacă studentul pusese întrebarea ca automatism al politeței, dar ea îl surprinse, oricum, pe Maurice Plisson. Clipi căutând ajutor undeva în depărtare.

— Păi… păi… în Ardèche, anul ăsta.

— Îmi place enorm Ardèche. Unde anume?

— Aa... păi... uite, nici nu știu, o... prietenă a închiriat o casă. De obicei, facem excursii organizate, iar vara asta vom merge în Ardèche. A fost hotărârea ei, ea s-a ocupat... și n-am reținut numele satului.

Studentul ascultă binevoitor răspunsul jenat al profesorului, îi strânse mâna și coborî treptele din patru în patru, nerăbdător să-și revadă colegii și să le transmită vestea zilei: Plisson avea o amantă! Toți fabricanții de cancanuri se înșelaseră, adică cei care-l făcuseră homosexual, cei care ziceau că merge la prostituate, cei care-l credeau încă virgin... fiindcă în realitate, așa urât cum era, exista de ani de zile o femeie în viața lui, mergea împreună cu ea peste tot în lume, se întâlnea cu ea în concedii și poate în fiecare vineri seara. De ce nu locuiau oare împreună? Două posibilități. Ori locuia departe... Ori era măritată... Afurisitul de Plisson, o să fie centrul clevetelilor vara asta printre elevii lui din anul pregătitor.

După ce închise ușa, dascălul își mușcă buzele. Cine-l pusese să deschidă gura? Niciodată în timpul celor treizeci de ani de carieră nu-i scăpase nici cel mai mic indiciu despre viața lui privată. Cum de-a putut să cedeze... A fost de vină întrebarea: „Unde în Ardèche?"... dându-și seama că uitase... el, cu memoria lui de oțel, el, care își aducea aminte de tot... Lucrul ăsta îl tulburase atât de tare, că, vrând spontan să justifice această lacună, se scăpase și pomenise de Sylvie...

Ce spusese? Ei, n-are a face. Bolile de care se temea el se anunțau tiptil, printr-o confuzie, un lapsus, o amintire care nu ieșea la lumină... Acum îi fierbea capul.

Făcuse temperatură, asta era sigur! Era al doilea simptom? Putea creierul să degenereze așa de rapid?

Formă numărul lui Sylvie și, așteptând ca semnalele să pătrundă până la capătul celălalt al liniei telefonice, se întrebă dacă nu greșise numărul, fiindcă, de obicei, Sylvie răspundea mult mai repede...

„E mai grav decât credeam. Dacă am greșit numărul și-mi răspunde altcineva, închid și plec la spital. Nu mai zăbovesc nici o secundă."

După zece țârâituri, răspunse o voce mirată:

— Da?

— Sylvie? întrebă el îngrijorat, respirând scurt.

— Da.

Respirația i se liniști: nu era așa de grav, cel puțin formase numărul corect.

— Maurice la telefon.

— A, scuză-mă, Maurice, nu te-am recunoscut. Eram în partea cealaltă a apartamentului și făceam... Ce s-a întâmplat? Tu nu suni de obicei la ora asta.

— Sylvie, unde anume în Ardèche mergem vara asta?

— O să stăm în casa unei prietene, adică a prietenei unei prietene...

— Da, dar cum îi spune locului?

— Habar n-am...

Consternat, Maurice clipi des, apucă cu degete crispate telefonul: deci și ea! Suntem amândoi contaminați.

— Închipuie-ți că și mie mi-a fost imposibil, spuse apăsat Maurice, să-mi amintesc ce mi-ai spus, când m-a întrebat un elev.

— Maurice, nu văd cum să fi putut repeta ceva ce nici nu ți-am spus. Prietena asta... sau mai curând prietena prietenilor mei... pe scurt, proprietara, mi-a desenat

doar o hartă ca să știm cum să ajungem acolo, pentru că trenul se oprește într-o zonă rurală izolată, departe de sate.

— Aha, deci nu mi-ai spus nimic?

— Nu.

— Ești sigură?

— Da.

— Așadar n-am uitat nimic? Atunci e totul în ordine, exclamă Maurice.

— Așteaptă puțin, spuse Sylvie, fără să bănuiască de ce spaimă își ușurase interlocutorul, mă duc să caut hârtia, ca să-ți răspund exact la întrebare.

Maurice alunecă în fotoliul Voltaire, moștenit de la o soră a bunicii, și zâmbi apartamentului, care dintr-odată i se părea la fel de frumos ca palatul Versailles. Scăpase! Era salvat!

Teafăr și nevătămat! Nu, nu se va despărți chiar imediat de iubitele lui cărți, creierul îi funcționa, boala Alzheimer aștepta încă afară, dincolo de incinta fortificată a meningelor. Duceți-vă încolo, amenințări și fantasme!

După fâșâitul pe care-l auzea prin telefon, ghicea că Sylvie răsfoia niște hârtii; în cele din urmă auzi un strigăt de victorie.

— Uite, am dat de ea. Mai ești la telefon, Maurice?

— Da.

— O să fim la Ardèche Gorges, și casa e așezată la capătul unui drum fără nume. Îți explic: după satul Saint-Martin-des-Fossés, o luăm spre Châtaigners; de acolo, a treia cărare după intersecția unde e și o statuie a Sfintei Maria, și mai mergem doi kilometri. Ești mulțumit cu răspunsul ăsta?

— Foarte mulțumit.

— Vrei să-ți vină poșta acolo?

— Nu-i nevoie pentru două săptămâni.

— Da, nici eu nu vreau. În special cu o adresă ca asta.

— Bine, Sylvie, nu te mai deranjez. Tu știi, eu și telefonul... Așadar, pe sâmbătă?

— Pe sâmbătă, la ora zece.

Zilele următoare Maurice se hrăni din veselia care încheiase această convorbire telefonică: era nu numai în plină formă, dar și pe picior de plecare în vacanță!

Ca atâția celibatari fără viață sexuală, era și el vădit preocupat de starea lui de sănătate. Nu-i trebuia decât să audă că cineva aduce în prezența lui vorba de o boală oarecare, că se și vedea contaminat; din clipa aceea îi pândea eventuala apariție. Pe măsură ce boala își dădea în vileag unele simptome vagi, puțin caracteristice, ca de exemplu oboseală, dureri de cap, transpirații, indigestii, lui i se prelungea perioada de suspiciune că a fost atacat. Doctorul lui se obișnuise să-l vadă apărând agitat, cu mâinile tremurânde, gura uscată, exact la ora de închidere a cabinetului, ca să obțină confirmarea apropiatei agonii. De fiecare dată, medicul făcea o analiză aprofundată a situației – sau îi dădea impresia că o face –, după care îl asigura pe pacient și-l trimitea acasă fericit, de parcă l-ar fi vindecat de un adevărat atac.

În seri ca acelea, seri ale eliberării, seri când condamnatul la moarte e grațiat, Maurice Plisson se dezbrăca și se contempla în oglinda mare din dormitor – bunica lui îi lăsase ca amintire un șifonier solid, dotat cu o oglindă interioară. Și era satisfăcut. Desigur, frumos nu era, nu mai frumos ca înainte, dar era sănătos. Complet sănătos. Și corpul ăsta, pe care nu-l dorea nimeni, era mai

pur decât multe alte corpuri seducătoare, și va trăi mai mult. În seri ca acelea, Maurice Plisson, se iubea. Fără fricile intense pe care singur și le inocula, poate că nici n-ar fi fost capabil să-și aloce o asemenea afecțiune. De altfel, de la cine altcineva ar fi căpătat-o?

Sâmbătă, la ora zece, claxonă în fața imobilului unde avea întâlnirea.

Sylvie apăru la balcon, grasă, hilară, urât îmbrăcată.

— Salut, vere!

— Salut, verișoară!

Cu Sylvie se întâlnea de când erau mici. El era fiu unic, ea fiică unică și se adoraseră atât de mult din fragedă copilărie, că-și promiseseră ca mai târziu să se căsătorească. Din păcate, un unchi căruia i se făcuse respectiva confidență le explicase că era interzisă căsătoria între veri primari, ceea ce puse capăt planurilor matrimoniale, dar nu și bunei lor înțelegeri. Să fi fost umbra căzută asupra nunții lor înfrânate cea care le înfrânase alte legături? Nu se putuseră niciodată hotărî să formeze un alt cuplu decât al lor? Acum ajunseseră amândoi la vârsta de cincizeci de ani, fiecare trecuse prin eșecuri sentimentale, și acceptaseră resemnați celibatul. Își petreceau timpul împreună, ca în trecut, în perioada vacanțelor, mereu cu aceeași plăcere, dacă nu chiar mai mare, fiindcă reîntâlnirile le dădeau impresia că desființau timpul și greutățile vieții. În fiecare an, își rezervau reciproc două săptămâni: cuplul vizitase Egiptul, Italia, Grecia, Turcia, Siria, Libanul, Rusia, el interesat de turism cultural, ea de turism pur și simplu

Sylvie apăru în prag încadrată de un uragan de voaluri și șaluri ce pluteau în jurul trupul ei masiv și-i făcu

lui Maurice un semn din ochi, o luă apoi pe caldarâm până la garaj ca să încarce o ultimă valiză în automobilul ei minuscul. Maurice se întrebă de ce își alegea femeia asta obeză mereu vehicule mici. Pe lângă faptul că o arătau pe ea încă și mai voluminoasă, erau, cu siguranță, foarte puțin practice.

— Maurice, la ce te gândești?

Se apropie de el și îl îmbrățișă cu entuziasm.

Strivit de bustul ei monumental și ridicându-se pe vârful picioarelor ca să-i ajungă la unul din obraji, ca să-i aplice un sărut, Maurice se simți ca mașina lui Sylvie. Dacă l-ar fotografia cineva așa, pirpiriu, scund, cu pieptul scobit și articulațiile fragile, alături de Sylvie și minimașina ei, ar da impresia că aparține colecției ei.

— Mă uitam la parcarea asta și mi-am adus aminte că, pe strada unde stau eu, sunt doi negri, și fiecare are câte o limuzină albă. Negru. Alb. Un contrast. Ai remarcat?

O pufni râsul.

— Nu, dar ce spui tu îmi amintește de o colegă de la primărie, doamna N'Da, care e înnebunită după cățelușul ei cu părul creț, de culoare crem.

Maurice era cât pe ce să zâmbească, dar constată cu groază că mașina lui, lungă, înaltă, solidă, cu o caroserie de proporții americane, confirma legea asta a contrariilor. Nu bănuise niciodată până atunci că-și compensa la rândul lui un complex prin alegerea automobilului.

— Maurice, te simt șifonat...

— Nu, totul e în regulă. Și tu, după luni de zile de când vorbim la telefon fără să ne vedem, ce mai faci?

— Splendid. Mereu splendid, dragul meu Maurice!

— Dar coafura? E ceva schimbat?

— O, mai nimic... Ce zici? E mai bine așa?

— Da, mai bine, răspunse Maurice, fără să-și pună întrebarea.

— Ai fi putut să remarci că am dat jos cinci kilograme, dar nimeni nu vede asta.

— Să știi că tocmai mă întrebam...

— Mincinosule! Oricum, e vorba de cinci kilograme de creier, nu de grăsime. Deci, kilogramele alea nu se văd, doar se aud!

Se îndepărtă râzând cu gura până la urechi.

Fără să râdă ca ea, în hohote, Maurice o măsură totuși cu indulgență. Cu timpul, afecțiunea lor devenise o afecțiune lucidă: știa că verișoara lui era foarte diferită de el, puțin cultivată, prea sociabilă, amatoare de mese pantagruelice, de glume decoltate și oamenii cheflii, dar pe el nu-l deranja: cum Sylvie era singura persoană pe care o iubea, se hotărâse s-o iubească cu adevărat, adică așa cum era ea. Până și mila pe care o simțea față de fizicul ei ingrat – tot mai ingrat cu trecerea anilor – îl umplea de tandrețe. În fond, compasiunea lui față de năpasta fizică a lui Sylvie, era un înlocuitor al celei care și-ar fi putut-o acorda lui însuși.

După ce depășiră Lyon și întortocheatele lui noduri rutiere, își continuară drumul ore în șir, unul în spatele celuilalt. Pe măsură ce înaintau spre sud, căldura își schimba consistența: era apăsătoare, paralizantă, imobilă în bazinul lionez, aidoma unui scut de plumb încins deasupra muritorilor, dar o adiere plăcută o mai alina puțin de-a lungul Ronului, iar mai târziu, devenea uscată, și, la intrarea în Ardèche, îți dădea senzația unei încărcături de mineral.

Pe la mijlocul după-amiezii, după erori care o înveseliră foarte tare pe Sylvie, izbutiră să descopere cărarea sălbatică și prăfoasă care ducea la vilă.

Maurice își dădu imediat seama că avantajele locului puteau deveni dezavantaje: casa, făcută din piatră naturală de un ocru identic cu relieful înconjurător era înfiptă pe o pantă stâncoasă, unde supraviețuiau niște tufișuri răzlețe însetate, la distanță de câțiva kilometri de sat, și câteva sute de metri de vecini.

— Excelent! exclamă el, ca să capete asentimentul lui Sylvie, încă nehotărâtă. E ideală!

Ea zâmbi și îi dădu dreptate.

Își aleseră fiecare dormitorul, despachetară bagajele – cărți pentru Maurice –, Sylvie verifică televizorul și radioul, și după aceea propuse să plece după provizii la centrul comercial din împrejurimi.

Maurice merse și el cu ea, întrucât o cunoștea bine pe Sylvie și se temea că va cumpăra prea mult și prea scump.

El împingea căruciorul, mergea în urma lui Sylvie pe la toate raioanele, și o asculta cum sporovăiește comparând produsele cu cele pe care le găsea la ea acasă, și cum îi apostrofează pe vânzători. După ce fu depășit momentul cel mai periculos – să aibă grija ca Sylvie să nu descarce tot raftul de mezeluri în cărucior – se îndreptară spre case.

— Nu te mișca de-aici, mă duc să iau o carte! izbucni Sylvie.

Maurice își stăpâni nervii, fiindcă nu voia să-și strice vacanța; dar, în gând, o împușcă pe nefericita de Sylvie. Să-ți cumperi cărți dintr-un supermarket! Își cumpărase el măcar o singură dată în viață o carte dintr-un supermarket?

Cartea e un obiect sacru, prețios, a cărui existență o descoperi mai întâi în sânul unei bibliografii, despre care aduni după aceea informații, și la care apoi, dacă e cazul, jinduiești, despre care faci însemnări pe o hârtie, și pe care o cauți sau o comanzi la un librar demn de numele pe care-l poartă. În nici un caz nu-ți alegi o carte printre cârnați, legume și detergenți.

— Triste timpuri mai trăim... murmură el printre dinți.

Sylvie unduia fără nici un fel de complexe pe lângă mormanele și standurile de cărți, ca și cum îi stârneau apetitul. Lui Maurice îi fu deajuns o privire ca să constate că nu erau decât romane, și, cu un gest de martir, își pironi ochii în tavan, așteptând ca Sylvie să termine de adulmecat câte o copertă, să miroasă cutare volum, să cântărească un altul, sau să răsfoiască altele, cum faci cu salata ca să verifici că nu e murdară de pământ.

Pe neașteptate, scoase un strigăt:

— Super! Ultimul Chris Black.

Maurice habar n-avea cine era acel Chris Black care-i declanșa verișoarei un asemenea preorgasm și nu catadicsi să dea nici cea mai mică atenție volumului, pe care Sylvie îl azvârli pe muntele de provizii din cărucior.

— N-ai citit niciodată ceva de Chris Black? Da, tu nu citești romane. Ascultă, să știi că e extraordinar. Îl devorezi dintr-o suflare, salivezi la fiecare pagină, nu-l lași din mână până nu-l termini.

Maurice băgă de seamă că vorbea de cartea asta ca de un fel de mâncare.

„La urma urmelor, au și ei dreptate, negustorii, de pun la vedere cărțile alături de alimente, își zise el, fiindcă pentru genul ăsta de consumatori sunt echivalente."

— Ascultă, Maurice, dacă vrei să-mi faci o plăcere, citește o dată un Chris Black.

— Uite ce e, Sylvie, ca să-ți fac o plăcere, te las să-mi vorbești de acest Chris Black, pe care nu-l cunosc, și e deja mult. Să nu-ți imaginezi că o să-l și citesc.

— Greșești. O să mori prost.

— Nu cred. Dar, dacă se va întâmpla, n-o să fie din cauza asta.

— Ți se pare că am gusturi proaste… Și totuși, când îl citesc pe Chris Black, îmi dau foarte bine seama că nu e Proust. Să știi că nu sunt toantă.

— Cum adică? L-ai citit pe Proust?

— Vezi ce rău ești? Nu, știi foarte bine că nu l-am citit pe Proust, spre deosebire de tine.

Purtând pe chip pecetea unei demnități rănite, asemenea unei sfinte Blandina a culturii, Maurice zâmbi, ca și cum, în fine, i se recunoștea un merit până atunci contestat. În fond, îi făcea chiar plăcere că atât verișoara lui, cât și studenții erau siguri că-l citise pe Proust, când, de fapt, nici prin gând nu-i trecuse vreodată așa ceva, de vreme ce era alergic la literatură romanescă. Cu atât mai bine. N-o să se apuce acum să dezmintă asta. Citise atâtea alte volume. Nu li se fac dezvăluiri decât celor care pot să-și țină gura, nu?

— Maurice, nu mă îndoiesc că nu citesc o capodoperă, dar să știi că trăiesc niște momente formidabile.

— Ești liberă, ai dreptul să te distrezi cum vrei, pe mine nu mă privește.

— Crede-mă: dacă te plictisești, Chris Black e la fel de vestit ca și Dan West.

Nu-și putu înghiți un râs înfundat.

— Chris Black, Dan West... Până și numele sunt superficiale. Două silabe, cvasionomatopeice, ușor de reținut. Chiar și un debil din Texas care mestecă gumă ar putea să le repete fără să dea greș. Crezi că sunt numele lor adevărate, sau au fost rebotezați ca să se potrivească cu legile de marketing?

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că nume din astea, Chris Black sau Dan West sunt mai ușor de citit la capătul raionului decât ar fi un nume ca Jules Michelet.

Sylvie tocmai se pregătea să răspundă când, pe neașteptate, dădu cu ochii de câteva prietene – trei femei la fel de impozante ca și ea – și se repezi către ele cu strigăte pițigăiate și agitându-și mâinile durdulii.

Maurice era contrariat. Asta însemna că Sylvie scăpase de lângă el timp de o jumătate de oră, fiindcă cel puțin atât dura la ea o conversație.

Făcu de departe un semn de salut prietenelor lui Sylvie, dând bine de înțeles că n-avea de gând să se alăture acelui colocviu improvizat, și se înarmă cu răbdare. Își sprijini coatele de marginea căruciorului, își plimbă privirea pe produsele adunate acolo și coperta cărții îi captă ochii. Câtă vulgaritate! Era cu negru, roșu, auriu, avea litere în relief, o grafică excesivă, expresionistă, care voia să dea impresia că interiorul era plin de lucruri nemaipomenite, ca un fel de semnal de alarmă: „Atenție, otravă", sau „Nu atingeți, curent de înaltă tensiune, pericol de moarte". Și titlul: *Camera misterelor oculte*! Greu de găsit o tâmpenie mai mare, nu? Gotic și contemporan, îmbinarea a două gusturi proaste! Pe deasupra, ca și cum titlul nu era de ajuns, editorul adăugase următoarea reclamă: „Când veți închide cartea, frica va continua să

vă urmărească!" Ce mizerie... Nici nu-ți mai trebuia s-o deschizi ca să afli că nu era altceva decât gunoi.

Chris Black... Mai bine moartea decât o carte de Chris Black! Și pe urmă, e corpolentă, planturoasă – de altfel, ca Sylvie –, marfă din belșug pentru banii dumneavoastră.

Controlă că Sylvie și prietenele, absorbite în conversație, nu-l observau, și, cu un gest discret, întoarse volumul. Câte pagini are cărămida asta? Opt sute de pagini! Ce oribil! Când te gândești că se taie copaci ca să tipărească porcăriile domnului Chris Black... Probabil că nemernicul vinde milioane de exemplare, în toată lumea... Din pricina lui se distruge câte o pădure bătrână de trei sute de ani pentru fiecare bestseller, tronc, se taie, seva curge! Iată pentru ce distrugem noi planeta, lichidăm plămânii globului, rezervele de oxigen, ecosistemele: pentru ca niște femei supraponderale să citească niște cărți supraponderale, a căror valoare este nulă! Dezgustător...

Dacă ar fi știut până unde avea s-o ducă aventura asta, Eva Simplon, agentă FBI, n-ar fi rămas atâta timp în casa din Darkwell. Și totuși, pentru că tocmai moștenise o mătușă îndepărtată, continuă să stea acolo toată perioada necesară vizionărilor premergătoare vânzării. N-ar fi trebuit să refuze darul ăsta otrăvit? Fiindcă sejurul îi rezervă surprize pe cât de misterioase, pe atât de alarmante... Cine sunt cei care își dau întâlnire imediat după miezul nopții în camera inaccesibilă din centrul locuinței, a cărei intrare nu reușește s-o detecteze? Ce înseamnă cântările stranii, monotone ce se aud noaptea? Și cine sunt cumpărătorii ăștia ciudați, care oferă milioane de dolari pentru o cocioabă izolată?

Care e manuscrisul din secolul XVI, de care i-a vorbit cândva mătușa decedată? Ce lucru exploziv, care justifică dorința atât de fierbinte de a pune mâna pe el conține?

Necazurile nu s-au terminat încă pentru agenta Eva Simplon, iar cititorul riscă să-și piardă liniștea odată cu ea.

Aa, e drăguț foc... Atât de cretin, că-ți imaginezi deja un film – Maurice Plisson detesta și cinematograful –, cu viori stridente, lumini albastre și o blondă ușuratică alergând prin tenebre... Nu faptul că se găsesc imbecili care citesc chestii din astea te fascinează, ci că există un nenorocit care le scrie. Meseria e brățară de aur, dar poți găsi un mod mai onest de a-ți plăti chiria. În afară de asta, îți ia cu siguranță luni de zile ouatul unei cărți de opt sute de pagini. Nu există decât două soluții: ori acest Chris Black e un porc infatuat de propriul talent, ori un sclav, căruia editorul i-a pus pistolul la tâmplă și i-a spus: „Opt sute de pagini, domnule, nici una mai puțin!" „Dar de ce opt sute?" „Deoarece, scriitorule tâmpit de mâna a șaptea ce te afli, americanul de mijloc nu-și permite să sacrifice mai mult de douăzeci de dolari și treizeci și cinci de ore pe lectură, așa că să-mi scrii o carte de douăzeci de dolari, care se citește în treizeci și cinci de ore, OK? Încadrează-te! Nici mai mult, nici mai puțin! Ăsta-i raportul rentabil calitate-preț, legea comerțului. Ai priceput? Ai băgat la cap? Și nu mi-l mai tot pomeni pe Dostoievski, că au boală pe comuniști".

Sprijinindu-și coatele pe cărucior și plin de o veselie zeflemitoare care-i sălta umerii, Maurice se distra cu scena pe care tocmai o inventase. Afurisitului de Chris Black trebuia mai curând să-i plângi de milă.

Urmă exact lucrul de care se temea: Sylvie ținu morțiș să-i prezinte prietenele.

— Hai, vino încoa', Maurice, datorită lor am descoperit eu locul ăsta. Grace, Audrey și Sofia stau nu departe de noi, la trei kilometri. Vom avea prilejul să ne revedem.

Maurice bălmăji câteva fraze în aparență amabile, dar, în sinea lui, se întreba dacă Parlamentul n-ar trebui să promulge o lege prin care să se interzică atribuirea numelor de femei frumoase – Grace, Audrey, Sofia – unor caltaboși. După aceea, își făcură promisiuni de oranjade, partide de *boule*, plimbări în natură, și se despărțiră sub o ploaie de „Pe curând!"

Pe drumul de întoarcere, în timp ce câmpurile defilau deșerte în spatele geamului, Maurice nu putu să-și alunge gândurile de la *Camera misterelor oculte* – ce titlu dement – și anume la un amănunt, care-i stârnise curiozitatea. Ce manuscris din secolul XVI putea să fie acela în jurul căruia se țesea intriga? Era cu siguranță un document real, fiindcă, după spusele colegilor lui literați, autorii americani erau lipsiți de imaginație. Să fie vreun tratat de alchimie? O scriere a templierilor? Un registru genealogic secret? Un text de Aristotel considerat pierdut? Maurice construia în mod obsesiv un vraf de ipoteze. La urma urmelor, Chris Black, sau cel ce se ascundea în spatele acestui pseudonim, poate că nu era chiar un încrezut cu aere de geniu, poate că era un cercetător cinstit, un erudit, unul din acei universitari eminenți pe care Statele Unite știu să-i formeze și nu vor să-i plătească... Poate că el seamănă cu Maurice Plisson, mai știi? Poate că strălucitul literat nu acceptase să redacteze

supa asta infamă decât ca să se achite de datorii și să-și hrănească familia. Poate că nu era chiar totul prost în cartea asta...

Maurice își reproșă această indulgență și se hotărî să treacă la subiecte mai serioase. Dar, aproape fără voia lui, subtiliză cartea în timp ce descărca proviziile din portbagaj: profită de drumul dintre mașină și cămară și dădu drumul romanului într-un vas de porțelan pentru umbrele.

Sylvie nu-și dădu seama, ea fiind de acum instalată în bucătărie, unde pregătea masa de seară. Ca să-i ia gândul de la carte, Maurice merse atât de departe încât propuse să se uite amândoi la televizor, precizând însă că el, conform obiceiului, se va duce foarte repede la culcare.

„Dacă o postez în fața televizorului, o să-i treacă pofta de citit și o să rămână lipită de fotoliu până la ultimul buletin meteo."

Planul reuși. Iar Sylvie, încântată să descopere că vărul ei acceptă plăceri atât de simple ca o seară de film, își zise că vor avea o vacanță minunată, că avuseseră dreptate să nu plece iar în străinătate, deoarece în felul ăsta se vor mai schimba.

După o jumătate de oră de privit un film pe care nu-l urmărea, Maurice trase un oftat ostentativ și anunță că vrea să se lungească.

— Nu te deranja, nu-l pune mai încet, că eu sunt așa de obosit după călătorie, c-o să mă fure imediat somnul. Noapte bună, Sylvie.

— Noapte bună, Maurice.

Când străbătu holul, pescui romanul din fundul recipientului, îl strecură sub cămașă, sui repede în camera

lui, își făcu în mare grabă toaleta, încuie ușa, luă *Camera misterelor oculte* și se băgă în pat.

„Vreau doar să văd care-i documentul ăsta din secolul XVI", își spuse el.

După douăzeci de minute, nu-și mai punea întrebarea asta; distanța critică pe care intenționa s-o păstreze față de text nu ținu mai mult de câteva pagini; ajuns la sfârșitul primului capitol, îl începu și pe al doilea cu sufletul la gură; sarcasmul lui anterior se topea în lectură ca zahărul în apă.

Spre marea lui surpriză, află că eroina, agenta FBI Eva Simplon, era lesbiană; lucrul ăsta îl frapă atât de tare, că din acel moment nu mai fu în stare să pună la îndoială actele sau gândurile pe care i le atribuia autorul. În afară de asta, faptul că femeia asta frumoasă era marginalizată din pricina sexualității ei îl făcea să cugete la propria-i marginalizare, cea a urâțeniei, drept care Eva Simplon îi deveni foarte repede simpatică.

Când auzi că Sylvie închide televizorul și urcă scara cu pași grei, își aminti că ea îl crede deja adormit. Stinse ca un laș veioza. Exclus să-i treacă ei prin minte că era treaz! Cu atât mai puțin să-și dea seama că-i șterpelise cartea! Și să i-o ceară înapoi...

Minutele petrecute în întuneric i se părură lungi și enervante. Casa scârțâia în mii de feluri, greu de identificat. S-o fi gândit Sylvie să tragă zăvoarele la uși? Cu siguranță că nu! Îi cunoștea el natura încrezătoare. Nu se gândise că ocupau o clădire străină, ridicată în mijlocul unei pustietăți sălbatice? Aveau ei vreo dovadă sigură că locul nu era bântuit de vagabonzi, răufăcători, indivizi fără scrupule, gata să te omoare pentru o carte de credit? Poate făcea ravagii chiar vreun obsedat, care se furișa

prin vile să-i ucidă pe locatari? Un criminal în serie. Măcelarul gâtlejurilor din Ardèche. Adică o bandă... Fără îndoială că toată lumea știa unde se ascundeau tipii ăștia, în afară de ei, nou-veniții, pentru că nimeni nu-i prevenise și erau, așadar, o țintă ideală! Îl treceau fiorii.

Era în dilemă: să se ridice din pat ca să controleze zăvoarele și s-o anunțe pe Sylvie, sau să lase cale liberă unor ființe rău intenționate, care s-ar ascunde prin dulapuri sau în beci? În clipa aceea, un zgomot lugubru sfredeli noaptea,

O bufniță?

Da. Cu siguranță.

Sau cineva care imită o bufniță ca să-și adune complicii? E clasic, când e vorba de răufăcători. Nu?

Nu! Sigur o bufniță.

Țipătul se repetă.

Maurice începu să transpire, i se umezi spinarea. Ce însemna repetiția asta? Era un țipăt repetat de bufniță, sau... sau răspunsul complicilor?

Se ridică dintr-o singură mișcare și-și vârî picioarele în papuci. Nu avea nici un minut de pierdut. Nu mai conta ce-ar crede Sylvie, o bandă de psihopați îl îngrijora mai mult decât verișoara lui.

Ieși grăbit pe culoar și auzi clipoceli de duș; asta îl mai îmbărbătă: Sylvie nu-l putea auzi coborând.

Jos, văzu salonul și sufrageria inundate de o lumină fantomatică și constată că Sylvie lăsase totul deschis. Toate obloanele erau vraiște, nu rămânea decât să spargă cineva un geam și să intre. Cât despre intrare, cheia era în broască, dar nici măcar întoarsă. Biata nebună! Cu oameni ca ea, nu ai de ce să te miri că se petrec măceluri.

Ieşi în grabă şi, fără să răsufle, împinse repede panourile de lemn alergând de la o fereastră la alta, dar nu cuteza să privească întinderea de câmpuri cenuşii din spate, îngrozit că s-ar putea trezi în orice clipă cu o mână necunoscută înfiptă în ceafă ca să-i facă de petrecanie.

Pe urmă intră din nou în casă, întoarse cheia, puse zăvorul, bloca şi clanţele, făcu un tur al locuinţei ca să tragă ivărul obloanelor. Când îşi termină cursa, se aşeză să-şi tragă sufletul. Pe măsură ce liniştea din jur îi potolea bătăile inimii, Maurice înţelegea că avusese o criză de panică.

„Dar ce ţi s-a întâmplat, bietul de tine? Din copilărie n-ai mai trecut prin spaime din astea."

Îşi aducea aminte că fusese un copil fricos, dar considera că fragilitatea asta era o chestiune de domeniul trecutului, îngropată într-o lume care pierise, într-un Maurice dispărut. Ar putea reveni?

„Cartea aia trebuie să fie de vină! N-am de ce mă mândri!"

Urcă în cameră bombănind. Dădu să aprindă lumina, dar ezită.

„Să mai citesc câteva pagini?"

Dacă el nu stingea lampa şi Sylvie se trezea, putea să vadă lumina strecurându-se pe sub uşa lui. S-ar fi mirat că era încă treaz, după ce pretinsese că murea de oboseală.

Căută o plapumă de puf în dulapul cu aşternuturi, o puse în josul uşii ca să acopere spaţiul liber, aprinse din nou lumina şi reluă lectura.

Această Eva Simplon nu-l dezamăgea. Gândea ca el, critica tot ca el, chit că suferea după aceea din pricina exigenţei. Erau la fel. Îi plăcea de femeia asta.

Două sute de pagini mai târziu, Maurice avea pleoapele atât de grele, că hotărî să stingă lumina și să se culce. Își potrivi bine perna și rememoră numeroasele note explicative de la subsolul paginilor, care evocau o serie de aventuri anterioare, a căror eroină era tot Eva Simplon. Ce fericire! Putea s-o mai întâlnească și în alte cărți.

În fond, Sylvie avea dreptate. Nu era literatură înaltă, dar te captiva. Și oricum, el nici literatura înaltă n-o avea la suflet. A doua zi trebuia să se izoleze cumva ca să-și continue lectura.

Era cât pe ce să-l fure somnul, când îi trecu prin cap o idee, care-l sculă din pat și-l așeză pe saltea.

„Sylvie... sigur că da..."

Cum de n-a băgat el de seamă mai devreme?

„Păi bineînțeles... Din cauza asta îi plac ei la nebunie romanele lui Chris Black. Când îmi destăinuia lucrul ăsta, ea nu de Chris Black vorbea, ci de Eva Simplon. Nu mai e nici o îndoială: Sylvie e lesbiană!"

Viața verișoarei i se derulă în minte ca un album de fotografii răsfoit în viteză: afecțiune excesivă față de tată, care ar fi preferat să aibă un băiat, eșecuri și rupturi cu bărbații, pe care niciodată nu-i prezenta familiei, în schimb, la fiecare zi de naștere de cincizeci de ani încoace îi veneau în vizită prietenele, colegele, tovarășele... fete, fete, fete. Chiar și entuziasmul din după-masa asta când se întâlnise cu cele trei femei – nu era un entuziasm suspect? Nu semănau ele cu șefa Evei Simplon din roman, Josépha Katz, lesbiana aceea adipoasă, care frecventează cluburile gay din Los Angeles și conduce un Chevrolet fumând o țigară de foi? Evident...

Maurice râse pe înfundate. Descoperirea asta nu-l tulbura decât pentru c-o făcea atât de târziu.

Ar fi putut să-mi spună. Ar fi trebuit să-mi spună. Eu pot să înțeleg foarte bine astfel de lucruri. O să vorbim despre asta mâine, dacă...

După ce spuse aceste ultime cuvinte, adormi.

Din păcate, ziua următoare nu se desfășură așa cum prevăzuse el. Sylvie, recunoscătoare vărului ei că inaugurase sejurul acceptând o seară modestă în fața televizorului, îi propuse acum o excursie culturală; pregătise, cu ghidul în mână, un periplu combinat, care le permitea să viziteze niște grote preistorice și câteva biserici romanice. Maurice n-avu curajul să opună rezistență, mai ales că n-avea de gând să-i spună că singura lui dorință era să rămână acasă ca să-l citească pe Chris Black.

Pe când se plimbau între două capele, pe zidul de apărare al unui sat medieval, Maurice își luă inima în dinți și se hotărî să abordeze un alt domeniu, cel al adevărului.

— Spune-mi, Sylvie, te-ar șoca să afli că sunt homosexual?

— Vai, doamne, Maurice, ești homosexual?

— Nu, nu sunt.

— Atunci de ce mă întrebi?

— Ca să știi că pe mine nu m-ar șoca dacă aș afla că tu ești lesbiană.

Sylvie se făcu stacojie. Abia mai respira.

— Ce vrei să spui tu acolo, Maurice?

— Vreau doar să spun că dacă iubești oamenii cu adevărat, poți admite orice.

— Da, sunt de acord.

— Așa că poți mărturisi, Sylvie.

Din stacojie, Sylvie se făcu vânătă. Îi trebui un minut ca să poată îngăima:

— Tu crezi că eu îți ascund ție ceva?

— Da.

Mai făcură vreo sută de metri, după care Sylvie se opri, se postă în fața lui, și declară cu glas blând:

— Ai dreptate. Îți ascund ceva, dar e prea devreme.

— Îți stau la dispoziție.

Tonul flegmatic, plin de încredere al acestui răspuns o impresionă atât de tare pe Sylvie, că nu-și putu stăpâni lacrimile.

— Eu... nu... chiar că nu mă așteptam la așa ceva din partea ta... este... e minunat...

Maurice zâmbi.

La cină, după un piept de rață care ți se topea în gură, Maurice încercă să redeschidă subiectul:

— Spune-mi, prietenele tale, Grace, Gina și...

— Grace, Audrey și Sofia.

— Ești de mult prietenă cu ele?

— Nu. De puțin timp. Câteva luni.

— Aha. Pentru că ieri păreați foarte intime.

— Există uneori lucruri care te apropie de oameni.

— Și unde v-ați cunoscut?

— Este... e un pic penibil... n-am chef să...

— E prea devreme?

— E prea devreme.

— Bine, cum vrei tu.

Un club de noapte gay ca în roman, mai mult ca sigur! Ca Ambiguu, sau Pisicuța Zgribulită, unde mergea Josépha Katz la agățat... Sylvie nu îndrăznea să recunoască. Concluzia lui Maurice era că se purtase exemplar cu verișoara lui, și că de-acum înainte, merita să se cufunde în cartea pe care i-o furase.

Repetă scenariul din seara precedentă, deschise televizorul pretinzând că-l interesează o prostie de serial și după puțin timp căscă în semn că-l picnise somnul și se refugie la etaj.

De cum ajunse în dormitor, nu făcu decât să se spele pe dinți și să mascheze spațiul din josul ușii. Pe urmă se cufundă în paginile cărții.

Strălucită de la prima replică, Eva Simplon îi dădu impresia că se plictisise de moarte toată ziua așteptând plină de speranță revenirea lui. După doar câteva secunde se afla din nou în Darkwell, locuința misterioasă a mătușii Agatha, atât de periculos izolată în munți. Tremură gândindu-se la cântările care răsunau în fiecare noapte între zidurile acelei case.

De data asta, romanul îl absorbi prea tare și nu mai auzi când Sylvie închise televizorul, nici când urcă scara ca să se culce. Abia la ora douăsprezece noaptea îl smulse din citit un țipăt sinistru de pasăre răpitoare.

Cucuveaua!

Sau omul care imita cucuveaua!

I se încleștară dinții.

Câteva minute rămase nemișcat.

Din nou țipătul.

De data asta, nu mai trebuia să meargă pe ocolite: era țipăt de om, nu de pasăre.

Un fior îi îngheță ceafa: ușa!

Cu siguranță că Sylvie, la fel ca în ajun, nu încuiase. Mai ales că el, ca să nu se lungească cu ea, se sculase înaintea ei și deschisese obloanele.

Cel mai important era să nu intre în panică. Să-și păstreze sângele rece. Să se controleze mai bine ca ieri.

Stinse lampa, dădu la o parte plapuma din fața ușii, apoi coborî scara, atent să nu scârțâie lemnul treptelor.

Și să respire cum trebuie. Unu. Doi. Unu. Doi.

Când să ajungă jos, văzu ceva care-l împietri de groază.

Prea târziu!

Un bărbat traversa salonul, sub razele piezișe ale lunii. Umbra uriașă pe care omul o proiecta pe pereți era și mai impresionantă. Îi desena o bărbie severă, maxilare puternice, și niște urechi ciudate, ascuțite. Tăcut și meticulos, bărbatul ridica fiecare pernă de pe canapea, fiecare pled, pipăia etajerele orbecăind.

Maurice își ținu răsuflarea. Calmul intrusului îl înspăimânta la fel de mult ca prezența lui în casă. Lumina argintie îi atingea când și când țeasta cheală și netedă de preot budist. Uriașul nu se împiedica nici de canapele, nici de alte mobile, ca și cum cunoștea deja interiorul, și continua să exploreze în același loc, pipăind de două, trei ori camera. Ce căuta?

Calmul profesionist al hoțului devenea contagios. Maurice stătea neclintit în umbră, dar și fără urmă de panică. În fond, ce putea să facă? Să aprindă lumina ca să-l sperie? Doar nu l-ar fi gonit un bec... S-o cheme pe Sylvie? Nu, nici o femeie... Să se năpustească asupra lui, să-l doboare și să-l lege? Atletul ar fi câștigat confruntarea. Și, pe deasupra, nu se știe dacă nu era înarmat. Pistol? Sau o armă albă...

Maurice înghiți în sec cu atâta zgomot, că se temu că-și trădase prezența.

Intrusul nu reacționă.

Maurice spera că exagera importanța sunetelor emise de propriul corp; de exemplu, chiorăitul ăsta nebun...

Îl auzi pe intrus oftând. Nu găsea ce căuta. Venise degeaba.

Avea oare de gând să suie la etaj? Maurice simțea că, în cazul ăsta, o să-l lase inima.

Necunoscutul ezită, își ridică ochii spre tavan, apoi, ca și cum renunța, se îndreptă spre ușă și ieși.

Pașii îi răsunau în fața clădirii.

După câțiva metri, scârțâitul încetă.

Aștepta? Avea de gând să se întoarcă?

Cum să reacționeze?

Să se repeadă la ușă și s-o încuie de două ori? Uriașul ar auzi, s-ar întoarce și ar ataca ferestrele.

Mai bine să spere c-o să se îndepărteze.

Și să urmărească ce se-ntâmplă.

Maurice urcă precaut scara, intră în dormitorul lui, împinse canatul și se apropie de fereastră. Vedea prost printre stinghiile jaluzelelor. Tufărișul din preajmă, impasibil, pustiu, îl împiedica să vadă dacă intrusul plecase.

Timp de o oră, Maurice rămase neclintit la fereastră, să observe, să asculte. Uneori i se părea că totul încremenise, alteori, parcă iar începea să se miște ceva. Casa vastă producea ea însăși atâtea zgomote – pârâieli de bârne, bubuituri înfundate de țevi, curse de șoareci din pod – că era greu să identifice atâtea sunete nedefinite.

Trebuia totuși să coboare. Era exclus să petreacă noaptea cu ușa și obloanele deschise! Hoțul putea oricând să se întoarcă. Dacă renunțase să urce la etaj, știa că e locuit; dar dacă se răzgândea? Dacă venea mai târziu, când socotea el că toată lumea a ațipit, să scotocească și la etajul întâi? Și, de fapt, ce căuta?

„Nu, Maurice, nu confunda asta cu ce citești tu în roman: spre deosebire de *Camera misterelor oculte*, casa asta nu ascunde un manuscris cu lista copiilor pe care Christos i-a avut cu Maria Magdalena. Nu te lăsa impresionat. Și

totuși, există ceva aici, un lucru unic, pe care-l dorește uriașul, și pe care nu-i prima oară că-l caută, pentru că se deplasează cu prea mare ușurință pe peste tot... Deci ce-i acel ceva?"

Podeaua coridorului vibră.

Revenea intrusul?

În genunchi, Maurice se deplasă până la ușa lui și privi pe gaura cheii.

Uf, era Sylvie.

De cum deschise ușa, verișoara tresări.

— Ce faci, Maurice, nu dormi? Te-am trezit eu, poate...

Maurice articulă cu o voce incoloră:

— De ce nu ești în pat? Ai văzut ceva?

— Poftim?

— Ai observat ceva anormal?

— Nu... Nu puteam să adorm și am zis: hai să-mi fac un ceai. Îmi pare rău. Te-am speriat?

— Nu, nu...

— Atunci, ce e? Ai văzut tu ceva neobișnuit?

Îngrijorată, Sylvie făcu ochii mari.

Maurice nu se hotăra ce să spună. Nu, nu trebuia s-o panicheze. Mai întâi, să câștige timp. Poate că intrusul se întorcea.

— Ascultă, Sylvie, spuse Maurice, încercând să-și exprime propunerea cu un debit regulat și ton normal, n-ar fi mai bine să închidem obloanele seara? Și ușa, sunt sigur că n-ai încuiat-o.

— Ei, nu trebuie să ne facem griji, că nu trece nimeni pe-aici. Ia adu-ți aminte ce greu ne-a fost să găsim drumul.

Ce fericire pe Sylvie că-i așa de proastă, își spunea Maurice. Ce-ar fi să-i dezvăluie că nu trecuse nici o oră

de când un necunoscut le explorase salonul?... Mai bine să lâncezească în siguranța ei. Cât despre el, i-ar fi fost mai puțin frică de unul singur.

Sylvie se apropie și-l privi în ochi.

— Ai văzut tu ceva?

— Nu.

— Ceva ieșit din comun?

— Nu. Pur și simplu, propun să folosim ca lumea ușa și obloanele. Chiar nu concepi așa ceva? E cumva împotriva principiilor tale? Adică n-ai putea să dormi noaptea dacă am fi baricadați? Te pândește insomnia dacă luăm măsuri elementare de siguranță, motiv pentru care broaștele și obloanele au fost inventate, de fapt ?

Sylvie pricepu că vărul ei se pierde cu firea și-i servi un zâmbet tonic.

— Nu, bineînțeles că nu. O să fac asta împreună cu tine. Sau, mai corect, o să fac asta pentru tine.

Maurice suspină: n-o să mai fie obligat să iasă din casă noaptea, unde bântuia uriașul.

— Mulțumesc. Uite, între timp, îți pregătesc eu ceaiul.

Coborâră amândoi. Maurice constată cât de nepăsătoare tărăgăna Sylvie pe afară ca să închidă obloanele, și-i binecuvântă inconștiența.

După ce încuie ușa de două ori și trase zăvoarele, Sylvie intră în bucătărie.

— Maurice, îți mai aduci aminte ce copil fricos erai?

Fraza asta îl deranjă, fiindcă i se părea deplasată.

— Nu eram fricos, eram prudent.

Răspunsul lui n-avea nici un sens raportat la trecut, el nu făcea decât să pună în lumină situația prezentă. Dar ce mai conta ! Confruntată cu autoritatea subită a vărului ei, Sylvie nu-l mai contrazise.

Pe când aștepta infuzarea florilor de tei, Sylvie îi vorbi despre vacanțele copilăriei, plimbările cu barca în timp ce adulții se cufundau în siestă pe malul Ronului, peștii pe care-i furau din gălețile pescarilor ca să îi arunce în fluviu, cabana pe care o numiseră Farul, de pe insula din mijlocul apelor...

Sylvie urma firul amintirilor, dar pe Maurice, memoria îl conducea în altă parte, spre alte fapte din acea epocă, când părinții lui începuseră să meargă din nou la cinematograf, sau să danseze, considerând că fiul de zece ani era de-acum suficient de mare ca să fie lăsat singur în apartament. El însă trăia clipe de teroare. Se simțea abandonat, minuscul sub tavanul înalt de patru metri, plângea de dorul mamei, al tatălui, de dorul prezenței lor familiare, al parfumurilor lor liniștitoare, al melodiei vorbelor consolatoare; vărsa șiroaie de lacrimi, fiindcă trupul lui știa că lacrimile făceau să-i apară părinții. Degeaba. Nimic din ce funcționase ani și ani de zile ca să scape de deznădejde, de durere sau de singurătate nu mai mergea. Își pierduse toate puterile. Nu mai era copilaș, dar nu era încă adult. Când părinții se întorceau pe la unu noaptea plini de viață, veseli, amețiți, cu voci schimbate, cu alte parfumuri, cu alte gesturi, îi detesta și jura să nu se facă niciodată om mare, adult ca ei, adult senzual, lasciv, zeflemist, lacom de plăceri, mese, vin, carne. Dacă era copt, el se copsese altfel, dezvoltându-și mintea: rațională, știință, cultură, erudiție. Nu sexul, nici burta. Adult da, însă devenind savant, nu animal.

Din pricina asta refuzase el romanele? Pentru că, în serile acelea ale trădării, mama îi punea pe noptieră cărțile pe care le adora ea și pe care ar fi vrut să le citească și

el? Sau pentru că, citind-o pe prima, luase totul în serios, și se simțise umilit când părinții, morți de râs, îi spuseseră că totul era o invenție?

— Maurice... Maurice... m-asculți? Am impresia că ești cam ciudat.

— Dar totul e straniu, Sylvie. Tot. Ciudat și străin. Uite și tu, noi doi, ne cunoaștem de când ne-am născut, și fiecare ascunde niște secrete.

— Faci aluzie la...

— Fac aluzie la lucrul pe care nu mi-l spui și despre care, poate c-o să-mi vorbești într-o bună zi.

— Uite, jur c-o să-ți spun.

Se repezi la el, îl sărută și în același moment gestul i se păru penibil.

— Noapte bună, Maurice. Pe mâine.

Ziua următoare se scurse atât de neobișnuit, încât nici unul, nici celălalt, nu îndrăzni să facă vreun comentariu.

Mai întâi, după emoțiile prin care trecuse, Maurice încercase să adoarmă la loc, dar nu reușise, aprinsese din nou lumina și continuase să citească *Camera misterelor oculte*. Sensibilizat la maximum de vizita intrusului, urmarea romanului îi făcu mai mult rău decât bine: Eva Simplon – nu încăpea îndoială că o plăcea pe femeia asta, era o femeie de încredere – îndura amenințările unor cumpărători aproape lipsiți de scrupule, care orchestrau incidente mortale, pentru că ea refuza să le vândă Darkwell. De fiecare dată, reușea să scape ca prin urechile acului de aceste atentate deghizate în accidente, dar în același timp se lovea de o nouă problemă, care de

asemenea îi dădea mare bătaie de cap: nu detecta intrarea camerei ezoterice, de unde se auzeau noapte de noapte acele cântări. Ascultase pereții, inspectase beciul, examinase podul, dar degeaba. Studiase registrul cadastrului de la primărie, cercetase arhiva unui notar unde erau depuse planurile succesive ale clădirii, care conduceau la presupunerea că ar exista un corp interior în clădire. Dar cum să ajungă la el? Cine pătrundea acolo în fiecare noapte? Eva nici nu voia s-audă de fantome și spirite. Din fericire, Josépha Katz îi trimisese un arhitect care voia acum să reconstituie structura casei – Josépha Katz, deși lesbiană infernală, care, după mii de refuzuri, încă îi făcea avansuri Evei Simplon, era totodată o profesionistă cu evidente calități – sperând că va găsi o explicație care să înlăture toate ipotezele supranaturale. Și totuși…

Pe scurt, la ora opt dimineața, Maurice, care nu închisese un ochi toată noaptea, se sculă obosit, irascibil, furios c-o lăsase pe Eva Simplon la Darkwell, ca să nimerească în Ardèche cu verișoara lui. Și asta cu atât mai mult cu cât în ziua aceea trebuia să mai înghită și un picnic cu prietenele întâlnite la supermarket… O zi întreagă în mijlocul unei colonii de lesbiene, a femeilor ăstora, toate mai solide și mai virile decât el. Nu, mulțumesc!

Încercă să pretexteze că nu se simte prea bine și ar prefera să stea acasă. Sylvie nu se lăsă:

— Nici să n-aud. Dacă ești bolnav și se agravează, trebuie să să mă ocup de tine. Ori rămân și eu aici, ori vii cu mine.

Înțelegând că nu va reuși să-și salveze lectura, o însoți.

Trecerea orelor fu un chin. Soarele, sadic, încingea pietrișul cărărilor pe care le străbăteau ei epuizându-și

forțele. Ajunseră la un rezervor cu apă verde, unde râul Ardèche își calma debitul torențial, dar apa era rece ca gheața și Maurice abia suportă s-o încerce cu vârful piciorului. Masa luată jos pe iarbă se dovedi o capcană, întrucât Maurice se așeză direct pe un mușuroi de furnici roșii, iar spre sfârșit îl înțepă o albină, care voia să mănânce din aceeași caisă ca el. Ameți suflând ca să mențină în viață focul pentru friptul cârnaților; iar restul după-amiezii simți ce greu se digeră oul fiert.

La întoarcere, prietenelor li se făcu chef de un joc de societate. Cruțat, Maurice căută să se izoleze și să-și acorde o siestă, dar, auzind că era vorba de un concurs de cunoștințe de istorie și geografie, nu se putu abține să nu participe. Întrucât el era câștigătorul fiecărei partide, mergea mai departe, și victoriile astea neîntrerupte îl făceau tot mai disprețuitor față de partenerele de joc. Când deveni prea odios, femeile obosiră, și se trecu la un aperitiv. După o zi întreagă la soare, paharul de *pastis* îi dădu peste cap echilibrul, oricum fragil, drept care, în momentul când ajunse înapoi la vilă cu Sylvie, se simți doborât nu numai de febră musculară, dar și de o durere de cap.

La ora nouă, imediat după ultima înghițitură, închise obloanele, încuie ușa, și urcă în dormitor.

Lungit pe o parte și sprijinit de perne, oscila între două sentimente contradictorii: bucuria reîntâlnirii cu Eva Simplon, și teama de o nouă vizită a intrusului. După câteva pagini uitase deja de dilema asta și tremura la unison cu eroina.

La zece și jumătate, o auzi pe Sylvie cum închide televizorul și suie greoi treptele.

La unsprezece, aidoma Evei Simplon, își puse întrebarea dacă, în fond, nu existau fantome. Altfel cum să

explici că niște indivizi pot trece prin ziduri? Vine un moment când iraționalul nu mai e irațional, de vreme ce rămâne singura soluție rațională.

La unsprezece și jumătate, un zgomot îl smulse din citit.

Pași. Erau pași ușori, discreți. Nicidecum pașii lui Sylvie.

Stinse lumina și se apropie de ușă. Dădu la o parte plapuma și deschise ușa.

Presimțea prezența cuiva la parter.

Nici nu-și termină bine gândul ăsta, că individul apăru pe scară. Uriașul chel urca precaut și fără zgomot treptele, ca să-și continue cercetarea.

Maurice închise ușa și se sprijini de ea ca să reziste eventualelor tentative ale intrusului de-a intra în camera lui. Într-o fracțiune de secundă, corpul îi fu inundat de sudoare, care i se prelingea pe ceafă și pe spinare.

Necunoscutul se opri în fața ușii lui, apoi merse mai departe.

Își lipi urechea de lemnul ușii și auzi un foșnet, care-i confirma că individul se îndepărtase.

Sylvie! Se ducea la Sylvie!

Ce să facă? Să fugă! Să coboare repede scara și să dea bir cu fugiții în noapte. Dar încotro? El nu cunoștea locurile astea de țară, pe când intrusul știa toate cotloanele. Și cum să-și sacrifice verișoara și s-o abandoneze, ca un laș, în mâinile răufăcătorului?

Întredeschise ușa și văzu că umbra intră la Sylvie.

„Dacă mă gândesc mai bine, ar trebui să nu mă mișc."

Nu, trebuia să acționeze! Maurice știa foarte bine că pe măsură ce trece timpul, va fi tot mai puțin capabil de inițiativă.

„Nu uita, Maurice, e ca săritura de la o înălțime: dacă nu sari imediat, nu mai sari niciodată. Salvarea ține de inconștiență."

Respiră adânc și țâșni pe culoar. Făcu un salt spre camera lui Sylvie.

— Sylvie, atenție! Atenție.

Pentru că intrusul închisese ușa, Maurice o izbi.

— Ieși afară!

Camera era goală.

Repede! Să se uite sub pat!

Maurice se lungi pe burtă. Necunoscutul nu se ascunsese acolo.

Debaraua! Dulapul! Repede!

Deschise toate ușile în numai câteva secunde.

Nu mai înțelegea nimic, și urlă:

— Sylvie! Sylvie, unde ești?

Se deschise ușa de la baie și Sylvie, ieșind îngrozită cu prosopul făcut turban, și cu o perie în mână, spuse:

— Ce s-a întâmplat?

— Ești singură în baie?

— Maurice, ai înnebunit?

— Ești singură în baie?

Docilă, Sylvie intră în baie, aruncă o privire, își încruntă apoi sprâncenele și spuse perplexă:

— Bineînțeles că sunt singură la mine în baie. Cu cine să fiu?

Zdrobit, Maurice se prăbuși pe marginea patului. Sylvie se grăbi să-l îmbrățișeze.

— Maurice, ce-i cu tine? Ai visat urât? Spune-mi, Maurice, ce ai pe suflet?

Din clipa aceea, Maurice trebuia să tacă. Altfel, i s-ar fi întâmplat ca Evei Simplon din roman, și lumea l-ar fi luat de nebun, prefăcându-se că-l ascultă, fără să-l audă.

— Cred… cred…

— Hai, vorbește, Maurice. Spune-mi.

— Cred c-am avut un coșmar.

— Ei bine, acum s-a terminat. Nu-i nimic. Hai, vino, mergem amândoi jos în bucătărie și ne facem un ceai.

Îl făcu să coboare vorbind întruna, fără să se oprească, încrezătoare, curajoasă, imperturbabilă. Maurice, care-și recăpăta încet-încet calmul, își zicea că mai bine să-și păstreze temerile pentru el. Comportamentul verișoarei îl alina, îi dădea puterea de a se ocupa de anchetă singur până la capăt. La urma urmelor, nu era decât un simplu profesor de istorie, nu agent FBI, versat în situații excepționale, așa cum era Eva Simplon.

În timp ce Sylvie sporovăia, el se întreba dacă nu exista vreo analogie între casa asta și Darkwell. Nu cumva era și aici o cameră clandestină, cu o scară ocultă, ascunsă între pereți, un loc retras unde se refugiase necunoscutul?

Îl trecură fiorii.

Asta ar însemna că intrusul era încă acolo cu ei… N-ar fi mai bine să plece imediat?

Avu subit o revelație. Păi da! Sigur! Cum să fi intrat individul, când toate căile de acces erau blocate?

Nu revenise: era mereu acolo. Locuia de fapt acolo, și de mai mult timp decât ei. Se afla într-un spațiu pe care ei nu-l descoperiseră din pricina arhitecturii puțin bizare.

„L-am deranjat când am venit."

Cine e? Și ce caută el serile?

Doar dacă…

Nu.

Ba da! De ce nu o fantomă? La urma urmelor, se vorbește de atâta vreme despre fantome. Cum declara și Josépha Katz între două fumuri de trabuc: Nu iese fum fără foc. Poate că…

Descumpănit, Maurice nu se putea hotărî ce-l speria mai puțin, uriașul ascuns în vizuina din inima clădirii, fără să se știe cum și de ce, sau fantoma care bântuia casa…

— Maurice, mă îngrijorezi. Parcă nu ești în apele tale.

— Mm? Poate că e un început de insolație…

— Poate… mâine, dacă nu te simți mai bine, chem doctorul.

„Mâine o să fim morți", își spuse Maurice.

— Bine, mă duc iar în pat.

— Îți mai fac un ceai?

— Nu, Sylvie, mulțumesc. Ia-o tu înainte, te rog.

În timp ce Sylvie urca greoi primele trepte, Maurice pretextă că vrea să stingă lumina la bucătărie și înhață de pe perete cuțitul mare pentru tranșat carnea. Îl vârî în mâneca largă de la pijama.

La etaj, în capul scării își urară somn ușor.

Maurice dădu să închidă ușa dormitrului, când Sylvie îl opri cu obrazul întins.

— Uite, vreau să te pup. O să te calmeze.

Îi aplică un sărut umed pe tâmplă. Pe urmă, se dădu înapoi și, spre surpriza ei, remarcă ceva în spatele lui Maurice, da, putea să distingă ceva, care o lăsă cu gura căscată!

— Ce e? Ce s-a întâmplat? întrebă Maurice panicat, convins că intrusul era în spatele lui.

Sylvie se gândi un moment, apoi o pufni râsul.

— Nu, nimic, mă gândeam la ceva, la cu totul altceva. Nu te mai îngrijora în halul ăsta, Maurice, nu-ți mai face atâta sânge rău. Totul e în ordine.

Și plecă râzând.

Maurice o privi dispărând, cu un amestec de invidie și milă. Fericiți cei săraci cu duhul! Ea nu bănuiește nimic și se distrează pe socoteala neliniștii mele. E foarte posibil să avem aici o fantomă sau un asasin, exact în spatele zidului pe care se sprijină perna ei, și ea preferă să mă ducă cu vorba. Fii erou, Maurice, las-o în plata iluziilor ei; nu trebuie să te simți jignit.

Se lungi în pat să mai cugete, dar se simțea tot mai înspăimântat. Și asta cu atât mai mult, cu cât prezența neobișnuită sub cearceaf a cuțitului, a cărui lamă rece ca gheața îi era lipită de coapsă, în loc să-l îmbărbăteze, îl neliniștea.

Redeschise *Camera misterelor oculte*, cu sentimentul pe care-l ai când te întorci acasă sleit de puteri după o călătorie extrem de obositoare. Oare romanul cuprindea și soluția?

La ora unu noaptea, când povestea devenea mai palpitantă ca niciodată și nu mai avea decât cincizeci de pagini până să descopere ultimul cuvânt al enigmei, Maurice auzi pași pe culoar.

De data asta, fără să mai ezite o secundă, stinse lumina și apucă mânerul armei de sub cearceaf.

La numai câteva clipe după aceea, clanța începu să se rostească înnebunitor de încet.

Intrusul încerca să intre la el.

Împingea ușa extrem de precaut, îngrozitor de încet. Când trecu pragul, lumina cenușie ce venea prin lucarna de pe coridor se reflectă în țeasta pleșuvă.

Maurice își ținu respirația, simulă că-și închide ochii; printre pleoape, putea totuși urmări ce face uriașul. Acesta se apropie de pat și întinse mâna spre Maurice.

„O să mă sugrume?"

Maurice țâșni din cearceafuri, cu mâna pe cuțit și, urlând de groază, îl lovi pe necunoscut împroșcându-l de sânge.

Se produse o mare agitație. Rar surveneau astfel de evenimente în ținuturile acelea din Ardèche, de obicei atât de liniștite.

În afară de mașinile poliției, veniseră și cele ale primăriei, ale deputatului local, ale vecinilor mai apropiați. Deși construcția domina un deșert stâncos, zeci de gură-cască aflară pe diverse căi ce se întâmplase și se grăbiră la fața locului.

Accesul către vilă trebui protejat cu o barieră simbolică, o bandă de plastic, dar și de trei jandarmi, care să împiedice persoanele cu diverse curiozități bolnave.

În timp ce cadavrul era urcat într-un avion, polițiștii și oficialitățile o priveau sceptici pe femeia voluminoasă, care-și repeta pentru a zecea oară povestea, întrerupându-se ca să sughită, să plângă sau să-și șteargă nasul.

— Vă rog, lăsați-le pe prietenele mele să intre. Ah, iată-le!

Grace, Audrey, Sofia se repeziră s-o îmbrățișeze pe Sylvie și s-o consoleze. După aceea se așezară pe canapelele alăturate.

Sylvie justifică polițiștilor prezența prietenelor.

— Mulțumită lor am putut închiria vila. Ne-am întâlnit iarna asta la spitalul unde eram în tratament, la secția profesorului Millau. Ah, Doamne, dacă mi-aș fi închipuit că...

Își luă de la început povestirea, ca s-o audă și ele.

— Nu pricep ce s-a întâmplat. Era atât de drăguț anul ăsta! Mai înțelegător decât altădată. Mai fără fasoane. Cred că înțelesese că mă refăceam după boală, că făcusem chimioterapie. Poate că-i spusese cineva? Sau ghicise singur? În ultimele zile îmi dădea de înțeles că mă iubea așa cum sunt, că nu trebuia să-i ascund nimic. Dar sigur că pentru mine e greu. Nu pot accepta că mi-a căzut părul și că trebuie să port perucă. În prima seară, am crezut că m-a văzut jos, în pijama și fără perucă. Căutam o carte cumpărată de la supermarket și n-o mai găseam. Dar ieri-seară, când i-am urat noapte bună în ușă, după ce băusem amândoi câte un ceai, mi-am dat seama că păcătoasa de carte era în camera lui, pe pat. Atunci, pe la douăsprezece noaptea, când tot nu puteam să adorm și mă foiam în așternut, mi-am zis c-aș putea să intru și, fără să-l deranjez, să-mi iau cartea. Maurice ațipise. Am avut grijă să nu-l trezesc, mergeam tiptil-tiptil, fără nici un zgomot; apoi, când să pun mâna pe carte, s-a năpustit asupra mea. Am simțit o durere groaznică, am văzut o lamă de cuțit, am început să țip și să mă zbat, i-am dat un brânci, a săltat contra peretelui, apoi s-a prăbușit într-o parte, și atunci, pac, s-a izbit cu ceafa de noptieră! A murit pe loc!

Hohotele de plâns încetară.

Comisarul își freca bărbia. Nu era convins. Își consultă echipa. Teza accidentului nu i se părea plauzibilă. De ce să se fi culcat bărbatul cu un cuțit, dacă nu pentru că se temea că l-ar putea agresa verișoara?

După aceea, în pofida protestelor femeilor care-și apărau prietena, comisarul o anunță pe Sylvie că va fi reținută pentru omor din culpă. Nu numai că nu se

găsise nici o urmă de luptă, dar ea era, după cum singură declarase, singura moştenitoare a victimei. O luară de acolo în cătuşe.

Comisarul se întoarse, urcă singur la etaj cu mănuşi de protecţie, şi băgă uşurel într-o pungă transparentă cele două corpuri delicte, un imens cuţit de bucătărie şi o carte, *Camera misterelor oculte*, de Chris Black, ale cărei pagini erau şi ele împroşcate de sânge.

Luă cartea, parcurse rezumatul atât cât se mai putea distinge sub dârele maronii şi nu-şi putu stăpâni un suspin:

— Există, într-adevăr, oameni care citesc cărţi proaste...

Femeia cu buchetul de flori

În gara din Zürich, peronul trei, o femeie așteaptă zi de zi, de cincisprezece ani, cu un buchet în mână.

La început, nici n-am vrut să cred. În afară de faptul că mi-au trebuit mai multe călătorii la Egon Ammann, editorul meu de limbă germană, ca s-o remarc, a mai trecut ceva timp până să-mi formulez surprinderea, fiindcă acea doamnă în vârstă cu aerul atât de normal, demn și nobil nu-ți atrăgea în nici un chip atenția. Era îmbrăcată cu un taior negru de stofă cu fustă lungă, purta pantofi fără toc și ciorapi de culoare închisă; o umbrelă cu mâner cap de rață ieșea din geanta din piele fiartă; o clamă de sidef îi fixa pe ceafă cocul, și între degetele înmănușate ținea drept un buchet de flori de câmp, mai mult portocalii. Nimic nu te făcea s-o consideri nebună sau excentrică, așa că am crezut că o revăd din pură întâmplare.

Dar într-o primăvară, când Ulla, o colaboratoare de-a lui Ammann, m-a întâmpinat la ușa vagonului, i-am arătat-o pe necunoscută.

— E ciudat, dar mi se pare c-o văd des pe femeia asta. Ce coincidență! Ca și cum l-ar aștepta pe dublul meu, cineva care ia mereu și la aceeași oră același tren ca mine!

— Nici vorbă, exclamă Ulla, stă aici în fiecare zi și pândește.

— Pe cine?

— Pe cineva care nu vine... pentru că pleacă singură în fiecare seară și a doua zi se postează în același loc.

— Adevărat? De cât timp?

— Eu trec pe lângă ea de cinci ani, dar am stat de vorbă cu un șef de gară, care a observat-o de cel puțin cincisprezece ani!

— Îți bați joc de mine, Ulla! Inventezi un roman!

Ulla se îmbujoră – la cea mai mică emoție i se aprindeau obrajii – și, încurcată, bolborosi ceva dând din cap.

— Jur că-i adevărat. În fiecare zi. De cincisprezece ani. De fapt, sunt sigură că durează de mai bine de cincisprezece ani, pentru că fiecăruia dintre noi i-au trebuit niște ani până să-i observe prezența... La fel și primului care a văzut-o... Tu, de pildă, vii la Zürich de trei ani, și-mi vorbești de ea abia azi. Poate că ea așteaptă de douăzeci sau treizeci de ani... N-a răspuns niciodată nimănui care a întrebat-o ce așteaptă.

— Și are dreptate, am conchis eu. În fond, cine știe să răspundă la o astfel de întrebare?

N-am putut să mai dezbatem chestiunea, deoarece ne aștepta o serie de întrevederi cu presa.

După aceea, nu m-am mai gândit la asta până la următoarea călătorie. De îndată ce megafoanele au anunțat în vagoane „Zürich", mi-am amintit de femeia cu buchetul de flori și m-am întrebat: oare și de data asta...

Era acolo, vigilentă, la peronul 3.

Am privit-o îndelung. Avea ochi deschiși asemenea mercurului, o nuanță aproape ștearsă. O piele palidă, sănătoasă, marcată de amprenta expresivă a timpului.

Un corp uscat, dar tonic, care fusese plin de energie vitală, viguros. Șeful de gară îi adresă câteva cuvinte, ea dădu din cap, surâse amabil, și continuă apoi să privească fix, imperturbabilă calea ferată. Am apucat să mai descopăr o excentricitate: avea cu ea un scaun pliant de pânză. Nu era asta o dovadă de simț practic?

Trebuia să schimb câteva tramvaie până la editura Ammann, dar de cum am ajuns, m-am hotărât să pornesc ancheta.

— Ulla, te implor, trebuie să mai aflu câte ceva despre femeia cu buchetul.

Obrajii i se făcură ca zmeura.

— Eram sigură c-o să mă întrebi, așa că ți-am luat-o înainte. M-am dus la gară și am stat de vorbă cu unii dintre angajați și m-am împrietenit cu funcționarul de la bagaje.

Știind că oamenii o simpatizau pe Ulla, nici nu mă îndoiam că reușise să scoată de la ei maximum de informații. Deși repezită, un pic autoritară și cu o privire pătrunzătoare, Ulla dezminte prima impresie cu umorul ei exploziv și o bună dispoziție la care nu te aștepți din partea cuiva cu un fizic atât de sumbru. Dacă poate să se apropie de oricine, asta se datorează faptului că îi e greu să ascundă un fel de bunăvoință – de curiozitate – universală.

— Chiar dacă își petrece ziua afară, pe un peron, femeia cu buchetul nu e nici pe departe o vagaboandă, o cerșetoare. Stă într-o casă frumoasă, burgheză, de pe o stradă cu verdeață, unde locuiește singură, și unde o ajută zilnic o menajeră turcoaică, în vârstă de vreo cincizeci de ani. Doamna se numește Steinmetz.

— Doamna Steinmetz? O să ne spună oare turcoaica pe cine așteaptă stăpâna ei la gară?

— Turcoaica o ia la fugă de îndată ce te-apropii de ea. Un prieten de pe strada vecină ne dă următoarele lămuriri: menajera nu vorbește nici germană, nici franceză, nici italiană.

— Și cu stăpâna ei cum comunică?

— În rusește.

— Turcoaica înțelege rusa?

— Și doamna Steinmetz.

— Mă intrigă ce-mi spui. Te-ai putut interesa de starea civilă a doamnei ăsteia Steinmetz?

— Am încercat. N-am găsit nimic.

— Un soț? Copii? Părinți?

— Nimic. Să ne înțelegem: nu-ți spun cu siguranță că n-are nici soț, nici soț decedat, nici copii, doar că nu știu.

Când ne-am strâns cu angajații și editorul la ora ceaiului în jurul câtorva pricomigdale, eu iar am adus subiectul pe tapet.

— După părerea dumneavoastră, pe cine așteaptă femeia cu buchetul ?

— Pe fiul ei, răspunse Claudia. O mamă își așteaptă mereu fiul.

— De ce fiul? spuse Nelly indignată. De ce nu fiica?

— Soțul, replică Doris.

— Amantul, o corijă Rita.

— Poate sora? propuse Mathias.

Adevărul era că, răspunzând, fiecare își povestea viața. Claudia suferea că nu-și mai vedea fiul de când lucra la Berlin, iar Nelly, fiica, măritată cu un neozeelandez; Doris se perpelea de dorul bărbatului ei, afa-

cerist, tot timpul în deplasări; Rita își schimba amanții cum își schimba chiloții; iar Mathias, tânărul pacifist convins, dar marcat și de nostalgia coconului familial, prefera ca în loc de serviciu militar să facă serviciu civil muncind.

Ulla îi privi ca pe niște săraci cu duhul.

— Ba nu, așteaptă pe cineva care a murit, fiindcă nu-i acceptă moartea.

— Asta nu schimbă nimic, exclamă Claudia. Poate foarte bine să fie fiul ei.

— Fiica.

— Soțul.

— Amantul.

— Sora.

— Sau un frate geamăn, mort la naștere, propuse laconica, solitara Romy.

Noi o priveam și ne întrebam dacă nu cumva, în loc de secretul doamnei cu buchetul de flori, ea ne dezvăluia secretul ei personal, care o făcea permanent tristă.

Încercând puțină variație, m-am întors spre Egon Ammann.

— După tine, Egon, ce așteaptă doamna?

Cu toate că stătea mereu împreună cu noi, Egon vorbea puțin în timpul acestor digresiuni, fiindcă le considera copilărești. E un bărbat pasionat, cu sprâncene inteligente, nas rasat, a citit tot, a descifrat tot în ultimii șaizeci de ani, sculându-se regulat la cinci dimineața pentru ca, de îndată ce își aprindea țigara, să deschidă manuscrise, să parcurgă romane, să devoreze eseuri. Dă impresia că poartă în părul alb, prea lung, urmele unei vieți aventuroase, a vântului din țările prin care a umblat, a fumului scos de tonele de tutun pe care le-a ars,

a viselor ce-i însoțesc cărțile publicate. Nu afirmă nimic și nu face morală, iar eu sunt impresionat de curiozitatea lui nesecată, de apetitul descoperirilor, de înclinația lui pentru limbi străine; față de el, mă simt un amator.

Egon dădu din umeri, urmări pițigoii zburătăcind împrejurul teiului în floare și lăsă apoi să-i scape din gură:

— Prima iubire?

După aceea, jenat de această declarație, își strânse pleoapele și mă privi sever.

— Tu ce crezi, Eric?

— Prima ei iubire, care nu va reveni.

Se lăsă tăcerea. Înțelesesem capcana. Prin intermediul acestei necunoscute, ne dezvăluiserăm dorințele intime, mărturisind cele mai profunde așteptări, mai mult sau mai puțin posibile. Ce mult mi-aș fi dorit să pot pătrunde în spatele acestor frunți, să le cunosc mai bine! Dar, în același timp, ce bine că nimeni nu-mi cercetase gândurile! Ce dureros e capul, incinta asta de cuvinte nerostite, acest sanctuar sumbru, pe care mi-l încadrează tâmplele! Sunt acolo unele cuvinte pe care nu le-aș putea rosti fără să mă nimicesc. Mai bine să tac. Nu-și extrage fiecare dintre noi consistența din propria-i tăcere?

Ajuns din nou la mine acasă, am continuat să mă gândesc la femeia cu buchetul. Și cum următoarele călătorii la Zürich le-am făcut pe calea aerului sau pe autostradă, cu avionul sau mașina, n-am mai avut ocazia să trec pe la gară.

Un an sau doi s-au scurs așa.

Ce o caracteriza pe femeia cu buchetul de flori era că uitam de ea fără s-o uit sau, mai bine zis, că mă gân-

deam la ea în momentele de singurătate, în orele când mi-era imposibil să adresez cuiva orice fel de întrebare... Imaginea ei nu-mi bântuia decât descumpănirile. Cu toate astea, am izbutit să aduc vorba de ea în timpul unei convorbiri telefonice cu Ulla.

— Da, da, te asigur: tot acolo e. Zilnic. Peronul 3. Bineînțeles că obosește; din când în când mai trage câte un pui de somn așezată pe scaunul pliant, dar pe urmă își revine, ia în mână buchetul și privește în zare de-a lungul șinelor.

— Sunt fascinat.

— N-ai dreptate. Cu toate că nu pare, e fără îndoială o dementă, o biată nebună. Spune și tu, astăzi, în epoca telefonului, a Internetului, nu te pui să aștepți pe cineva pe un peron, nu?

— Pe mine nu mă interesează *de ce* așteaptă pe un peron, mă interesează *pe cine* așteaptă. Pe cine poți aștepta ani în șir, o viață întreagă?

— Beckett îl aștepta pe Godot.

— În aparență! Beckett voia să arate că lumea e absurdă fără Dumnezeu, că greșim atunci când ne facem promisiuni de orice fel în viața asta. Beckett e omul de serviciu, dă cu mătura și prin cer, și pe pământ, îți aruncă la gunoi toate speranțele, pentru că nu sunt decât niște gunoaie. Or pe mine mă preocupă două întrebări cu privire la femeia cu buchetul: pe cine așteptăm noi? Ne este sau nu ne este justificată așteptarea?

— Uite, îți fac legătura cu șeful, care a auzit ce vorbeam. Vrea să-ți citească ceva.

— Eric? Ascultă doar fraza asta. E pentru tine: „Interesant la o enigmă nu e adevărul pe care-l ascunde, ci misterul ei".

— Mulțumesc pentru citat, Egon.

Am închis telefonul, convins că la capătul celălalt toți râd de mine.

Primăvara trecută, mă duceam cu trenul la Zürich pentru o conferință. Bineînțeles că din momentul în care m-am urcat în compartiment nu m-am mai gândit decât la ea. Mă bucuram deja că am s-o revăd, liniștită, zâmbitoare, fidelă, indiferentă față de tot, atentă la acel ceva pe care noi îl ignoram. Dădusem cu ochii de femeia asta numai câteva secunde, dar vorbisem despre ea ore întregi, ca despre un sfinx care cunoaște o taină – sămânță neroditoare pentru imaginația noastră.

Apropiindu-mă de Zürich, am formulat singura certitudine pe care o aveam despre ea: nu-l aștepta pe nici unul dintre noi. Tăcerile noastre, curiozitatea noastră pasivă, uitarea intermitentă își aveau oare sursa în faptul că privirea ei ne umilea, trecând prin noi de parcă eram invizibili?

— Zürich!

Când am pus piciorul pe peron, i-am observat imediat absența. Câțiva gură-cască tocmai părăseau peronul 3, lăsând în urma lor un spațiu imaculat.

Ce i se întâmplase?

Traversând orașul în tramvai, m-am abținut de la orice ipoteză. Ulla trebuia să știe, Ulla știa, Ulla o să-mi spună. Așadar, m-am mulțumit să contemplu orașul acesta insolit, bogat și modest, un vis pentru orice bunică, unde clădirile păreau ridicate în jurul mușcatelor tronând la ferestre, o cetate pașnică, ce dă impresia că e la fel de adormită precum lacul care se odihnește lângă ea, în timp ce dincolo de zidurile groase se pun la cale

mii de afaceri cu mize uriașe. Zürich îmi apărea mereu misterios prin lipsa misterului: în timp ce noi, latinii, considerăm că aventurosul implică ceva necurat, întortocheat, abundent, Zürich, orașul ăsta cuminte, curat, bine rânduit, devine straniu, pentru că nu vezi nimic straniu. E seducător ca un amant elegant, cu smoking, ireproșabil fiu de familie, ginere ideal, dar susceptibil de cele mai excesive desfrâuri, de îndată ce se închid ușile.

La editura Ammann mi-am văzut mai întâi de treburile mele – discuții, program –, după care, profitând de o pauză, am interpelat-o pe Ulla între două uși:

— Ce s-a întâmplat cu femeia cu buchetul?

M-a privit tulburată.

— O să-ți spun imediat ce o să avem un moment liber.

A venit seara și, după conferință, autografe și cină, ne-am întors epuizați la hotel. Fără să schimbăm o vorbă, ne-am instalat la bar, am arătat cu degetul ce cocktailuri voiam, pe urmă mi-am închis telefonul în timp ce Ulla își aprindea o țigară.

— Deci? am întrebat-o.

N-a mai trebuit să precizez, știa ce doream.

— Femeia cu buchetul aștepta ceva, care a venit. Din cauza asta nu mai e acolo…

— Ce s-a întâmplat?

— Omul meu de la bagaje mi-a spus tot. Acum trei săptămâni, femeia cu buchetul s-a ridicat deodată în picioare, radioasă și uluită. Făcea cu mâna unui bărbat, care tocmai cobora dintr-un vagon și a recunoscut-o într-o clipă. Ea i s-a aruncat în brațe. Au rămas mult timp îmbrățișați. Chiar și personalul de la bagaje era emoționat văzând-o cum strălucește de fericire. Pe bărbat, care

purta un palton lung, de culoare închisă, nu l-a recunoscut nimeni, fiincă avea o pălărie de fetru, care-i ascundea fața; mi s-a spus că nu părea surprins de această revedere. Pe urmă au plecat de la gară la braț. Atunci, în ultimul moment, a dat și ea dovadă de cochetărie: și-a lăsat scaunul pliant pe peron, ca și cum nu-i aparținea. A, uite că mi-a scăpat un detaliu ciudat: bărbatul călătorea fără valiză, în mână avea doar buchetul pe care i-l oferise ea.

— Și pe urmă?

— Prietenul meu, vecinul, mi-a povestit restul. Ți-am vorbit despre el? Stă la o stradă distanță de doamna Steinmetz.

— Da, da. Hai, te rog, spune!

— În acea seară, bărbatul a intrat cu ea în casă. I-a dat ordin menajerei să plece și să nu se întoarcă până a doua zi de dimineață. Turcoaica a respectat cerința stăpânei.

— Și?

— A venit în dimineața următoare.

— Și?

— Femeia cu buchetul era moartă.

— Cum?

— Moartă. De moarte bună. I se oprise inima.

— Nu cumva el…

— Nu. Nici o îndoială. A suferit un stop cardiac, diagnosticat și confirmat de medici. Bărbatul e nevinovat. Și oricum el…

— Da?

— Dispăruse.

— Ce?

— S-a topit. Ca și cum nici nu intrase, nici nu ieșise. Turcoaica pretinde că nu l-a văzut deloc.

— Dar tu mi-ai spus totuși că…

— Da. Vecinul declară că bărbatul a intrat grăbit în casă, dar menajera neagă cu fermitate. Oricum, pentru poliție nu e interesant, fiindcă decesul nu prezintă nimic suspect. Și, la ora actuală, prietenul meu nu mai scoate o vorbă, deoarece, cu cât insista, cu atât lumea din cartier îl lua de cretin.

Ne-am așezat comod în fotoliile de piele ca să gustăm din cocktailuri. Căzuserăm amândoi pe gânduri.

— Chiar nu i s-a dat de urmă? Nu s-a aflat nimic?

— Nimic.

— Din ce oraș venise trenul lui?

— Nimeni n-a știut să-mi spună.

I-am cerut barmanului încă un rând de băuturi, ca și cum alcoolul ar fi putut să îmblânzească misterul.

— Și turcoaica unde-i acum?

— A plecat. S-a întors la ea în țară.

— Cine a moștenit vila?

— Orașul.

Așadar, nu existase la mijloc nici un mobil mârșav. Se impunea un al treilea rând de cocktailuri. Barmanul începea să ne măsoare cu ochi îngrijorați.

Noi ședeam muți.

Nici eu, nici Ulla nu înțelegeam mai mult, dar ne făcea plăcere să ne continuăm gândurile. De obicei, viața ne taie firul drept al povestirilor: sunt unele dimineți când simți că e pe cale să înceapă ceva, ceva plin de conținut, ceva pur, unic; pe urmă sună telefonul și totul se termină. Viața ne toacă, ne dispersează, ne atomizează, ne refuză linia dreaptă pură. Unic la femeia cu buchetul era faptul că viața lua din nou o formă, destinul ei avea puritatea proprie literaturii, economia unei opere de artă.

La ora două noaptea, ne-am despărțit și ne-am dus la culcare, dar somnul nu m-a furat decât foarte târziu, fiindcă până-n zori am încercat să aflu pe cine aștepta femeia cu buchetul în gara din Zürich, peronul 3.

Și cred c-o să mă întreb până la sfârșitul zilelor mele dacă din tren coborâse moartea sau iubirea.

Cuprins

Visătoarea din Ostende 5
Crima perfectă 91
Vindecarea 131
Lecturile proaste 179
Femeia cu buchetul de flori 223

Pentru a-și vindeca inima rănită, un scriitor se refugiază la Ostende, pe țărmul anodin și rece al Mării Nordului. Va sta în vila cochetă a Emmei Van A., o fostă frumusețe țintuită într-un scaun cu rotile. Mereu așezată în dreptul ferestrei din salon, Emma pare să privească spre marea schimbătoare, dar ochii ei nu văd decât imagini din trecut. Un trecut în care, mărturisește ea, a trăit o iubire aproape imposibilă, alături de un bărbat cu sânge princiar. Să fi fost această femeie fragilă capabilă de gesturile îndrăznețe, de îmbrățișările senzuale pe care le evocă, sau imaginația ei se hrănește din miile de volume ale bibliotecii din Vila Circe?

Alături de personajele acestui volum, cititorul va încerca să distingă evanescentul adevăr al unei vieți. Admirația unui orb care îi este pacient o face pe timida și complexata Stéphanie să se vadă cu alți ochi. Pedantul Maurice Plisson nu mai deosebește căsuța idilică unde-și petrece vacanța de teatrul unor misterioase comploturi oculte. Gabrielle de Sarlat descoperă după 30 de ani de căsnicie adevăratul chip al soțului ei, iar femeia cu buchetul așteaptă zi de zi un necunoscut, sau poate necunoscutul. Cu mână sigură, autorul schițează destinul fiecăruia la hotarul dintre aparență și esență, dintre realitate și vis.

SERIA DE AUTOR

ERIC-EMMANUEL SCHMITT

Foto © Gaël Turine

În fiecare dintre povestirile acestui volum, Eric-Emmanuel Schmitt dezvăluie cât de puternic este impactul imaginației asupra existențelor noastre. Cinci istorii emoționante conduse magistral de un Prospero modern, care ne conving că visul este adevărata țesătură din care sunt plăsmuite întâmplările de zi cu zi.

„Cinci povestiri superbe, care rivalizează cu cele mai bune lucrări de gen din tradiția anglo-saxonă. Pagină după pagină, Eric-Emmanuel Schmitt își ține cititorul în mrejele artei sale."

L'Express

ISBN 978-973-689-661-3

Pe copertă: Philip Wilson Steer,
Tânără pe plajă (detaliu)